የቲቪ ሰፍሮ

የታላቀነት ምስጢር

በልጌ በቀን ሀ/ሥላሴ

የቴዲ አፍሮ

የታላቅነት ምስጢር

በአቤል ዘበነ

2002 ዓ.ም

አዲስ አበባ

© የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው

ALL RIGHTS RESERVED

የመጀመሪያ እትም - ህዳር 2002ዓ.ም

ለአስተያየትም - ፖ.ሣ ቁ. 2504 ኮድ 1250

ፍቅር እራስን አሳልፎ ከመስጠት ይጀምራል።

ስለሆነም ለሚወዱት ሰው የሚወዱትን ነገር ያበርክቱ!

ከ .....

ለ .....

ምስጋና

በቅድሚያ የማይቻለውን አስችሎ ለዚህ ላደረሰኝ ለኃያሉ እግዚአብሔር ምስጋናዬ ከምንም በላይ የላቀ ነው። አንዳችም ተራ ነገር ብትሆን በእኔ ኃይል፣ ጉልበትና ችሎታ ዕውን አልሆነችም። አርቲስት አዳነች ወ/ገብርኤል ይህንን መጽሀፍ ለመጻፍ ውጥን እንዳለኝ ሀሳቤን ያካፈልኳት ጊዜ አይዞህ፣ በርታ በማለት ከሞራል ድጋፍ አንስቶ አንዳንድ መረጃ የማገኝባቸውን መንገዶች እስከ ማመቻቸት ድረስ ላደረገችልኝ ከባድ ውለታ ምስጋናዬን የምገልጽበት ቃል የለኝም። በህይወት ዘመንሽ ያሰብሽውን ሁሉ ፈጣሪ ከጎንሽ ሆኖ እንዲያሳካልሽ እመኝልሻለሁ።

እንዲሁም ከጎኔ ሆነው በሀሳብና በፀሎት ላገዙኝ ለቴዲ አፍሮ አድናቂዎች በሙሉና ለጓደኞቼም ጭምር በፈጣሪ ስም ከፍ ያለ ምስጋና ይድረሳቸው።

በተጨማሪም ለ33 ዓመታት አሜሪካ ሀገር የሚገኙት የህክምና ባለሙያ ፕሮፌሰር መስፍን ለማ፣ በአጋጣሚ ለእረፍት ወደ ትውልድ ሀገራቸው ኢትዮጵያ መጥተው ሳለ የእረፍት ጊዜያቸውን ሰውተው የዚህን መጽሐፍ ረቂቅ ጽሑፍ በማንበብና በመጽሐፉ ጀርባ ሽፋን ላይ የለፈረውን ቀና አስተያየት በመስጠት ስለተባበሩኝ ምስጋናዬ የላቀ ነው።

ሁሉ በእርሱ ሆነ!

አቤል ዘበነ

ማውጫ

ክፍል አንድ
የቴዲ አፍሮ የልጅነት ሕይወትና
ስሙዚቃ የከፈሰው ታላቅ መስዋዕትነት---------- 9
1 ቴዲ አፍሮ ከየት ወዴት?
ቴዎድሮስ ካሳሁን ስስምን ቴዲ አፍሮ ተባስ?
2 ሰቴዲ አፍሮ ስኬት ከፍተኛውን ሚና የተጫወተው
የአባቱ የሥነ-ልቡና ጨዋታ
3 ቴዲና የትምህርት ቤት ቆይታው

ክፍል ሁለት
ቴዲ አፍሮን ስታላቅነት ያበቁት ዓበይት ምክንያቶች---------- 33

4 ቴዲ፣ ሥር ነቀል ለውጥ ያመጣ አብዮተኛ
5 ቴዲ ለሀገሩ ያለው ለሚት
6 ቴዲና ነፃነት
7 የሰላም አርማብ
8 ቴዲ አፍሮ ከባህሪይ አንፃር ሲታይ
9 ቴዲ አፍሮ ማንን ይፈራል?
10 ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ያከብራል
11 የቴዲ አፍሮ የደግነት መለኪያዎች
12 ቴዲና ኮንሰርቶቹ

ክፍል ሦስት
ቴዲ ከማንም አርቲስት ልቆ የከበር አክሊል
አንዲደፋ ያደረጉ ታላላቅ አውነታዎች---------- 81

13 ሙዚቃ ያኔና ዘንድሮ
14 ከዝነኝነት ወደ ተምላሌትነት የተመነጠቀ
ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ!

ክፍል አራት
ቴዲ አፍሮ በሲሶች ዓይን---------- 97

15 ቴዲ አፍሮና ሚዲያ
16 ቴዲ አፍሮ ለክብሩ የተቀነቀነለት ብቸኛ አርቲስት
17 ቴዲ አፍሮ በጥቂት ዘፋኞች ዓይን
18 የቴዲ አፍሮና የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ስላሴ ምናባዊ ቆይታ

ክፍል አምስት
የቴዲ አፍሮ ታላላቅ ፈተናዎች---------- 129

19 ‹‹እግዚአብሔር በክፉ አይፈትንም››
20 በቴዲ መታሰር ያጋጠመ ታላቅ ክፍተት!!
21 ቴዲ አፍሮ የማን ነው?
22 ማጠቃለያ

የፀሐፊው መልዕክት

ይህንን «የቴዲ አፍሮ የታላቅነት ምስጢር» የተሰኘውን መጽሐፍ ለመጻፍ ያነሳሳኝ ለቴዲ አፍሮ ያለኝ በታላት ሊገለጽ የማይችል የማይሞት እውነተኛ ኢትዮጵያዊ ፍቅር ነው እንጂ በግብዝነት በስም መኖርን ፈልጌ ወይም ጥቅም አገኝበታለሁ ብዬ ተመኝቼ አይደለም።

ከዚህ ሌላ ዋነኛ ምክንያቴ አንድ ታሪክ ሰሪ ግለሰብ ለሀገሩ ላበረከተው ታላቅ ታሪካዊ ተግባር በህይወት እያለ ማሞገስና ከዚህ የላቀ ድንቅ ታሪክ እንዲያስመዘግብ ማበረታታት የሁላችን ሃላፊነት ሊሆን ይገባል ከሚል ቅዱስ ዓላማ ተነሳስቼ ነው። ምክንያቱም በየተሰማሩበት ሙያ ለሀገርና ለወገን የሚጠቅም ክቡር ሥራን ሰርተው ህያው ታሪክ ለሚያስመዘግቡ እንደ ቴዲ ያሉ ታሪካዊ ጀግኖች በሞት እስኪለዩን ሳንጠብቅ ለእነሱ ያለን ውዴታና አክብሮት በህይወት እያሉ ብንገልጽላቸው ክአስተማሪነቱም በላይ ሌሎች ታሪካዊ ጀግኖችም እንዲፈጠሩ ማነሳሳት ነው ብዬ ስላመንኩ ነው። ታላቅነታቸውን ለቀጣዩ ትውልድ በታሪክነት ማቆየት መቻልም የተቀደሰ ታላቅ ተግባር ነው።

ከዚህ በተረፈ ማንም አንባቢ ይህን መጽሐፍ፣ ፍቅርና ቅንነትን አብዝታ በምትሻ ንፁህ ልብ እንደተጻፈ ተገንዝቦ በቅንነት እንዲያነብልኝ በትህትና እጠይቃለሁ።

ሌላው ለውድ አንባቢዎቼ ማሳሰብ የምፈልገው ይህ መጽሐፍ ሙሉ ለሙሉ የቴዲ አፍሮ የህይወት ታሪክ የሚገልጽ ግለ-ታሪክ አለመሆኑ ነው። እንዲያውም በአጭሩ ስቴዲ ያለኝን ክብር የገለጽኩበት መጽሐፈ-መወድስ ቢባል ይሻላል። መጽሐፉ ሊጻፍ ቴዲ የሚያውቀው አንዳችም ነገር እንዳልነበረም መግለጽ እወዳለሁ።

በመጨረሻም በመጽሐፉ ይዘት ቅር የተሰኘ አንባቢ ወይም አካል ከተገኘ፣ እኔ እሱን እሱ ደግሞ እኔን መሆን እንደማንችል አበክሬ ከመግለጽ በቀር ሌላ የምለው ነገር የለኝም። ምክንያቱም ዛሬን ባየሁበት አይኔ ነገን አይቼ አልረዳውምና። ነገር ግን በአላፊነ ብቃቴ ያልተደሰቱና በቅን ልቦና ሊያርሙኝ ፈቃደኛ የሆኑ አንባቢዎቼ አስተያየታቸውን ለመቀበል ዝግጁ መሆኔን በአክብሮት እገልፃለሁ።

«ፍቅር ያሸንፋል»

አቤል ዘበነ

ክፍል አንድ

የቴዲ አፍሮ የልጅነት ሕይወትና ለሙዚቃ የከፈለው ታላቅ መስዋዕትነት

ቴዲ አፍሮ ከየት ወዴት?

"እኔ ከማንም አላንስም። ወደፊት ምርጥ ዘፋኝ እሆናለሁ!"

ቴዲ አፍሮ

በህፃንነቱ ግጥም ጽፎ፣ ዜማ ቀምሮ ለሚወደው ውሻው የንጉራጉርለት ነበር። ይህ በልጅነት ጊዜ የተጀመረው የሙዚቃ አፍላ ፍቅር ግን በቤተሰቡ ዘንድ አልተወደደለትም። ቤተሰቡ ወደ ሙዚቃ ንለም እንዲገባ ፍፁም ፈቃደኛ አልነበሩም። ነብሱን ከሙዚቃ

ሰመሰየት ሲባል ከቤተሰቦቹ በኩል ቁጣ፣ መገረፍ፣ የግጥም ደብተሮቹ እስከመቀደድና የተለያዩ መአቅቦች ደርሰውበታል። እሱ ግን ሙዚቃን ሊተዋት በጀ አላሰም። እንዲያውም ይበልጥ እልህ ውስጥ ገባ። እናም ገና ከጠዋቱ ሰማንም ጆሮ መስጠት እንደሌሰበት ሰራሱ ቃል ገባ። የልቡን ትርታ ብቻ በማድመጥም "ከሙዚቃ ሌላ ህይወት የለኝም" ሲል ለራሱ አወጀ።

እርግጥ ይህ ብላቴና መስታወት ጥበብ ከበብ ውስጥ ተሳትፎ ያደርግ በነበረበት ወቅት ከሙዚቃ ይልቅ ሰመድረክ ድራማዎች ጊዜውን ይሰጥ ነበር። "ኮብራው" የተሰኘና ሌሎች የመድረክ ድራማዎችን በመጻፍ መሪ ተዋናይ ሆኖ ሰርቷል። ታድያ በዚያን ጊዜም ቢሆን የሙዚቃን ሥራ ጐን ሰጐን ያስኬድ ነበር።

"ሙዚቃን መስራት አሰብኝ" ብሎ ለህልሙ መሳካት እንቅስቃሴ ማድረግ ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ በርካታ ችግሮችና ውጣ ውረዶች፣ ፊፅሞ ሊታሰፉ የማይመስሉ ብዙ ከባባድ ፈተናዎች አጋጥመውታል። እሱ ግን ሰሚያጋጥሙት ችግሮችና ፈተናዎች አልተንበረከከም። ሰሙዚቃ ያለው ፍቅር ሲል ማንም ዘፋኝ ያልከፈለው መስዋዕትነት፣ ያላየው የጥበብ ፈተና አልነበረም። ከእሱ ቀድመው የዘፈን መድረክ በረገጡ ጥቂት ዘፋኞች ፊት ተገርፏል። መዝፈን እየቻለ ልክ ማይክ ሲጨብጥ "መዝፈን አትችልም" በሚል የንቀት ንግግር እንዳይዘፍን ተደርጐ በአሳፋሪ ሁኔታ ከመድረክ ተባሯል። "ስንት ካሌት ያሳተሙ ዘፋኞች እያሉ አንተ ልትዘፍን ነወይ?" የሚሉና ሌሎች ሞራልን የሚነኩ ብዙ አሳፋሪ ጎይሰ ቃላት ተሰንዝረውበታል።

የልቡን ህልምና ታላቅ ራዕይ እሱ ራሱ ጠንቅቆ የሚያውቀው ይህ አንድ ፍሬ ብላቴና ግን ሰነዚህ ሁሉ መሰናክሎች እጁን አልሰጠም። እነዚያን መሰናክሎችና ጋሬጣዎች በመፍራት አንድም ቀን ወደ ኋላ በማፈግፈግ የሰነፈበት ወቅት አልነበረም። እንዲያውም በልበ ሙሉነት "እኔ ከማንም አላንስም። ወደፊት ምርጥ ዘፋኝ እሆናለሁ" ብሎ ለገዛ ራሱ የትንቢት ቃሉን እስከማወጅ ደርሷል።

እናም ይህ ታላቅ ሥራ ሰመስራት ታላቅ ህልም አንግቦ በቆራጥነት የተነሳሳው ብላቴና፣ የትንቢት ቃሉን ዕውን ያደርግ ዘንድ ሌት ተቀን በርትቶ መስራት ጀመረ። ከአጠገቡ ማንም አይዞህ ባይ እንደሌለ ቢያውቅም፣ ህልሙን ለማሳካት ጉዞውን በጽናት ወደፊት ቀጠለ። ከጥበብ ምርኩዝ ሌላ ማንም ሊሞረከዝበትና ሊመካበት የሚችል ሁነኛ ደጋፊ እንደሌለው ቢረዳም፣ ሙዚቃን ጠንቅቃ የተረዳችው ነፍሱ ግን አብባ ሰፍሬ የምትበቃበትን ጊዜ ሩቅ እንደማይሆን ሁሌም ሹክ ትለው ነበር።

ሆኖም ይህ ትንቢት የተገለጸለት ለእሱ ብቻ ነበር። ከእሱ ሌላ ብላቴናው ዛሬ ካለበት የገዘፈ ስመ ጥር ደረጃ ይደርሳል ብሎ የገመተ አንድም ሰው አልነበረም። ምናልባት ያ ወላጅ አባቱ ካሳሁን ግርማሞ ካልሆነ በቀር።

ይህ ብላቴና ቴምድሮስ ካሳሁን ነው። በአሁን ሰዓት ሁሉ ሰው በፍቅር የሚወደው፣ የሁሉ ሰው የፍላጐት ምንጭ የሆነ፣ ፍቅርና ሰላምን አብዝቶ የሚሰብክ የጥበብ ሙያ በሚሰራው ምጡቅ ሙዚቃ የኢትዮጵያ ኩራት የሆነ ምርጥ ከያኔ።

ጊዜው ብዙም አልራቀም - በ80ዎቹ መጨረሻ አካባቢ ነበር። ይህ ቴምድሮስ ካሳሁን የተባለው ወጣት ከዕለታት አንድ ቀን ድምጹን ለማስገምገም ወደ ሙዚቃ አቀናባሪው ዳዊት ጽጌ ያመራል። ዳዊት ከጓደኞቹ ጋር ሙዚቃ በመስራት ላይ ነበር።

ተዋወቁ። ዳዊት ጽጌ ቴዲን የደስ ደስ ያለው፣ ሳቂታ ወጣት ሆኖ አገኘው። የደም ግባቱ ማንንም ተመልካች ይማርካል። ቁምነገረኝነቱና ከዕድሜው ፈጥኖ የበሰለው አዕምሮውስ ቢሆን?

ዳዊት ዕጌ የቴዲን ብስለትና ቁም ነገረኝነት ለማወቅ ጊዜ አልፈጀበትም። እንግዶቹን ሸኝቶ እሱና ቴምድሮስ ካሳሁን ብቻቸውን ቀርተው ጨዋታ በጀመሩበት በደቂቃዎች ውስጥ ነው ቴዲ በተለይ ስለ ሙዚቃ ጥልቅ ዕውቀት እንዳለው የተረዳው።

እናም የጋራ ሙያቸውን በተመለከተ አንዳንድ ቁም ነገሮችን ከተጨዋወቱ በኋላ ዳዊት ጽጌ ቴዲን ወደ ሙዚቃ መሳሪያው ተጠግቶ እንዲዘፍን ይጠይቀዋል። የሙዚቃ ባለሞያው ዳዊት ጽጌ ደግሞ የሙዚቃ መሳሪያውን መጫወት ይጀምራል። በዚህ መሀል ቴዲ አፍሮ ከክቡር ዶ/ር አርቲስት ጥላሁን ገለሰ አንድ ዘፈን በማስቀደም ከተጫወተ በኋላ ስለ ሀገር የሚያወሳውን የቴምድሮስ ታደሰን "እምዬ ሀገሬ" የሚሰውን ዘፈን አስከተለ። ይኸኔ ነበር ዳዊት ጽጌ በቴዲ የእዘፋፈን ስልት፣ በድምፅ አወጣጡ፣ በመድረክ እቋቋሙ እስከ ማይክ አያያዙ በመገረም በአድናቆት እፉን ከፍቶ የቀረው።

ፊዕሞ ጀማሪ ዘፋኝ አልመስልህ አለው። እንደውም ብዙ ልምድ እሰን ከሚሉት ድምፃውያን በልጦ ታየው። በዚያን ወቅት ስለነበረው ሁኔታ ዳዊት ጽጌ ሲያስረዳ "ቴዲ በአጭር ጊዜ ውስጥ ትልቅ ደረጃ እንደሚደርስ ወዲያውኑ ወለል ብሎ ታየኝ" ይላል።

ዳዊት ፅጌ በቴዲ የፈጠራ ችሎታ እጅግ ተገርሟል። በተፈጥሮ የተለገለው የታመቀ የጥበብ ክህሎት እንዳለው ወሰል ብሎ ታይቶታል። በዚህም የሁለቱ ግንኙነት ከቀን ወደ ቀን እየጨመረና እየጎለበተ መሄድ ጀመረ።

ቴዲም ለዳዊት ፅጌ ወደፊት በሙዚቃ ህይወት እንቱ የተባለ ሰው ለመሆን እንደሚፈልግና የግሉ የሆነ ባንድም ሰማቋቋም እንደሚመኝ፣ የሀገሩን የሙዚቃ ዕድገት በእንድ ደረጃ ከፍ የማድረግ እቅድ እንዳለው ያጫውተዋል። ዳዊትም "ያሰብከው ሁሉ ይሆንልሀል። እንተ ብቻ ጠንክረህ ከመስራት አትስነፍ እንጂ" ሲል ይመክረዋል።

ቴዲም "ሁሉንም ነገር ለፈጣሪዬ እሳልፌ እሰጣለሁ። እሱ ደግሞ የሚሳነው ነገር ስለሌለ የኔን የልጁን ሀሳብ እውን ያደርግልኛል" ሲል ይመልስለታል።

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የቴዲና የዳዊት ፅጌ ግንኙነት እየተጠናከረ መጣ። በዚህ ወቅት ቴዲ ከነብሱ ጋር የተቆራኘችውን የጥበብ

ህልሙን ለማሳካት ሌት ተቀን ጠንክሮ ይሰራ ነበር። እርግጥ ከፊቱ ላይ አንድ ወሳኝና ከባድ ችግር ተደቅኖበታል። እርሱም ወደ ሙዚቃ ዓለም ለመቀላቀል በተለናዳበት ወቅት በርካታ ድምጻውያን በህዝብ ተቀባይነት እግኝተው የተወደዱበት ጊዜ ነበር። እናም እነዚህን ድምጻውያን ጥሶ ማለፍ ይቻለኝ ይሆን የሚል ስጋት ይዞት ነበር። ይሁንና ቴዲ ጠንካራ፣ ደፋርና ወኔያም ነበርና በመጨረሻ በራሱ ግጥምና ዜማ፣ በምርጥ የሙዚቃ ቅንብር፣ በሚጣፈጥ የድምጽ ቃና እንድ ምርጥ አልበም ሰርቶ ጨረሰ። እልበሙም "ተማፀንኪት" ሲል ሰየመው።

ቴዲ ይህንን የሙዚቃ አልበም ሰርቶ ማጠናቀቅ የቻለው ብዙ ፈታኝ መሰናክሎችና እጅግ እልህ አስጨራሽ ጋሬጣዎችን በጽሎትና በትዕግስት እልፎ ነው። ያሰበውን ለመሆን የሚተጋ ጠንካራ አርቲስት ባይሆን ኖሮ እነዚያ ፈታኝ መሰናክሎች በአጭሩ መንገድ ላይ ያስቀሩት ነበር። እሱ ግን የትኛውን ጋሬጣ በድል የመወጣት እምቅ አቅም የታደለ ጠንካራ አርቲስት ስለሆነ የኋላ ኋላ ይህን ሥርጥ የበኩር ሥራውን እጠናቅቆ ለአንድ የሙዚቃ እሳታሚ ለማቅረብ በቃ።

አሁንም ቢሆን ሁሉም ነገር እንደጠበቀው አልጋ በአልጋ እልሆነለትም። ምንም እንኳ ይህ የመጀመሪያው ካሴቱ በርካታ ጥልቅና ምጡቅ ሃሳቦችን የተካተቱበት፣ የአዘፋፈን ስልቱም በወቅቱ ከነበረው የሀገራችን ዘፈን ወጣ ብሎ ለጆሮ የሚስማማ ምርጥ ሥራ ቢሆንም፣ ቴዲ ይህንን እልበሙም በቀላሉ ወደ ህዝብ ጆሮ ማድረስ እልተቻለውም ነበር። በዚያም ላይ ካሴቱን ለዚያ እከፋፋይ ሙዚቃ ቤት የሸጠለት እዚህ ግባ በማይባል ገንዘብ ነበር። ቴዲ ሙዚቃን ለገንዘብ ጥቅም ሲል የማይሰራ፣ ሙያውን የሚያከብር ወጣት በመሆኑ በገንዘቡ እነስተኛነት እንዳች ቅሬታ አልተሰማውም። ዋነኛ ምኞቱና ፍላጐቱ እልበሙ ህዝብ ጆሮ ጋ እንዲደርስለት ብቻ ነበር።

ሙዚቃ ቤቱ ግን ካሴቱ እባዝቶ ገበያ ላይ ሲያውለው እልፈቀደም። ጊዜ እልፎ ጊዜ ተተካ። ሆኖም ታታሪው ወጣት

ቴዎድሮስ በዚህ ተስፋ ቆርጦ እጁን አጣምሮ አልተቀመጠም። ገና ነፍስ እውቆ ክፉና ደጉን መለየት ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ለሙዚቃ ፍቅር ሲል የማይሆነውን ነገር ሁሉ ለመሆን ቆርጦ የተነሳ መንፈስ ጽኑ ሰው ነውና ጥበብን ሰንቆ፣ ቅንነቱን በልቡ አንግቦ ፊቱን ወደ ቀጣይ ህልሙ አዞረ - የራሱን ባንድ የማቋቋም ህልም!

ቴዎድሮስ ካሳሁን ለምን ቴዲ አፍሮ ተባለ?

ቴዲ የ12 ክፍል ትምህርቱን እንዳጠናቀቀ ሰፊ ጊዜ ስለነበረው ከመቼውም በተለየ ሁኔታ የዚያን ጊዜ ነበር በእግር በፈረስ ለሙዚቃ መጋለበና መሮጥ የጀመረው። በ1991ዓ.ም አካባቢ ከያሬድ ሙዚቃ ቤት የተመረቁ ባለሙያዎች እነ ኤሊያስ መልካ (ጊታር)፣ ሁንእንተ ሙሉ (ድራም)፣ ቢኒያም በድሩ (ኪ ቦርድ)፣ ምስጋና (ቤዝ ጊታር) እየተጫወቱ ላስታስ የተባለ የሙዚቃ ባንድ አቋቁመው ነበር።

በዚያን ጊዜ ደግሞ ቴዲ የራሱ የሆነ የግሉ ባንድ እንዲኖረው የሚመኝበት ሰዓት ነበር። እናም ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ሽዋንዳኝ ሀይሉ፣ ግሩም መዝሙርና ዳዊት ግሩም ስለ ላስታስ ባንድ ይነጋገሩ ጀመሩ። ላስታስ ባንድ በወቅቱ በቂ የሙዚቃ መሳሪያዎችና ልምምድ የሚያደርግበት ሁነኛ ቦታ አልነበረውም። ዳዊት ግሩም በወቅቱ ብር ስለነበረው ለነ ቴዲ፣ ሽዋንዳኝና ወንድሙ ለሆነው ለግሩም መዝሙር መሳሪያ መግዣ የሚሆን ብር ይሰጣቸዋል። ብሩንም ሲሰጣቸው በብድር መልክ ሳይሆን ሰርታችሁ ስታገኙ ትከፍሉኛላችሁ በሚል ቅንነት በተሞላው ፍቅር ነበር።

በተገኘው ብር ላይ ቴዲ የራሱን ብር በመጨመር በወቅቱ የነበሩትን ጥሩ ጥሩ መሳሪያዎች ይገዙና ላስታስ ከተባለው የሙዚቃ ባንድ ጋር አብሮ መስራት እንደሚፈልጉ ገለጹላቸው። የላስታስ ባንድ አባላት እጅግ ደስ ተሰኙ። ምክንያቱም በቂ የሙዚቃ መሳሪያና የልምምድ ቦታ ሊሟላላቸው ነውና። ስለዚህም ኤልያስ መልካ፣

ሁንእንተ ሙሉ፣ ቢኒያም በድሩና ምስጋና የተባሉ የሙዚቃ መሳሪያ ተጫዋቾች ከቴዲ፣ ከሽዋንዳኝ ሀይሉ፣ ከግሩም መዝሙርና ከዳዊት ግሩም ጋር በመሆን ጥምረትን ፈጠሩ።

እናም እነዚህ የሙዚቃ ባለሙያዎች በፍቅር፣ በመተጋገዝና በመቻቻል መልካም ውህደትን ፈጥረው በስራቸው ውጤት ሰማምጣት ቀን ከሌት መሯሯጥ ያዙ። ብዙም ሳይቆዩ የባንዱ ስያሜ ከላስታስ ወደ አፍሮ ሳውንድ ባንድ ቀየሩት። በባንዱ ስም መቀየር እንዳቸውም ቅር አልተሰኙም። ምክንያቱም የነዚህ ባለሙያዎች ትኩረት ምርጥ ስራን መስራት ብቻ ነበር። ቴዲና ሽዋንዳኝ በዚህ ባንድ ውስጥ ይዘፍኑ ነበር።

ቴዲ፣ በወቅቱ የቴዎድሮስ ታደሰን፣ የንዋይ ደበበንና የክቡር እርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠን ዘፈኖች ይጫወት ነበር። ባንዱንም በበላይነት በመቆጣጠርና በመምራት ቴዲ ትልቅ ድርሻና ሀላፊነት ነበረው። ቴዲ ዘወትር ጓደኞችን በተለያዩ ቀልዶች ያዝናናቸውም ነበር። በአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ የሥራ ባልደረቦቹ በሙሉ "በቴዲ ቀልድ ሁሌ እንደሳቅን ነበር" በማለት ዛሬ ድረስ ይመሰክሩለታል።

መሳሪያ ተጫዋቾቹ በሙሉ እንደሚሉት ከሆነ ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ሽዋንዳኝ ሀይሉና ግሩም መዝሙር የአፍሮ ሳውንድ ባለቤቶች ተብለው የሚጠቀሱ ሲሆን፣ "ቴዲ ግን እንደ ባንዱ ባለቤት ብቻ ሳይሆን እንደ ቅርብ ወንድማችን ነበር የምናየው" ይሉታል። አክለውም "ራሱን እየጎዳ ለእኛ ብዙ ነገር ያደርግልን ነበር። በየትኛውም ቦታና ስፍራ ለፍቅር ትልቅ ቦታ የሚሰጥ ሩህሩህ ሰው ነው" በማለት አማኝነታቸው ይሰጡታል።

አፍሮ ሳውንድ ባንድ ሲቋቋም ብዙ መዋዕለ ንዋይ ፈሰስ ያደረገው ዳዊት መዝሙር ስድስት ኪሎ አካባቢ ኮፊ ሀውስ /Coffee House/ ሲከፍት እሁድ እሁድ በዚያ ውስጥ የሙዚቃ ስራዎችን ያቀርቡም ነበር። በኮፊ ሀውሱ ውስጥ ሲዝናኑ የሚመጡ ሰዎች

በሙሉ ቴዎድሮስ ካሳሁን በሚዘፍናቸው ዘፈኖች እጅግ በጣም ደስተኞች ነበሩ። ቴዲም በተደጋጋሚ ለመሸለም በቅቷል። አፍሮ ሳውንድ ባንድ በተለያዩ የሰርግ ዝግጅቶች ላይ በመገኘትም ዕድምተኞቹን ያዝናና፣ ድግሱንም ያደምቅ ነበር። የሚገኘውንም ገቢ ለመሳሪያ ተጫዋቾቹ የሚገባቸውን ክፍያ ከተሠጠ በኋላ ቀሪውን ገንዘብ በባንዱ ባለቤቶች በነቴዲ፣ ሽዋንዳኝና ግሩም በኩል ለምን እንደሚውል የሚወስን ይሆናል።

መሳሪያ ተጫዋቾቹ በሙሉ የዘወትር ጥረታቸው አዲስ ነገርን መፍጠር ስለነበር፣ በዚህ ለሙያው ያላቸው ታላቅ ፍቅር የተነሳ ቴዲ ልዩ ፍቅርና አክብሮት ይሰጣቸው ነበር። ዘወትርም ከጎናቸው በመቆም ምርጥ ስራን ለመስራት ይጣጣር ነበር።

እንግዲህ በዚህ ጊዜ ነበር ቴዎድሮስ ካሳሁን የሚለው ስሙ በቴዲ አፍሮ ተተክቶ ዋነኛ መጠሪያ ስሙ ለመሆን የበቃው። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ማንም ሰው ቴዎድሮስ ብሎ የሚጠራው ጠፋ። ሁሉም ሰው በአንድ ድምፅ "ቴዲ አፍሮ" እያለ ይጠራው ጀመር። "አፍሮ" የሚለው ቅፅል መጠሪያ ለቴዲ ባንዱን ከማስታወሻነቱ በተጨማሪ ሙዚቃን ይበልጥ ያጣጣመበት ጊዜ በመሆኑና ባንድ ለማቋቋም የነበረው ህልም እውን የሆነበት ወቅትም ስለሆነ ነው። ከአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ አፍሮ የምትለዋን ቃል በመውሰድ ነው ቴዲ አፍሮ የተባለው። ይህ ደግሞ የሚያሳየው ቴዲ፣ ለአፍሮ ሳውንድ ባንድ ከመስራችነትና ከባለቤትነትም በተጨማሪ ጉልህ አስተዋፅኦ እንዳበረከተ ነው።

የባንዱ አባላት በአንድ ዕለተ ህሙስ የሆነ ሰርግ ላይ ይሰራሉ። በዚህ ቀን ቴዲ አፍሮ ሲዘፍን የሰርጉ ታዳሚ በቴዲ የአዘፋፈን ብቃት ከመጠን በላይ ተደስቶ ነበርና ከሰርገኞቹ መሀል አንዱ ለቴዲ ሶስት መቶ ብር ይሸልመዋል። በወቅቱ ገንዘቡ ዳጎስ ያለ በመሆኑ ሁሉም የባንዱ አባላት ሽልማቱ ደስታን ፈጥሮላቸዋል። ያንኑ ዕለት ማታ ደግሞ ሰርግ ውሰው ደከመን ሳይሉ ሂልተን ሆቴል ውስጥ ሙዚቃቸውን በማቅረብ ህዝቡን እያስደሰቱት ነበር። እናም

ቴዲ የሚዘፍንበት ተራ ደረሰና የክቡር ዶ/ር አርቲስት ጥላሁን ገሰሰን "የህይወቴ ህይወት" የተሰኘውን ዜማ ሲጫወት በአዘፋፈን ስልቱ፣ በአንቅስቃሴውና በጣዕመ-ቅላፄው በመማረክ አንድ የውጭ ዜጋ ወደ መድረኩ ሲንደረደር መጥቶ መቶ የአሜሪካን ዶላር ይሸልመዋል። ቴዲ አፍሮም በሚገባ ዘፈኑን ተጫውቶ ከመድረክ ሲወርድ የሚዝናናው ታዳሚ በደማቅ ጭብጨባ ሸኘው። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ነገሮች ለቴዲ እየቀለሉ እንጂ እየከበዱ አልመጡም።

በዚህም ቴዲ ገና አንድ የሙዚቃ አልበም ሳያሳትም የተሳካለት ዘፋኝ ሲሆን እንደሚችል አስመሰከረ።

ቴዲ በዚሁ አፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ ሳለ ለቀጣዩ አልበሙ የሚሆኑ ጣፋጭና ማራኪ ዜማዎችን ራሱ በኪቦርድ እያጀበ ይጫወት ነበር። በየትኛውም የሥራ መስክ ላይ እንደሚስተዋለው በባንዶች ውስጥም እርስ በርስ አለመግባባትና መቃቃር ሲፈጠር ይችላል። ይህም ችግር በአፍሮ ሳውንድ ባንድ ውስጥ ተከስቶ ነበር።

ታዲያ የሚፈጠሩትን አለመግባባቶች ሁሌ ቴዲ በብልሃትና በትዕግስት ያረግባቸው ነበር። "ቴዲ ቂም መያዝ ብሎ ነገር የማያውቅ ችጆግ ቀና ሰው ነው" ይላሉ አንዳንድ ባንዱ ውስጥ አብረዉት የነበሩ የሥራ ባልደረቦቹ። "እንደውም አስታራቂ ሀሳብን በማምጣት ፀብና ጥሳቻን ከመሀከላችን ለማስወገድ ይጥር ነበር። ዘወትር ‹ቅን ነገር አናስብ፣ መልካም ነገር ብቻ እንስራ። ከፀብ ምን ይገኛል? ከመዋደድና ከፍቅር ግን አንድነት ይኖረናል› በማለት ይመክረንም ነበር።

የኋላ ኋላ ሁሉም በየፊናው የየግል ሀሳብን ማውጠንጠን ሲጀምሩ ከድራመሩ ሁንአንተ ሙሉ ጋር በሀሳብ አለመግባባት ተፈጠረና ሁንአንተ ባንዱን ሲሰናበት ሌሎቹም የሙዚቃ መሳሪያ ባለሙያዎች እንደሱ የመነጣጠል አቅጣጫ ውስጥ ገቡ።

ቴዲም ትኩረቱን ሙሉ ለሙሉ በካሴት ሥራው ላይ አሳረፈ። እናም ከብርቱ ጥረትና ትግል በኋላ በ1993ዓ.ም መጨረሻ

አካባቢ ደረጃውን የጠበቀና የማንንም ጆሮ የሚማርክ ዜማና ግጥም በጥንቃቄ በመቀመር "አቡጊዳ" የተሰኘውን አልበሙን ለህዝብ ጆሮ አደረሰ። ቴዲ አቡጊዳን እየሰራ ባለበት ወቅት ለተወለኑ ሰዎችና ዘፋኞች አስገምግሚቸው ነበር። እነሱ ሆዬ "ከተለመደው ቅኝት ወጣ ያለ በመሆኑ ማን ይሰማሃል?" በማለት ከንፈር በመምጠጥ ተሳልቀውበት ነበር። ሆኖም ቴዲ አንድ ነገር በልቡ ውስጥ ስለበራለትና ግልጥ ብሎ ስለታየው ጉዞውን መንፈሱ በመራው መንገድ ቀጠለ።

አልቆየም - ትንቢቱም ተገለጠ። ያቺ ተናፋቂዋ ክብርት ቀን ደርሳ "አቡጊዳ" የተሰኘውን አልበሙ ለኢትዮጵያውያን ወገኖቹ ደረሰች። በትላልቅ ናይት ክለቦች ውስጥ እጅግ ተወዳጅና ተፈላጊ የነበረው ቴዲ አፍሮ በዚህ አንድ ካሴት ብቻ በአጭር ጊዜ ውስጥ የሚሊዮኖችን ቀልብ ሳበ። "አንድ ቀን ምርጥ ድምጻዊ እሆናለሁ" ብሎ እንደተነበየው ሁሉ እውነትም ማንነቱን አስመስክሮ ታላቅ ድልና ስኬት ተቀዳጀ። "አቡጊዳ" በህዝብ ዘንድ ከዳር እስከ ዳር ወደር የለሽ ተቀባይነትን ተጐናጸፈ። በየቦታው የቴዲ ዘፈን መደመጥ የተለመደ ክስተት ሆነ። ብዙ ሰዎች ቴዲ አፍሮ ስለተባለው አስደናቂ ወጣት መነጋገር ጀመሩ። ሥራውን በሚሊዮን የሚቆጠር ህዝብ አሜን ብሎ ወደደለት።

ካሴቱ ለህዝብ ተሸጦ ድንበርና ኬላ ጥሶ ለማለፍ የሳምንት ጊዜ አልፈጀበትም ነበር። በዚህም የተነሳ የቴዲ የታዋቂነትና የተፈላጊነት መጠን በአንድ የዘፈን ካሴቱ ገነነ። ጥበብን ምርኩዝ አድርጎ በፈጠረው እግዚአብሔር ተመክቶ በተስፋ የተነሳው ይሄ ብላቴና ታሪክ ሰርቶ ተገኘ።

አቡጊዳን ካሴቱ ለራሱ ለቴዲም ሆነ "ይሄ ስራ ወጣ ያለ ዘመናዊ በመሆኑ ማን ይሰማሃል?" ብለው የንቀት ቃል ለወረወሩለት ለዎች ሳይቀር ትዝታው የማይፋቅ ደማቅ ታሪክ ጥሎ አለፈ።

የቴዲ ዘፈኖች የወንጌል ስብከት ያህል በየቤቱ እያንኳኩ ዘልቀው የመግባት እድላቸው ለፊና የትየለሴ ሆነ። ካሴቱንም ያዳመጡ ሁሉ "ቴዲ በኢትዮጵያ ምድር ላይ አዲስ የዘፈን ታሪክ የሰራ ጊዜ የፈጠረው የምርጦች ምርጥ" ሲሉ አወደሱት። "የዘፈን ጥማታችንን በቴዲ ዘፈን ቆረጥን" በማለት በርካቶች ስለብቃቱ መሰከሩለት። በአንድ ጊዜም ሚሊዮኖች አድናቂዎች ለማትረፍ በቃ።

ከአድናቂዎቹ በቀረበለት ጥያቄም መሰረት በምሽት ክበብ ውስጥ የሙዚቃ ስራውን ማቅረብ የጀመረ ጊዜ አስገራሚ የህዝብ ጉርፍ በመታየቱ ጉድ ተባለ። መዝናኛው አልበቃ ብሏቸው ከቤት ውጪ ሆነው የሚያምር ድምጹን በደስታ የሚከመክሙ ብዙዎች ነበሩ። በሴሎች ቀደምት ዘፋኞች ተይዞ የነበረው የዘፈን መሪነት በአንድ የዘፈን ካሴት ለመረከብና ታላቅ የጥበብ ቀማሪነቱን ለማስመስከር የቻለ ድንቅ አርቲስት ነው እያለ ህዝቡ ለቴዲ እውነተኛ ፍቅርና አድናቆቱን ቸረው። በተለይ ቴዲ በተፈጥሮ የተለገሰውን በወላጅ አባቱ ምክር የዳበረውን መልካም ባህሪው የበለጠ እንዲወደድ ታላቅ አስተዋጽኦ አደረገለት።

ይህ "አቡጊዳ" የተሰኘ አልበም በሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ታሪክን የሰራ ቁጥር አንድ አልበም ለመሰኘት ሲበቃ፣ ድምጻዊው ቴዲ አፍሮም ለሙዚቃ ዕድገት የተፈጠረ ምርጥ ከያኔ የሚል ማዕረግ አላበሰው።

አንዳንድ የሙዚቃ ባለሙያዎች የግጥሙን መልዕክትና ብስለት፣ የዜማውን ጥንካሬና መስህብነት፣ እንዲሁም የሚጠቀምባቸው ግብአተ ድምጾች አጣጥመው ቴዲን እንደማንም ተራ ድምጻዊ "ድምጻዊ" ብቻ ብለው ለማለፍ አልፈቀዱም። ምክንያቱም ባካሄዱት ጥናት መሠረት ከሴሎች ዘፋኞች የሚለይበትን ዓብይት ነገሮችን ነቅለው አውጥተዋል። በዚህም በግጥሞቹ ጥልቅነትና ፍልስፍናዊ ይዘት፣ በሚቀምራቸው እጹብ ድንቅ ጣዕመ ዜማዎች በአንድ ድምጽ አጀብ ጉድ ብለዉለታል።

ቴዲ አፍሮ አቡጊዳ የተሰኘ የሙዚቃ ሥራው ጊዜ ሰጥቶ፣ እጅግ ደክሞበት በጥንቃቄ ለአድማጭ ጆሮ ያቀረበው በመሆኑ በህዝብ ዘንድ ያገኘው ተቀባይነት ለቴዲ እስካሁኗ ለዓት ታላቅ ትዝታ ጥሎበት አልፏል። እናም ቴዲ አፍሮ በልጅነት ዕድሜው ሙዚቃን ሀ ብሎ ሲጀምር በልቡ ያለውን፣ በአዕምሮው የሳለውን የጠበብተኝነት ክብርን በፅናት፣ በከፍተኛ ሞራልና በታላቅ ወኔ በመታገዝ ትንቢቱን በተግባር ገልጦ አሳየ።

ቴዲ መቼም ቢሆን ሊነጥፍ የማይችል የትዕግስት ባለቤትና ገና አንድ ፍሬ ልጅ እያለ የት እንደሚደርስ ፍንትው ብሎ የታየው ሰው በመሆኑ የሁልጊዜ ምኞቱ ትልቅ ትልቁን ነበር - "ትልቅ ተመኝ፣ ትልቅ ነገር ታገኝ ዘንድ" እንዲሉ።

"ተማፀንኪት"
የበኩር ልጅነቱን የተነጠቀ አልበም

አሁን ቴዲ አፍሮ ዝነኛ ሰው ሆኗል። ዘፈኑን ሰምቶ የአድናቆት እጁን በአፉ ያልጫነ ከቶ ማን ሊገኝ?

በ1968ዓ.ም በአዲስ አበባ ልዩ ስሙ ኳስ ሜዳ ተብሎ በሚጠራው አካባቢ ከሁለት የጥበብ ሰዎች፣ ማለትም ከጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞና ከአርቲስት ጥላዬ አራጌ የተወለደው የዛሬው ዝነኛ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን አሁን የሁሉም ሰው መነጋገሪያ፣ የሁሉም ሰው የዓይን ማረፊያ ሆኗል። በምኞት ብቻ ያልቀረው ቴዲ በከፍተኛ ጥረት ምኞቱን ዕውን ከማድረጉም አልፎ ለሚሰራው ሥራ ክብርና ኃላፊነት የሚሰማው ታላቅ አርቲስት ነው። ሙያውን የሚያከብር ጠንቃቃ አርቲስት መሆኑንም አስመስክሯል። በዚህም ትክክለኛ እሱነቱን አሳውቋል።

እናም ሁለተኛ አልበሙ "አቡጊዳ" በህዝብ ዘንድ የተቀባይነቱ መጠን ሰማይ ጠቀስ መሆኑ የገባው፣ ያ የቴዲን "ተማፀንኪት"

የተሰኘ የበኩር የሙዚቃ ሥራ ገዝቶ ለወራቶች አፍኖ ለህዝብ ሳያቀርብ ያዘገየው አከፋፋይ ሙዚቃ ቤት "ተማፀንኪት" እንደ ሁለተኛ አልበም በሚመስል አኳኋን ገበያ ላይ ለቀቀው።

በወቅቱ በተፈፀመው ድርጊት ቴዲ ክፉኛ አዝኗል። ስለሁኔታው በዝርዝር በጋዜጣ፣ በመፅሄትና በሬድዮ እውነታውንም ተናግሯል። አንድ ሙዚቃ ቤት አንድን የሙዚቃ አልበም ተዋውሎ ከገዛ በኋላ ከስድስት ወር በላይ ማዘግየት የለበትም።

"ተማፀንኪት" የተሰኘው የቴዲ አልበም እጅግ በጣም የተዋጣ ምርጥ የሙዚቃ ሥራ ሆኖ ሳለ መዚቃ ቤቱ ለምን ሊያፍነው ቻለ? በርግጥ ቴዲ ይዞ የቀረበው የሙዚቃ ሥራ በወቅቱ ከነበረው የሀገራችን የሙዚቃ ቅንብር እስታይል ወጣ ያለ በመሆኑ ሙዚቃ ቤቱ ገበያውን ፈርቶት ሊሆን ይችላል ብሎ መገመት ይቻላል። እንደዚያም ሆኖ በወቅቱ ስንት ለጆሮ የሚሰቀጥጡ የዘፈን ካሴቶች ተባዝተው ለገበያ ይቀርቡ ስለነበረ ያንን የመሰለ ማራኪ አልበም አፍኖ ለረዥም ጊዜ ማቆየቱ ለምን ይሆን የሚለው እንቆቅልሽ ገና በቂ መልስ የተገኘለት አይመስልም።

ለማንኛውም ይህ "ተማፀንኪት" የተባለ አልበም ከብዙ ጊዜያቶች በኋላ ለህዝብ ቢደርስም ህዝቡ ሥራዎቹን ወዲቸዋል። ምክንያቱም ቴዲ በዚያን ወቅት የተጠቀመባቸው ምጡቅ የዜማ ቅንብሮች እጅግ የተዋጣላቸው ከመሆናቸውም በላይ በእያንዳንዱ ዜማ ውስጥ ያሉ ግጥሞች በሳልና በርካታ አይረሴ ቁም ነገሮችን ለማስተላለፍ የቻሉ ሆነው በመገኘታቸው ነው። ቴዲ ይህን ሥራ ሲሰራ "በዚያ በጨቅላነት ዕድሜው ያንን የመሰለ ዜማና ግጥም እንዴት ሊሰራ ቻለ?" በማለት የብዙዎቹን አፍ በአድናቆት አስከፍቷል። እውነትም ቴዲ ለዜማ፣ ለግጥምና ለውብ የሙዚቃ አሬንጅመንት..... በአጠቃላይ ለኪነ-ጥበብ ዕድገት የተፈጠረ ጥበበኛ ነው!

የናቁት አንጋጠው አዩት

ጎልያድ ቢዝትም
ደርሶ ቢታበይም
አልቀረም መውደቁ
ደርሳ ሰዓቱ
ቴዲም ወደ ሙዚቃ ዓለም ሲንደረደር ያዩት
እንደ ዳዊት ትንሽዬ ጠጠር መያዙን ያስተዋሉት
እነዚያ እንደ ተራ ሰው የገመቱት
"ዞር በል!" ብለው ያከላበቱት
"እንተን ብሎ ዘፋኝ!" በማለት ከመድረክ የገፈተሩት
በሽሙጥ፣ በፌዝ የተሳለቁት
አፍታም ሳይቆይ ሲያመልጣቸው አዩት።
"ሄደ! ሄደ! ተመነጠቀ" አሉ እጅግ ተገርመው
አሉ ከላይ አነሱ ከታች አንጋጠው
አምን፣ ሄደ ገለገለ
ከፍልሚያው ደረሰ
ወጣም በነፃነት
ከማማው ለገነት
እነዚያ የናቁት
አንጋጠው እያዩት
ሞገስ አሸክሞት ታድሎት ከሰማይ
ከፍ ከፍ ሲል ተመለከቱት በጥበብ ማማ ላይ።

ለቴዲ አፍሮ ስኬት ከፍተኛውን ሚና የተጫወተው የአባቱ የሥነ-ልቡና ጨዋታ

‹‹ልጣም ያደረገኝ አባቴ ነው››

ቴዲ አፍሮ

በዚህ ዓለም ማንኛውም ህፃን የቤተሰቡን ወይም የወላጆቹን እንክብካቤና ፍቅር ይሻል። አንድ ሕፃን አድጎ ጥሩ ደረጃ እንዲደርስ የቤተሰቡ ጥብቅ ክትትል፣ ምክርና ተግሳፅ ወሳኝ ሚና አለው።

ሰመጀመሪያ ጊዜ ከኤክስፕረስ ባንድ ጋር በመሆን ማይክ ጨብጦ የዘፈን ጥማቱን መወጣት የጀመረው፣ በአጭር ዓመታት ውስጥም የራሱን የሙዚቃ ባንድ ለማቋቋምና ዛሬ ደግሞ ለታላቅ ዕውቅና የበቃው ስኬታማው አርቲስት ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ከወላጅ አባቱ ከጋዜጠኛው ካሳሁን ግርማሞ ጋር የነበረው የልጅነት ህይወት ምን ይመስላል? በዚህ ምዕራፍ በመጠኑ ለመዳሰስ እንሞክራለን።

ካሳሁን ግርማሞ ለልጁ ቴዲ አፍሮ ጥልቅ የሆነ እውነተኛ ፍቅር እንደነበረው በቅርበት የሚያውቋቸው ሰዎች ይመሰክራሉ። ቴዲ አፍሮም ቢሆን አባቱን የሚወድበት የፍቅር መስፈርት ሚዛን የደፋ፣ ቀልብን የሚገዛ፣ ለስሚም ሆነ ለተመልካች የሚገርም ለዘላለም ሊጠፋ የማይችል ሐይልና ብርቱ ነው።

ቴዲ አፍሮ ለአባቱ ስላለው ፍቅር ቢዕፍና ቢተርክ አልፎም ተርፎ ቢዘፍን በልቡ ውስጥ ያለውን የአባቱን ፍቅር የሚገልጽለት አይመስለውም። ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ በህይወት እያለ በጣም ለሚወደው ልጁ ለቴዲ አፍሮ ከአፉ ነጥሎ ያነርሰው እንደነበር አንዳንድ ለምች ምስክርነታቸውን ይሰጣሉ። በሄደበት ሁሉ የልጁን ስም በማንሳት ስለ ልጁ ቀጣይ ህይወት የሚጨነቅለት እውነተኛ አባትም ነበር።

የካሳሁን ምኞት ቴዲ ዘፋኝ እንዲሆን አልነበረም። አንቱ የተባለ ዶክተር እንዲሆንለት ይመኝ ነበር። በምኞት ብቻ ሳይሆን በተግባርም በተለያዩ ጉዳዮች ይረዳው ነበር። ነገር ግን የቴዲ የነፍስ ጥሪና የልብ ትርታ ወደ ሙዚቃው አደላ። ይህንን ያስተዋለው ታዋቂው ጋዜጠኛ አባቱ ካሳሁን ግርማሞ ልጁ ወደ ሙዚቃ ህይወት ጠልቆ እንዳይገባ በብርቱ በተደጋጋሚ መክሮታል፤ ከልክሎታል። ነገር ግን ቴዲ ከጨቅላነቱ አንስቶ ግጥምን ዕፎ፣ ዜማ ቀምሮ፣ ከበሮ እየደለቀ ማንጎራጎር የሚወድ ዜመኛ ነበር። አባቱ ግን ወደ ጥሩ ህይወት እያቀና እንዳልሆነ በመገመትና ቀጣይ የህይወት ጉዞውንም ስላላስበው ዘወትር ይገስፀውም ይጨነቅለትም ነበር። በዚያ ዘመን የዘፈን እና የዘፋኝ ህይወት እምብዛም ጥሩና አስደላች ስላልነበር ወደ ዘፈን ህይወት እንዳይገባ እገዳ እስከ መጣል ደርሶ ነበር። የዛሬው ገዘነኛ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ፍቅር ናውዞ ሙዚቃን የሙጥኝ ብሎ በመያዙ አልተሳካለትም እንጂ። አባት ሙዚቃን ተው፣ ልጅ አልተውም በሚል የሐሳብ አለመጣጣም ለአንድ ዓመት ያክል ምንም ቃል ሳይለዋወጡ እንደተኮራረፉ በአንድ ቤት ውስጥ አብረው ኖረዋል።

ካሳሁን ስለ ልጁ ቴዲ አፍሮ የወደፊት ህይወት በመጨነቅ ከቅርብ ጓደኞቹ ጋር መወያየት የጀመረው በዚያን ጊዜ ነበር።

ቴዲ ደግሞ መኝታው ክፍል ውስጥ ትራሱን በመቀጣጠል አንሶላና ብርድ ልብስ አልብሶ የተኛ ያስመስልና ማንም ሰው ሳያየው በመስኮት ተንጠልጥሎ በመዝለል እየጠፋ ወደ ናይት ክለብ በመሄድ ይዘፍን ነበር። በመጨረሻም ምንም እንኳን አባቱ ባለበበትና በተመኘለት መንገድ ባይጓዝም ራሱ በቀየሰው የህይወት ጉዞ ለስኬታማነት የበቃ ጠንካራ አርቲስት ለመሆን ችሏል። በዚህም የአባቱንም ምኞት በሌላ መልኩ አሳክቷል ማለት ይቻላል።

ቴዲ አፍሮ በወርሀ ሚያዝያ ከታተመው ፅሬዳ መፅሄት ጋር ስለ አባቱ እንዲህ ሲል ቃሉን ሰጥቶ ነበር። ‹‹ህፃን ሆኜ ተደናቅፌም ሆነ በሌላ ምክንያት ላለቅስ አያፅናናኝም ነበር። ‹ተነሳ፣ የወደከው ራስህ ነህ፤ የጣለህ ሰው ስለሌለ ማልቀስ የሰብህም› ይለኛል። ‹አስራ ስምንት ዓመት ሲሞላህ ደግሞ ከቤት አባርርሃለሁ› በማለት ዝቶብኝ ነበር። ይህንን ያለኝ በጥላቻ ሳይሆን ልክ በለሰለጠነ ዓለም የሚኖሩ ሰዎች እንደሚያደርጉት በራስ የመተማመን እና የስነልቦና ዝግጅት እንዲኖረኝ በማሰብ ነው። አባቴ በጣም ልዩ አባት ነው። ለእኔ ለልጁ ያለው እውነተኛ ፍቅር ሁሌም እጅግ ይገርመኛል። ምግብ እንኳን ከእኔ ተነጥሎ መብላት አይወድም። በእርግጥ ማንም አባት ለልጁ ጥሩ ነው። የእኔ አባት ግን ለእኔም ለራሴ ይገርመኛል።

‹‹ሁለተኛ ደረጃ ትምህርቴን ስጨርስ ኮምፒዩተር ቤት አስገባኝ። እኔ ግን በዚያን ለዓት ተደብቄ ሙዚቃ እሰራ ነበር። ይህንን ሲሰማ ትምህርቴን አስቆመኝ። በተጨማሪ አስራ ሁለተኛ ክፍል እንደጨረስኩ ከአሁን በኋላ የቤት ኪራይ ትከፍላለህ ብሎኝ ነበር። እርግጥ ሲቀልድ ነው። ይህንንም ያሰኝ በዛን ወቅት የምኖርበት ቤት የእኔ ቤት እንዳልሆነና ሌላ የራሴን ቤት መስራት እንዳሰብኝ ስላሰበ ነው። ‹በዚህ ዓለም የፈለከውን መሆን ትችላለህ› እያለ ዛሬ የዚህ አይነቱ ልብ እንዲኖረኝ አድርጎኛል። በዚህም ምክንያት ምንም ነገር ስመኝ ትልቅ ትልቁን ነው። ይህንንም ማድረግ

የምችልበት ልብ እንዲኖረኝ አባቴ ልባም አድርጎኛል›› ሲል ዝነኛው ቱዲ አፍሮ ተናግሯል።

ቱዲ አፍሮ ዛሬ በጥንካሬ ተሞልቶ አሁን ካለበት የገዘፈ ስም እና የናረ ዝና ለመድረስ የበቃው የአባቱ የስነልቦና ጨዋታ ከፍተኛውን ሚና በመጫወቱ ነው። በእርግጥ ማንም አባት የልጁን ትልቅ ደረጃ መድረስ ይመኛል። ስኬታማነቱንም ማየት ይናፍቃል። የጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ ግን የተለየ ነው። ካሳሁን ጠንካራ ሰው ምርጥ አባትም ነበር። የሚፈራውና የሚያከብረው እግዚአብሔሩ ነፍሱን የቅዱሳን ቦታ በሆነችው መንግስተ ሰማያት ያኑርልን። መንግስተ ሰማያት የመልካም ሰዎች ናትና።

ጋዜጠኛ ካሳሁን አባትነቱ ለቱዲ አፍሮ ብቻ አልነበረም። በሚኖርበት አካባቢ የሚኖሩ ህፃናትና ወጣቶችንም ልክ እንደ ልጁ አድርጎ የሚመክር የሁሉም አባትም ጭምር ነበር። አብረውት ስራ ገበታ ላይ ለተሰማሩት የሞያ አጋሮቹ ዕውቀቱን ሳይሰስት ያካፍላቸውና በሥራ-ነክ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ቀና ሃሳብና ምክርን ይለግሳቸው እንደነበር የስራ ባልደረቦቹ በፍቅር ያወሳሉ። በተሰማራበት የስራ ዘርፍ የተጣለበትን ሃላፊነት ከበቂ በላይ የሚወጣ፣ ደከመኝ ሰለቸኝ የማይል፣ ብርቱና ጠንካራ ሰው እንደነበረም ይመሰክራሉ።

ሰዎች ጥሩ ደረጃ ደርሰው ማየት የሚናፍቅ፣ ልበ-ቅን ጭምር ነበር። ካሳሁን በስራ ሰዓት ስራ ነው። የእረፍት ሰዓቱን ሳይቀር በስራ ነበር የሚያሳልፈው። ሙያውን ይወደዋል። ስራውንም ያከብራል። በወቅቱ በሚሰራበት መስሪያ ቤት ውስጥ ካሉ ስራተኞች በመልካም ምግባሩ በቁጥር አንድ የሚጠቀስ የሰራተኛ አንቀሳቃሽ ሞተር ነበር። ስራ ለመስራት ሀሞቱን ያፈሰሰ ሰው የጋዜጠኛ ካሳሁንን የስራ ፍቅር ካየ የኋላ ኋላ ከስንፍናው ተላቆ ስራ ወዳድመሆኑ አይቀርም። አንድ የስራ ባልደረባው የሆነ ግለሰብ "በህይወቴ" ይላል፣ "በብዙ የስራ መስኮች ላይ ተሰማርቻለሁ፣ ከሚገባው በላይ የተደሰትኩት ግን ከካሳሁን ጋር በአንድ መስሪያ ቤት እሰራ በነበረ ወቅት ነው።"

ጋዜጠኛ ካሳሁን በአንድ ወቅት ለስራ ጉዳይ ወደ ከፍለሃገር ለመሄድ ይነሳል። በጣም ከሚወደው ልጁ ከቱዲ አፍሮ ጋር በቀጣይ ህይወቱ እንደሚነጋገሩ አስቦ ሻንጣውን አዘጋጅቶ የልጁን ጉንጭ አገላብጦ ከሳመው በኋላ የፍቅር እንባ እየተናነቀው ወደ ጉዞው ያቀናል። ነገር ግን ከተወሰኑ ቀናት በኋላ ካሳሁን ከሄደበት ክፍለ ሃገር ወደ መኖሪያ ቤቱ የተመለሰው ታሞ ነበር። የበሽታው አይነት ማጅራት ገትር እንደሆነ የህክምና ባለሞያዎች ነግረውታል። እናም በፖሊስ ሆስፒታል ውስጥ ህክምናውን እንዲከታተል ከተደረገ በኋላ ብዙም ሳይቆይ ከሆስፒታሉ ወጣ። ካሳሁን በወቅቱ በሽታው ባይጸናበትም ከመስሪያ ቤቱ የዓመት እረፍት ወስዶ ነበርና ከህክምናው መልስ ቀጥታ ያመራው ወደ ቤቱ ነበር።

ይሁን እንጂ ከጊዜ ወደ ጊዜ የበሽታው ስሜት እየፀናበት መጥቶ በህክምና እየተረዳ ሳለ በድንገት ህይወቱ አለፈች። ይሄኔ ለቱዲ አፍሮ ከህዘንም የላቀ ሀዘን ከመከራም የበረታ መሪር መከራ ወደቀበት። ሳይታሰብ በድንገት ከዚህ ዓለም በሞት ያሸለበው አባቱ፣ ይመክረው የነበረው ምክር፣ አብሮ መብላት መጠጣቱ፣ ሽርሽርና አብሮ መጨዋወቱ፣ አዕምሮው ላይ እየተደቀነ በጥልቅ ሀዘን መታው። የአባቱን ሞት ለማመን ቢያስቸግረውም መፅናናትን መረጠ። ግን አልቻለም። አይናቹ እንባ ከማፍሰስ፣ ልቡም በክፉ ሀዘን ከመኮማተር አላመለጡም። በዚህ መሃል አንድ ነገር ትዝ አለው። "ባለው መጽናናት ነው።" ይህ አባባል የአባቱ ነበር።

"በትንሽ ነገር ካልተደሰትክ በብዙ ነገር አትረካም" በማለት ደጋግሞ ይመክረው የነበረው ውድ አባቱ ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ በሞት ስለተለየው በሃዘን የተዋጠው ልጁ ቱዲ አፍሮ ብቻ ሳይሆን ጓደኞቹና የሚያውቁት ሁሉ ነበሩ። እንባውን ያላፈሰሰ እህ ብሎ ከአንጀቱ ያላለቀሰ አንድም አልነበረም።

በእርግጥ ካሳሁን ግርማሞ የሞተው በስጋ ነው። በነፍሱማ ህያው ነው። ልጁ ቱዲ አፍሮ በተገኘበትና ባሰፈበት መንገድ ሁሉ አባቱ ካሳሁን አለ። ስማቸው አብሮ ይነሳል። ካሳሁን በአካል ሞቶ

የሚወደውን ልጁን አሁን ከደረሰበት የገነነ ቦታ ደርሶ ለማየት ባይታደልም ጅማሬውን ሰምቷል። በምስሉ የተቀነባበረውን የክሊፕ ዘፈኑንም ለማየት ችሏል። "እንኳን ደስ አለህ" የሚል የምስራች መልዕክቶችንም ከወዳጅ ዘመዶቹ ደርሶውታል።

ጋዜጠኛ ካሳሁን በህይወት ዘመኑ ስራውን አክብሮ በሰዓቱ እስራው ገበታ ላይ የሚገኝ፣ ለስራው ልዩ ፍቅር የነበረው፣ ለብዙዎች የስራ ክቡርነትን ምሳሌ ሆኖ ያስተማረ ልዩ ሞዴል ነበር። ልጁም አደራውን አክብሮ የአባቱን በትር ተቀብሏል።

ለቴዲ አፍሮ አባቱ ከምንም በላይ ባለውለታው ነው። በመልካም ምክር ገንብቶታል። በማይደለዝና ከልብ በማይጠፋ እውነተኛ ፍቅር አሳድጎታል።

ቴዲም በአባቱ ሞት የተሰማውን ጥልቅ ሀዘን እስከአሁኗ ሰዓት ከህሊናው አልተሻረም። ለዚህም ነው ‹‹ሙዚቃ ህይወቴ›› በተሰኘው ዜማው አባቱን እንዲህ ሲል የዘከረው

በሚቾ ማዘን የለም
ባለው መፅናናት ነው
ብለህ እንዳስተማርከኝ
በአንተው ምክር ሄጀ
በአንተው አስጨከንከኝ

ጀግና ተወለደ!

በዚያ አንድ ፍሬ ልጅ - በዚያ ብላቴና
በአቡጊዳ ሀሌታ - ሲሰማ የምሥራች ዜና
እልል አሰች ኢትዮጵያ እጆቿን ዘርግታ
የትንቢት ቃሉን ሲፈፀም አይታ ተደሰታ።
በዚያ በጥበብ መጀመሪያ በአቡጊዳ ቀዳማይ ፊደል
የጥበብ ትንሳኤ የምስራች አዋጅ ሲነገር
ፌሽታ ሆነ በተስፋይቱ ምድር በዚች ውዲ አገር።
በሙያው ሀገሩን ያገለገለ
ህያው ሥራ ሰርቶ በክብር ያለፈ
ያ ደጉ ጥበበኛው አባት
አሁን ደግሞ ለቅድስቷ ሀገር ለዚች ለሚወዳት
ልጁን ምትኩን ሰጥቶ እንደ ስሙ ዳግም ካሳ ሆናት።
ያቺ ዕድለኛ ወላጅ እናቱማ
የትንቢት ቃሉን ሲፈፀም ያየች ቁማ
ትጠራዋለች አሉ "ቴዲዬ ማዕረጌ" ብላ
የሁላችን ማዕረግ ለማለት ፈልጋ።

ቴዲና የትምህርት ቤት ቆይታው

"ትልቅ ነገር እንድታገኝ ትልቅ ነገር ተመኝ"

ለአንድ ሀገር እድገት የተማሪ ሀይል ወሣኝ ሚና አለው። የለው ልጅ በርትቶ ከተማረ የብዙ ነገሮች ተጠቃሚ የመሆን እድሉ የሰፋ ነው። ዝነኛው ድምፃዊ ወጣቱ የዘፈን ብላቴና ቴዲ አፍሮ እንደ ማንም ኢትዮድያዊ ህፃን ፊደል ለመቁጠር መጀመሪያ ያመራው ወደ መዋዕለ ህፃናት ነው። ቴዲ ከዚያች ዕድሜው አንስቶ አዕምሮውን በትምህርት ለማበልጸግ የነበረው ፍላጎት ቀላል ግምት የሚሰጠው አልነበረም።

ወላጅ አባቱ ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ ከስራ መልስ በተደጋጋሚ ፊደልን ያስቆጥረው እንደነበርና የአባቱም ጥረትና ክትትል በርትቶ እንዲማር ትልቅ ሚና እንደተጫወተለት ቴዲ ይናገራል።

ቴዲ ወደ መደበኛ ትምህርት ቤት አምርቶ 12ኛ ክፍልን እስካጠናቀቀበት ጊዜ ድረስ አንድም ጊዜ ወድቆ አያውቅም። ነፍስ

እያወቀ እና ከፉና ደጉን እየለየ ሲሄድ ለትምህርት ያለው ፍላጎትና ጉጉትም ከእድሜው ጋር አብሮ እያደገ መጥቶ ሁሌ በትምህርት ገበታው የሚገኝ ብርቱ ተማሪ ለመሆን በቃ። የአንደኛ ደረጃ ትምህርቱን በቤተልሄም የተከታተለ ሲሆን ከመምህራኖቹ ጋር መልካምና ጤነኛ ግንኙነት ያለው፣ ያልገባውን በመጠየቅ የሚረዳ፣ በትምህርት የሚፈለግበትን ሃላፊነት የተወጣ ጎበዝ ተማሪ ነበር።

ቴዲ በጣም የሚወደው የትምህርት ዓይነት ሳይንስ እና እንግሊዘኛ እንደነበር አብረውት ክተማሩ ጓደኞቹ ማወቅ ይቻላል። በሚማርበት ክፍል ውስጥ ረብሻን የማይወድ፣ ከጓደኞቹም ጋር ፍቅር የነበረው ተወዳጅ ሰው ነው። በእረፍት ጊዜው ለእግር ኳስ ጨዋታ ልዩ ፍቅር ነበረው። የተሰጠውን የቤት ስራ አጠናቆ የሚመጣ ለተማሪዎች ጠመኔን ይዞ ጥቁር ለሌዳ ላይ በመፃፍ የሚያስረዳ እንደነበረ የሳይንስ መምህሩ ዛሬ ድረስ ይመሰክሩለታል። ቴዲ በተለይ ትምህርቱን የሚከታተለው በተመስጦ እንደነበረ አክለው ይገልፃሉ።

ከሌሎች ተማሪዎች የሚለይበት ብዙ ነገሮችን መጥቀስ ቢቻልም አንዱና ዋነኛው ግን ስርአቱና የትምህርት ፍላጎቱ ነው ይላሉ። ቴዲ እድሜው እየጨመረና የትምህርት ደረጃውም ከፍ እያለ በሄደ ቁጥር የአስተሳሰብ አድማሱና አስተዋይነቱም አብሮ ያድግ ነበር የሚለው የትምህርት ቤት ጓደኛው የቴዲ ሁኔታ ገና ልጅ ሳለ ነበር የሚገርመኝ ይላል። ዛሬ ካለበት ቦታ መድረሱ አይገርመኝም። ምክንያቱም ቀድሜ የነበረውን ብቃቱን፣ አስተዋይነቱንና ልበ ሙሉነቱን አስተውዬ ስለነበረ ነው። ስምንተኛ ክፍልን ጥሩ ውጤት አምጥቶ ማለፉንም አውቃለሁ። ዝቅተኛ ውጤት አምጥተው ወደ ቀጣይ ክፍል መዘዋወር ባልቻሉ ተማሪዎች ሲያዝን አይቼው ገርሞኝም ነበር። ለካስ ፍቅር የገባው ሩህሩህ ልጅ ነበር" ይላል።

ቴዲ በተፈጥሮ የተለገሰው እምቅ የጥበብ ሀብት ያን ጊዜ ነው መጠቀምና ከትምህርቱ ጎን ለጎን ማስኬድ የጀመረው። ይሄኔ ነበር የበለጠ የፈጠራው ውጤቱን በየጊዜው ግጥም እየፃፈ ለማሳደግ የበቃው። ትምህርቱ ላይ ያሳይ የነበረው ታታሪነትና ጉብዝና እንዳለ

ሆኖ አንዳንድ ቀን ማርፈድ እና መቅረት የጀመረው በዚህን ጊዜ ነው። የዚህ ዋነኛ ምስጢር ደግሞ ከተለያዩ የሙዚቃ ባንዶች ጋር ማዘውተር ስለጀመረ ነበር። ትምህርቱን በማይጋፋ መልኩ ሙዚቃን የበለጠ አጎልብቶ ከት/ቤት መልስ የረፈደበት እስኪመስለው ወደ ሙዚቃ ጓደኞቹ ይኮበልላል።

ምክንያቱም ሙዚቃ ለቴዲ እውነት ነች። መናገር መተንፈስ ማስረዳት የሚፈልገውን ሁሉ በሙዚቃ ውስጥ ማስተላለፍ እንደሚቻል ስለገባው ነው። ጊዜ አለፈና ቴዲ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትን ማገባደጃ ላይ የመጀመሪያ አልበሙን መስራት ጀመረ።

ቴዲ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን በሚከታተልበት ጊዜ እንደ በፊቱ ከጎበዝና ከጠንካራ ተማሪዎች ጋር የሚወዳደር ነበር። ቴዲ ግን የሁልጊዜው ሀሳቡ ሙዚቃ ሆነ። የወደፊት ህልሙን በልጅ እድሜው አልሞ መልካሟን ህይወቱን ተያያዘ። ቴዲ በትምህርት ብዙም እንከን አልገጠመውም። ምክንያቱም የሚጠበቅበት ሀላፊነት የገባው ስለሆነ። ሙዚቃ ግን የሰዎችን ፊት አሳይቶታል።

ክፍል ሁለት

ቴዲ አፍሮን ለታላቅነት ያበቁት ዓበይት ምክንያቶች

ቴዲ፣ ሥር ነቀል ለውጥ ያመጣ አብዮተኛ

የብዙዎቹን የሙዚቃ አፍቃሪያን ልብ ያማለሰና በሙዚቃ ኢንዱስትሪ ዘርፍ አይነተኛ ለውጥ ያመጣ እንደ ቴዲ አፍሮ ከቶ ማንም የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም። በመላው ኢትዮጵያውያን ዘንድ መልካም ስሙና ዝናው የናኘ፣ ከሊቅ እስከ ደቂቅ፣ ከዳር እስከ ዳር የሰው ልጅ ፍቅር የተላበሰ፤ በሙዚቃው ህይወት ውስጥ የማይሞትን ነብስ የዘራ፤ የለውጥ ሀዋርያ ነው ቴዲ አፍሮ!!

አቡጊዳ የተስኘው አልበም እንደወጣ አብዛኛው ድምፃዊ ቆም

ብሎ ራሱን እንዲመረምርና ስራውን እንዲፈትሽ አድርጎታል። ስለሆነም በሚገመት እድሜው የማይገመት ህያው ስራን የሰራ ጠንካራ አርቲስት ነው። በቀደሙት ዘመናት የነበሩት የህገራችን ዘፋኞች ያልደፈሩትንና ያልዳሰሱትን የአዘፋፈን ስልት ይዞ በመቅረብ ለመጀመርያ ጊዜ በሙዚቃ ህይወት ውስጥ የዘፈንን አብዮት ያፈነዳ አብዮተኛ ነው።

የቴዲ አፍሮ ዘፈኖች ሁሉን አቀፍ እንጂ በአንድ ህሳብ ዙርያ ብቻ የሚሽከረከሩ አይደሉም። ስለ ትላልቅ አንጋፋ ሰዎች አውስቷል፣ ስለ ህገር ፍቅርና ስለባንዲራ ክብር አዚሟል፣ ስለ ሃይማኖትና ፖለቲካ መቻቻል ለብኳል፣ የአፍሪካውያን ቀንደኛ ችግር ስለሆነው ስደት አቀንቅኗል፣ ስለፍቅርም ሃያልነት ጥልቀትና ብስለት ባለው መልኩ ዘምሯል. . . በአጠቃላይ ሁሉንም የህይወት ዘርፍ የሚዳስስ ብልህና ጥበበኛ አርቲስት መሆኑን አስመስክሯል።

በዚህም የተነሳ የቴዲ ዘፈኖች ከአፍሪካም አልፈው በተሰያዩ የአውሮፓ ህገሮች በከፍተኛ ደረጃ ተደማጭነትንና ተቀባይነትን አግኝተዋል። የአማርኛ ቋንቋ ተናጋሪ ህዝብ ይቅርና ለቋንቋው ባዕድ የሆኑ የውጭ ዜጎች እንኳን በቴዲ የአዘፋፈን ስልትና የድምጽ ቅላፄ እጅግ ከመማረካቸው የተነሳ ተዘውታሪ. በሆነ መልኩ በዘፈኖቹ ሲዝናኑ ማየት የተለመደ ሆኗል።

ቀናት ያልፋሉ፣ ዓመታት ያረጃሉ፣ አዲስ ነገር የነበረው በሌላ አዲስ ነገር ይተካል። ጨረቃ በፀሀይ፣ ክረምትም በበጋ፣ ጨለማም በብርሃን፣ ሞትም በህይወት፣ እየተፈራረቁ ለዘመናት ይኖራሉ። የቴዲ አፍሮ ሥራዎች ግን ምንም ሁኔታ ሳይገድባቸው ድንበርና ኬላ ሳይወስናቸው ጥልቁን ባህርና ሰፊውን የሰማይ አድማስ አቋርጠው ለዝንተ-ዓለም ይጓዛሉ። ነብስ ባለው ፍጡር ዘንድ እንደተወደዱ ሁሌም ህያው ሆነው ለዘላለም ይኖራሉ።

ቴዲ አፍሮ በሚያቀነቅነው በእያንዳንዱ ዘፈኑ ውስጥ በአንድ ስንኝ ብዙ መልዕክትን ማስተላለፍ የቻለ ድንቅ አርቲስት ነው። ከዚህ

ቀደምም ሆነ በዚህ ዘመን የሚቀመሩ ዜማዎችና የሚደረሱ የዘፈን ግጥሞች ከቴዲ አፍሮ የአዘፋፈን ስልት ጋር አንዳች የሚያመሳስል ነገር የላቸውም ማለት ይቻላል። የልዩነታቸውም መጠን የሰማይና የምድር ያክል ነው ብሎ ማስቀመጥ ይቻላል። ቴዲ አፍሮ ሁል ጊዜ አዲስ ነገርን በመፍጠር ድንቅ ችሎታው የሚታወቅ እፁብ ድንቅ አርቲስት ነው። በማንኛውም ጊዜና ቦታ ስለ ዘፈን ከተወሳ፣ በየአንዳንዱ ሰው ህሊና ውስጥ የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በግንባር ቀደምነት መነሳቱ አይቀሬ ነው። አርቲስቱ ለየት ባሉ ስራዎቹ የብቃቱን ምጥቀት ያሳየ ጠንካራና አስተዋይ አርቲስት ነው።

ተወዳጅና ዝነኛው ድምፃዊ ደረጃውን የጠበቀና የማንንም ጆሮ የሚማርክ ዜማና ግጥም በቀን ተቀን በተከታታይ የመስራት ችሎታ እንዳለው የብዙኀኑ ኢትዮጵያዊ ልብ ያውቃል። በተሰይ ዜማን ለመቀመርና ግጥምን ለመፃፍ ቦታና ጊዜ አይመርጥም። መኪና እያሽከረከረ መፃፍ ከፈለገ መኪናውን ተገቢ ቦታ አቁሞ ይፅፋል። በጨዋታ መሀል ሳይቀር ይፅፋል። በፈለገው ጊዜ የመፃፍ ችሎታ ያለው ታላቅ ሰው ነው።

ቴዲ አፍሮ ግጥምን ከሽኖ ፅፎ ዜማን ቀምሮ የሚያገኘው እርካታ ወደር የለውም። በሚፈጥራቸው ምርጥ ስራዎቹ የሚያገኘው ደስታ ‹‹ሀሴቱ ይገለኛል ብል ይሻለኛል›› በማለት እሱ ራሱ ይገልፃል። በወርቃማ ስራዎቹ እንባውን ያፈሳል። ወይም ሌሊቱን በሙሉ በደስታ ፈጣሪውን ሲያመሰግን ያድራል። በተሰይ ‹‹አላምን አለና›› ‹‹ሼህ ማንደፈር›› በአንድ ቀን በተመሳሳይ ለዓት ዜማን ሰርቶ ግጥሙን ፅፎ ባገኘው ወደር የለሽ ደስታ የቀመረውን ዜማ እየሰማ እስከማንባት ደርሷል።

ቴዲ አፍሮ ዜማም ሆነ ግጥም ሲቀምር ነፍሱን ከልቡ ጋር አስማምቶ ነው። በዚህም በተቸረው ጥበባዊ ክህሎቱ የህገራችን እንቁ ነው። ከፈጣሪው የተሰገሰው የጥበብ ችሎታ ብቸኛ የህገራችን ምትክ የለሽ አቀንቃኝ በመሆን የአንደኝነትን አክሊል ደፍቷል።

"ልባችንን ካዳመጥነው የራሱ የሆነ ቋንቋ አለው። ስለሆነም አንድን ነገር ለርተን ለህዝብ ከማቅረባችን በፊት መጀመሪያ ከልባችንና ከነፍሳችን ጋር እንስማማ" ሲል ይህ ብርቅዬ አርቲስት ብዙዎችን ይመክራል። ቴዲ አፍሮ ተሰምተው የማይለለቹ ዜማዎችና ተደጋግመው በተደመጡ ቁጥር ሁሌ አዲስ ቁም ነገር የማይታጣላቸው በሳል ግጥሞቹ ተፈጥሮ ካደለችው ውብ ድምፅ ጋር አቀናጅቶ በግጥሙና አምላክ በቸረው ድምፁ ከግምት ባለፈ መልኩ ለሀገሩ ኢትዮጵያ ትልቅ ገፀ በረከትን አበርክቷል። በሁሉም ዘፈኖቹ ብዙ ነገርን አስተምሮናል። አንድነትን፣ መቻቻልን፣ ፍቅርን፣ .... ወዘተ ነግሮናል። በስሜትና በማስተዋል ስለሚዘፍን በየአንዳንዱ የዘፈን እንቅስቃሴው የለውን ልጅ የልብ ትርታ ያዳምጣል። "ፈጣሪ በለገሰኝ የጥበብ ችሎታ ወገኔን ማገልገል አፈልጋለሁ!!" ብሎ የሚያምን ታላቅና ልበ ብሩህ አርቲስት ነው። ታይተው ለሚጠፉ ቅፅበታዊ ነገሮች ሳይሆን፣ ለጥልቅ ጉዳዮች ትኩረትን የሚሰጥ፣ ቀና ሀሳብ ያለው፣ የፈጠራ ችሎታውን ለማዳበር አዘውትሮ ማንበብ የሚወድ፣ በተለይም የአምላክ ቃል ለሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ትልቅ ትኩረት ያለው፣ ለገንዘብ ሲል ሙዚቃን የማይሰራ፣ የጥበብን እድገት የሚመኝ፣ የሀገራችን ብርቅዬ አርቲስት ቢኖር በቁጥር አንድ ተጠቃሹ ቴዲ አፍሮ ነው።

ከዚህም አልፎ ቴዲ አፍሮ ወደ ሙዚቃ አለም ከተቀላቀለበት ጊዜ አንስቶ ብዙ የሀገራችን ወጣቶች እሱን እንደ ሞዴል በመከተል የጥበብ ህይወትን እየተቋደሱ ይገኛሉ። ተወዳጁ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ዛሬ ካለበት ከፍታ የመድረሱ ዋነኛው መለረት ለሙያው ለፊ ሰዓት በመስጠቱና ልቆ ለመውጣት ካደረገው እልህ አስጨራሽ ከፍተኛ ጥረት የተነሳ ነው። በሚሰራው ስራ ላይ ሁሉ ከትንሽ እስከ ትልቅ፣ ዘር ፆታና ሃይማኖት ሳይለይ ማንም ለው የሚሰጠውን አስተያየት በቅንነትና በአክብሮት በመቀበሉ ለሰራው ማደግ ከፍተኛ እገዛ አድርጎለታል። የጊዜን ክቡርነት ጠንቅቆ የተረዳ አንድም ሴኮንድ ቢሆን ያለ አግባብ የማይባክንበት፣ የስራን ክቡርነት ያወቀ፣ ታላቅ አርቲስት ነው።

ኢትዮጵያዊ ስብዕና ያለው፣ የሀገሩን ወግና ባህል ለማንጸባረቅ የሚተጋ፣ ለበጎ ነገር የተፈጠረ፣ በሙያውና በስራው ሁሉ የራሱንና የሀገሩን ማንነት ቅልብጭ አድርጎ የሚያሳይ፣ ለወገኑና ለሶስቱ ቀለማት ልዩ ልባዊ ፍቅር ያለው፣ የአንደበቱ የፍሬ ቃል የሚጣፍጠው፣ የሀገራችን ሙዚቃ ለዘመናት ካንቀላፋበት የቀለቀለ፣ የሙዚቃ መሲህ፣ የኪነ ጥበብ አርበኛ፣ የሀገራችን የሙዚቃ ባለቅኔ የቅዱስ ያሬድን የዜማ ቅኝት ያልረሳ፣ ሕይወቱን ሁሌም ለጥሩ ነገር የሚሰዋ፣ የሙዚቃን ክቡርነት በሚያከብረው ሙያው ያስመለከረ፣ በሚደረድረው የግጥም ስንኝ፣ በሚቀምረው ረቂቅ ዜማ፣ በሚያቀናብረው አሬንጅመንት ለጥበብ ሥራ የተፈጠረ የዘመናችን ብቸኛ ታላቅ ለው ነው - ቴዲ አፍሮ።

ኣይንሸ ጎላ ጎላ የትንባሆ ፍሬ

ኣንቺን የወለዱ መልካም ሽማግሌ

በሚሉና በመሳለሉ ሀራምባና ቆቦ የግጥም ስንኞች ዘፈን ይዘፈን የነበረበት ጊዜ ሩቅ አይደለም። የሚገርመው ደግሞ አሁንም ቢሆን ከዚህ ያልተሻሉ ጆሮ ጠላዥ ዜማና ግጥሞችን እየለማን መሆናችን ነው። ልብ በሉ በዚህ ውልክፍክፍና ያልበሰሉ ሥራዎች ተጥለቅልቀን የዘፈን ጥማት በናፈቀን ወቅት ነው ይህ ብርቅዬ ጀግናችን ቴዲ አፍሮ ምትሀታዊ በሆነው የግጥም አፃፃፍ ስልቱና በማይጠገቡ ዜማዎቹ አድማጮችን ለማስደሰትና የጋዜጠኞችን ብዕር ለማማዘዝ የበቃው።

በዚህ መለል ድንቅ ሥራው የአርቲስቶች ንጉስ ለመለኘት በቅቷል። ዘመን አይሽሬ ግጥሞቹ በዜማ ጣፍጠው ለአድማጭ ጆሮ ሲደርሱ ቀልብ የሚስብና ልዩ ማራኪነት አላቸው። ቴዲ አፍሮ በፈጠራ ስራዎቹ የልጅ አዋቂ፣ የትልቅም ትልቅ የሚለኝ ነው!! አብዛኛዎቹ ስራዎቹ ፍልስፍናዊ ይዘት ያላቸው ናቸው። ከግጥሞቹ መሃል ለአብነት አንድ ሁለቱን ብንጠቅስ

ተማፀንኳት ፀናሁ ደጅ

ባስለምናት ባማላጅ

ይቅር በቃ እያለችኝ

አለሁ ብላ ተለየችኝ

(ተማፀንኳት)

.....

አያጣውምና ፍቅርን እንቅፋት

ከፍቶኝ ብቀየምሽ ባንድ ቀን ጥፋት

መልሼ ልፀፀት እራሴን ልውቀሰው

እንዴት አሳልፌ አንቺን ልማሽ ለሰው

(ለማን ልማሽ)

.....

ዘጽአት ለኢትዮጵያ መደተስፋ ጉዞ

ባህሩን የሚያሻግር አንድ ሙሴን ይዞ

ቅርብ ነው አይርቅም የኢትዮጵያ ትንሳኤ

በአንድነት ከገባን የፍቅር ሱባኤ

(ያስተሰርያል)

.....

በሙዚቃ ህይወታቸውና በሙያቸው የዜግነት ሀላፊነታቸውን ከተወጡና እየተወጡ ካሉ ኢትዮጵያውያን መሀል በቁጥር አንድ ጀግና ማን እንደሆነ ቢጠየቅ ሁሉም ከሊቅ እስከ ደቂቅ በአንድ ድምፅ

‹‹ቴዲ አፍሮ ነዋ!›› ብለው ምስክርነታቸውን እንደሚለጡ ቅንጣት ታክል ጥርጥር የለውም። ቴዲ አፍሮ ቀምሮ ለአድማጭ ካበረከታቸው የሙዚቃ ታምራት ውስጥ መቼም ቢሆን ከማንኛውም ኢትዮጵያዊ ሀሊና ሊጠፋ የማይችለው ያ በሃያ አራት ሰዓት አጭር ጊዜ ውስጥ ግጥምን ደርድሮ፣ ዜማን ቀምሮ፣ ለአንድ ሙዚቃ የሚያስፈልጉትን ግብአቶች አሟልቶ፣ አሳምሮና ከሽኖ ያቀረበውና ህዝብን በደስታ እንባ ያራጨውን ‹‹ቀነኒ ኬኛ›› የተሰኘ ምርጥ ሥራው በቁጥር አንድ የህዝብ ጀግንነቱ የሚጠቀስ ነው። ይህ ዜማ ለህዝብ በተለቀቀበት ወቅት አትሌቶቻችን ለሀገራቸው ካስገኙት ሜዳልያ ጋር ተደምሮ ለህዝብ አጥፍ ድርብ ሀሴት ፈጥሮለት ነበር።

ለጀግናው አትሌት ቀነኒላ በቀለ ክብር ሲባል የተዜመው ይህ የቴዲ አፍሮ ምርጥ የፈጠራ ስራ፣ ለማንም ቢሆን በአንድ ሌሊት የተጠናቀቀ ሥራ ነው ብሎ ለማመን እጅግ ይከብዳል። ግን ቴዲ አደረገው!

የቴዲ አፍሮ የፈጠራ ብቃት ጎልቶ የታየው በዚህች ነጠላ ዜማ ብቻ አይደለም። ሌሎች ያበረከታቸውን ገድለኛ ስራዎቹ ያዳመጡ ብዙዎቹ “ስለአርቲስቱ የምንናገርበት ቃል አጥሮናል” ሲሉ ተደምጠዋል።

በሚሰራቸው ስራዎቹ ሁሉ እምነት ያለው፣ ለሀገሩና ለወገኑ ካለው ጥልቅ ፍቅር፣ ለሰላቱ ቀለማት ባንዲራው የሚሞት፣ መቼም ከህዝቡ አዕምሮ ሊፋቅ የማይችል የብዙዎቹ ምርጫና ብልጫ ያለው አርቲስት ነው የሚሉ ብዙዎች ናቸው።

ሌላው ቀርቶ በሥራው የተቀዳጀው የዝና ከፍታ ገና የሚያንሰው፣ ከተባለው በላይ ብዙ ሊባልለት የሚገባ፣ የምርጦች ምርጥ ነው በማለት አድናቂዎቹ ይመለከሩለታል። ለመኖርያነት የውጭ ሀገራትን ምቹ ሕይወት ያልመረጠ፣ በሀገሩና በአበሻነቱ የሚኮራ፣ በጥቁር አፈሩ የሚደሰት እንደ ቴዲ አፍሮ ያለ ከቶም የለም በማለት ‹‹ቴዲ አፍሮ የማይጠገብ የነሀሴ ጸሀይና የበረሃ ጥላ ነው›› ሲሉ ለእሱ ያላቸው ልዩ ፍቅር በአጭሩ ይገልጻሉ።

ቴዲ ለህዝብ ባበረከታቸው የሙዚቃ ስራዎቹ እሱነቱን ከማስመስከሩ በላይ በሚሊዮን የሚቆጠሩ አድናቂዎቹ ሙዚቃን በሚገባ ያወቅናት በቴዲ አፍሮ ነው በማለት የቴዲንና የሙዚቃን ስር የሰደደ ጥምረት ይገልፃሉ።

ተወዳጁ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ዛሬ ካለበት ከፍታ የመድረሱ ዋነኛው መለረት ለሙያው ለፊ ለዓት በመስጠቱና ልቆ ለመውጣት ካደረገው እልህ አስጨራሽ ክፍተኛ ጥረት የተነሳ ነው። በሚሰራው ስራ ላይ ሁሉ ከትንሽ እስከ ትልቅ፣ ዘር ያታና ሃይማኖት ሳይለይ ማንም ለው የሚሰጠውን አስተያየት በቅንነትና በአክብሮት በመቀበሉ ለስራው ማደግ ከፍተኛ እገዛ አድርጎለታል።

ማን እንደ ቴዲ አፍሮ !!!

ጥበብ በጥበብ ላይ በቅኔ አሸብርቆ
ያዜመዋል ቴዲ እውነትን ለንቆ
አይበግረው የምቀኛ ወሬ
ሙያውን ወዶ ብሎ ክብሬ
ጊዜን ይሰጣል ለሙዚቃ
አሉባልታን ነብሱ ንቃ
ሙዚቃን የተጠበባት እንዲህ አሳምሮ
አይተንም አናውቅ ማን እንደ ቴዲ አፍሮ
በሙዚቃ ህይወት ማነው የለውጥ ሀዋርያ?
ቴዲ አይደለም ወይ ትናገር ኢትዮጵያ
ቢነገር ቢወራ ቢጻፍ ቢተረክ
ክቶም አላየንም በቴዲ አፍሮ ልክ
በተሰጠው ፀጋ ዜማውን ቀምሮ
እውነቱ ከወጣ ማን እንደ ቴዲ አፍሮ
ዛሬም ሁሌም ለዝንተ ዓለም ትነግሳለህ
አይነካህም ክፉ የአምላክ ፍቅር አለህ
ግና ስም አነለው ለመጠሪያ
ለይሚለት ኢትዮጵያ
አዋቂ ነው ብልህ ለው
ለክብሩ መጠሪያ አነለው!

ቴዲ ለሀገሩ ያለው ስሜት

"ሀገር በምንም ነገር የማትሰወጥና የማትሸጥ

ውድ የፈጣሪ ስጦታ ናት::"

ቴዲ አፍሮ

ሀገር ማለት ወንዙ፣ ተራራው፣ አራዊቱና የቆመው ድንጋይ ሳይሆን ህዝቡ ነው። ‹‹ሀገርን መውደድ በአፍ ላይሆን በተግባር ነው›› የሚለው ቴዲ አፍሮ ስለ ሀገሩ ሲናገር እውስጡ ባለ እውነተኛ ፍቅር ነው። ቴዲ ሀገሩን የሚወዳት ከልቡ ጠብ ባለ ጥልቅ ፍቅር እንጂ የይምሰል አፋዊ አይደለም። ለዚህም አንዱና ዋንኛው ምስክር የሚሆነን ለማይ ጠቀስ የሆነ የተከበረ ስምና ዝና እያለው ያለምንም ማካበድ በሀገሩ ለመኖር መምረጡ እንደማንም ሰው የውጭውን አለም ለመኖሪያነት አለመመኘቱ ነው። ለሀገሩ ያለውን ሥር የሰደደ ፍቅር ከመናገር አልፎ ኑሮውን በሀገሩ መስርቶ በተግባር ለማሳየት የበቃ ሀገር ወዳድ ጀግና ነው። ቴዲ የሙዚቃ ስራውን በባዕድ ሀገር

ለሚገኙ ወገኖቹ በሚያቀርብበት ጊዜ የሀገሩን ባንዲራ ከፍ አድርጎ ያላውለበለበበት፣ ሀገሬ ብሎ ያላቀነቀነበት መድረክ ከቶ የለም።

አበባ ጊዜውን ጠብቆ ጠውልጎ ይረግፋል፣ ባለስልጣናትም ከስልጣናቸው ይሻራሉ። ሰውም ያረጃል። ብርሃንና ሌሊትም ሰዓታቸውን ጠብቀው ይፈራረቃሉ። ኢትዮጵያ ግን ዛሬም ነገም ለዘላለም ኢትዮጵያ ነች።

ዝነኛውና ተወዳጁ ቴዲ አፍሮ ለሀገሩ ያለው ፍቅር ምን ጊዜም የሚነጥፍ አይደለም። ስለ ሀገሩ ኢትዮጵያ ሀላፊነት ከተጣለባቸው ባልተናነሰ መልኩ ይጨነቃል። ነጋ ጠባ የሀገሩን ሰላም ውሎ ማደር ይመኛል።

ቴዲ አፍሮ በችካጎ ከተማ በስደት ለሚገኙ ኢትዮጵያውያን ወገኖቹ በአይነቱ ለየት ያለ የሙዚቃ ኮንሰርት ባዘጋጀበት ወቅት ስለሀገሩ እንዲህ ሲል አዚሞ ነበር።

ሁሌ አንጎብሼ ለነጭ አለቃ

ነገ ዛሬ ስል ስንቄ ላይበቃ

ምን ይገር ልግባ ስል ወደሃገሬ

አልመልስ አለኝ ያወጣን አገሬ

በታላቋ ችካጎ ከተማ አልሀና ቁጭት በተሞላበት የአዘፋፈን ስልቱ ሲያዜመው ከኮንሰርቱ ታዳሚዎች እንባውን ያላፈሰሰ፣ አፉን ከፍቶ በናፍቆት ያልጮኸ አንድም እንኳን አልነበረም። ይህ ሁሉ ለሀገር ካለው ጥልቅ ፍቅር የመነጨ ነበር። ቴዲ አፍሮ በማንኛውም ሰዓትና ጊዜ ስለሀገሩ ሁሌም ሲናገር ይሰማል። ስለሀገሩ አውርቶ አይጠግብም።

በሀገሩ ላይ ቁርጠኛ አቋም ያለው፣ የሀገሩን መልካም ትንሳኤ ለዘላለም የሚናፍቅ፣ አስደናቂ አርቲስት ነው። ቴዲ ስለ ሃገሩ የወደፊት ትንሳኤ በራሱ አንደበት እንዲህ ብሏል፦ "ስለ ሃገሬ መልካም ትንሳኤ ይታየኛል። ቀኑ ቢረዝምም አይዘገይም። ሁሉም ነገር ቀኑ ሲደርስ ተፈጽሞ እናየዋለን።"

የቴዲ አፍሮ ምኞት በሙዚቃ ህይወት ዝናና ክብሩ አሁን ከደረሰበት ጣራ በላይ ከፍ ብሎ እንዲጠራ ማስቻል ብቻ ሳይሆን በሀገሩ ያለውን ሁለንተናዊ ችግር በአስተማማኝ ሁኔታ ተቀርፎ የሚወዳትን ሀገሩንና ወገኑን ከመከራ ችግር ተላቀው ህዝቦቿም እጃቸውን ወደ ፈጣሪያቸው አንስተው ሲያመሰግኑ ማየት ጭምር ነው።

"ሀገር በምንም ነገር የማትለወጥና የማትሸጥ ውድ የፈጣሪ ስጦታ ናት። በተለይ ኢትዮጵያውያን ዘለላም ወጥተን በሰላም የመግባታችን ዋነኛ ምስጢር ሀገራችን ሰላም ስትሆን ብቻ ነው" የሚሰው ቴዲ አፍሮ በስራ ምክንያት ከሀገሩ በወጣ ቁጥር ጥልቅ ሀዘን እንደሚሰማው የቅርብ ወዳጆቹ ይመሰክራሉ።

አብዛኛው ለው በስራ ምክንያት የተሻለ ኑሮ ፍለጋ እና በተሰያዩ ጉዳዮች ከሀገሩ ወጥቶ በዛው ለመቅረት ስሰቱን ያበዛል። ይህ ሁሉ ደግሞ የሚመኘውን ነገርና የሚያልመውን ስኬት ካስማግኘቱ የተነሳ ነው። ለቴዲ ግን ይህ ሁሉ ከንቱ ነው። "ከአውሮፓ ምርጥ ጣፋጭ ምግብ ይልቅ የሀገሬን ሽሮ እመርጣለሁ" ባይ ነው።

በምንወዳት ሀገራችን ተንሰራፍቶ ያለው ችግር ሁሉ ተቀርፎ ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን ከያሉበት ተሰብስበው የደስታን ችቦ የምንለኩስበት ጊዜ ሩቅ አይደለምና ላንድነትና ለሰውጥ እንትጋ" ይላል። የቴዲ አፍሮን ሀገር ወዳድነት ከእውነተኛ ልብ የመነጨ፣ በጥቁርነቱ የሚኮራ፣ የማንነት ጥያቄ የሌለበት፣ ከኢትዮጵያ ምድር በመፈጠሩ የሚደሰት፣ በተግባራዊ ስራው ለብዙሀኑ ልዩ ሞዴል

መሆን የቻለ ነው።

"ኢትዮጵያን የሚወድ እግዚአብሔር ይወደዋል" የሚሰው ቴዲ አፍሮ ለሀገሩና ለወገኑ ያለው እውነተኛ ፍቅር ወደር የማይገኝለትና ትልቅ ሀይል ያለው ነው።

የኢትዮጵያን ጓዳ ቴዲ አፍሮ ሲሞላው

ሀገራችን ኢትዮጵያ በሌላው የዓለም ክፍል መልካም ገፅታ ባይኖራትም ለመላው ልጆቿ ተስማሚ የአየር ንብረት ያላት ውድ ሀገር ናት። ህዝቦቿም ቢሆኑ በእንግዳ ተቀባይነታቸው በግንባር ቀደምትነት የሚጠቀሱ መልካም ምግባር ያላቸው ናቸው።

ምንም እንኳን ይህ እውነተኛ ገፅታዋ ቢሆንም ሀገራችን በድህነት ስሟ መጠራቱ አልቀረም። ይህንን ስም ይዛ ግን ዘለዓለም አትኖርም። ደሃ የሚለውም መጠሪያዋ ተረት ሆኖ ይቀራል። ህዝቦቿም ቀንና ሌሊት ወገባቸውን አስረው ለመልካም ራዕይ ይሮጣሉ።

የታላቁ የሬጌው አቀንቃኝ ቦብ ማርሊይ 60ኛ የልደት በአል በሀገራችን መዲና አዲስ አበባ በየካቲት ወር 1997 ዓ.ም ይከበር ነበር። እንኳን የዚህን ታላቅ አርቲስት የልደት በአል ማክበር ቀርቶ ትንሽም ድግስ መደገስ ወገብ ይሰብራል። በዚህ የልደት በአል ላይ ከአርቲስቱ ቤተሰብና ዘመድ አዝማድ ውጪ ከተሰያዩ የአፍሪካ አገራትና አውሮፓ የመጡ የውጭ ዜጎች በልደት በአሉ ላይ ታዳሚ ነበሩ።

ልብ በሉ! የቦብ ማርሊይን የልደት በአል ለማክበርና የበአሉን የክንውን ስርአት ለመከታተል ሲመጡ እነዚህ አንቱ የተሰኙ አርቲስቶችና ሌሎችም እንግዶች ለአገሩ ባዳ ለለዉ እንግዳ ናቸው። እነዚህን በእንግድነት የመጡትን ህዝቦች ማን ያስተናግዳቸው?

እንኪንስ ብዙ አድናቂ ያለውን ቦብን የሚያክል አርቲስት ቀርቶ የአንድን ለው ልደት ለማዘጋጀት ያለው ውጣ ውረድ በቀላሉ የሚገመት አይደለም።

እንግዶችን ጋባኸ ኢትዮጵያ ነች። ጓዳዋ ግን ባዶ ነው። ነገር ግን ሀገራችን ኢትዮጵያ የፀሎተኞች አገር እንደ መሆኗ በልጆቿ አታፍርም። በዚህ ጊዜ ዝነኛው ወጣቱ የሙዚቃ አውራ ቴዲ አፍሮ የኢትዮጵያን ጓዳ ሞላው። ይህ አርቲስት ከፍተኛ የሆነ የሀገርና የወገን ፍቅር አለው። በዚህ ታላቅ የልደት በአል ላይ ቴዲ ባይኖር ኖሮ ማን ነበር የጎደለውን የሚሞላው? የበአሉ አዘጋጆች እኛው ሆነን ሳለ እንግዶቻችን ጥሪውን አክብረው ሲመጡ ተገቢውን መልስ ሳይገኙ ሲቀር ምን ያህል ያሳፍር ነበር? እግዚአብሔር ለዚህች ምድር በለጣት ቴዲ አፍሮ ካለው የተቃጠለ የአገር ፍቅር በመነሳት አገሩንና ወገኑን አኮራ። ባቀነቀነው ቦብ ማርሊይ የተሰኘው ነጠላ ዜማ ለእንግድነት የመጣው ህዝብ ሁሉ እለየው እንኪን መጣን በማለት ፈነደቀ። ያለአግባብ ያባከኑት ጊዜ፣ ያባከኑት ገንዘብ እንደሌለ መስክረውና የአርቲስቱን ታላቅነት አድንቀውም ወደ መጡበት ተመልለዋል። ‹‹ቦብ ማርሌይ›› የተሰኘው የቴዲ አፍሮ ነጠላ ዜማ ለህዝብ ጆሮ ሲደርስ የሙዚቃው ኖታና የድምፅ ቅላፄው አጀብ ጉድ ተብሎ ተመስክሮለታል። ቴዲ አፍሮ ለቦብ ማርሌይ የፀና ፍቅር እና ልዩ አክብሮት አለው። ቦብ ማርሌይን በህይወት ዘመኑ ፀበኛ ፓርቲዎችን ያስታረቀ፣ አፍሪካን አንድ ለማድረግ የታገለ፣ በጥቁሮች ላይ የሚደረገውን የነጮች አድሎአዊ ጫና አጥብቆ የተቃወመ፣ በተለይ ሀገራችንን ኢትዮጵያን እጅግ የሚወድ፣ ህዝቦቿንም የሚያፈቅር ነው።

ትንሳኤዋን ዘምርላት!

አንተ የሀገር ጀግና - አንተ ስመ-ጥሩ
ቅን ነህና - የህዝብ መከታ ክብሩ
ዛሬም በዚያ በተለመደው የእውነት ቃልህ
በገባኸው ቃልኪዳን በፅኑ ማዕተብህ
አለሁልሽ በላት ለእምዬ ኢትዮጵያ ለዚች ውድ ሀገርህ።
አዎን፣ ለዚች ውድ ሀገርህ
ለዚች የፈጠረችህ ልጇ ብላ በዕልልታ
በክብር የተቀበለችህ እጆቿን ዘርግታ
ለገነት ላይ ያኖረችህ ና ብላ በደስታ
ዛሬም ሁናት ኩራት መከታ አለኝታ።
አሁንም
ባንዴራዋን ከፍ አድርገህ አውለብልብላት
ፍቅር አንድነቷን ለበክላት
ለላምዋን ተመኘላት
ትንሳኤዋን ዘምርላት
ብልጽግናዋን አብስራት
በዚያ በኃያሉ በረቂቁ ጥበብህ
በዚያ ተስረቅራቂ ውብ አማላይ ድምጽህ
በላት እንደገና እምዬ ሀገሬ ኢትዮጵያ
አንቺ የተባረክሽ ምድር የእግዚአብሔር ቃል ማሰሪያ
ኑሪ ለዘላለም የዓለም ኩራት ሆነሽ መክበሪያ።

ቴዲና ነፃነት

"እግዚአብሔር የሰው ፍጥረትን ሲፈጥር በነፃነት ስለሆነ በነፃነት መኖርን እጅግ በጣም እመርጣለሁኝ"

ቴዲ አፍሮ

ለወጣቱ የሙዚቃ ንጉስ ዘፈን ማለት፡- ሐሳቡን ያለምንም ገደብ በነጻነት መግለጽ ነው። በመሆኑም የቴዲ አፍሮ ዘፈኖች የነፃነት ብርሃንን የተላበሱ መሳጭ ናቸው። ይዜንን ልጫወት ያኛውን ልተወው ወይም ይቅርብኝ የሚል የፍርሃት ስሜት በፍጹም የማይነበብበት የዘመኑ የኩራት መገለጫ እና እውነተኛ ሠላማዊ ፍጡር መሆኑ የሚዘነጋ አይደለም።

ለመሆኑ ስንቶቹ የሃገራችን ዘፋኞች ይሆኑ እንደ ቴዲ አፍሮ ዘፈን የነፃነት ጉዞ የመሆኑ ምስጢር የበራላቸው? አንድ አቀንቃኝ በሚያዜመው ርዕሰ ጉዳይ ላይ እውነትን በዜማ ለመግለጽ የሚፈራ ከሆነ ዘፋኝ ሳይሆን በአጋጣሚዎች ብር ለመሰብሰብ የተዘጋጀ ጥቅመኛ ያስብለዋል። እናም ዘፈን የነፃነት ዋነኛው መንገድ ከሆነ እያንዳንዱ የሃገራችን ዘፋኝ ሃሳቡን ያለ ገደብ በነፃ ማለማት

ይጠበቅበታል። የነፃነት ለው ለመሆን ደግሞ የነፃነት መንገድ ሊከተል ግድ ይላል። የቴዲ አፍሮ የነፃነት ጉዞ ግን በያዘው የዘፈን ሙያ ሳይ በስፋት ጎልቶ የሚታይ ነገር ነው። በመሆኑም የፈጠራ ስራዎቹ ከሃገር ቤት አልፈው አፍሪካንና አውሮፓን በማካለል የተቀባይነት መጠን ወሰን የለሽ ሆኖአል።

ቴዲ አፍሮ የልዩ ልዩ ነገሮች ባለፀጋ ውድ ፍጡር ነው። "እግዚአብሔር የሰው ፍጥረትን ሲፈጥር በነፃነት ስለሆነ በነፃነት መኖርን እጅግ በጣም እመርጣለሁኝ" ሲል እራሱ ቴዲ አፍሮ በግልጽ ይናገራል። እውነት ምን ጊዜ እውነት ነች። የቴዲ አፍሮን ምትሃታዊ ሐይልና ጉልበት ያላቸው ዘፈኖቹ ቴዲ የነፃነት ለው ስለመሆኑ ምስክሮቹ ናቸው። ብዙዎች በፍርሃት፣ በመሸማቀቅ ብሎም በቸልተኝነት የሚዘሉትን የነፃነት ጉዳይ በቴዲ ህሊና ግን ልዩ ቦታ አለው። ቴዲ መናገር ካለበት ይናገራል። ካላመነበትና ካልመሰለው ደግሞ ሃሳቡን ያለ አንዳች ስሜት በነፃነት ያራምዳል። ስለሆነም ዛሬ ያለው ቴዲ አፍሮ ነገም ይኖራል። ራስን የመሆንና የማወቅ ታላቅ ምስጢር ያለው እዚህ ጋ ነውና።

በገንዘብ የማይለውጥ ለእውነት ሲል ወደፊት የሚራመድ ስለ መሆኑ በርካቶች ይመሰክሩለታል። ምክንያቱም የማንንም ክብር በማይነካና በማያጎድፍ አካሄድ ሃሳቡን በነፃነት ስሜት በእውነት አደባባይ ላይ የሚናገር ታላቅ አርቲስት ነውና። አርቲስት (ዘፋኝ) የህዝብ አንደበት እስከሆነ ድረስ የህብረተሰቡን የልብ ትርታ አድምጦ በአደባባይ ችግሩን የመናገር ነፃነት ሊኖረው ይገባል።

ሙዚቃ እጅግ በጣም ሐይልና ጉልበት ያሳት ሞገደኛ ነች። የሰዎችንም ልብ ዘልቃ የመግባት እድልዋ የሰፋ ነው። በመሆኑም የሙዚቃን ጠንካራ ጉልበት አርቲስቶቻችን (ዘፋኞች) እንደ ቴዲ አፍሮ መረዳት ያለባቸው ይመስለኛል። አንድ ለው ራሱን ማወቅ ሲጀምር ወይም ማንነቱን ሲረዳ በነፃነት ጎዳና ላይ ይንሰራፋል። ዘፈን ያለ ነፃነት ነፃነት ያለ ዘፈን ከቶ ሊሆን አይችልምና ሁላችን የጥበበ ሰዎች በመሆኑም በፈጣሪ የተሰጠንን የነፃነት መብት ልንጠቀምበት ይገባል።

ሙዚቃ ለቴዲ

የነፃነት ምስጢር

የውስጥ ስሜቱ ምስክር

እስትንፋስ ጉልበቱ

ሃይልና ብርታቱ

እርካታ የጥማቱ

ነች ሙዚቃ ለቴዲ የነፃነት መገለጫ

የደስታው ምንጭ የነፍሱ ምርጫ

የውስጡን የተነፈሰባት

ምኞቱን የገለጸባት

ቅኔን የተቀኘባት

ህልሙን የፈታባት

ነች ሙዚቃ ለቴዲ ሁሉ ነገሩ

ከሥጋ ከደሙ የተዋሃደች እስትንፋስ ክብሩ!

የሰላም እርግብ

‹‹ብልህ ሰው ከምሁር ይማራል››

እየሱስ ክርስቶስ በመጥምቁ ዮሐንስ እጅ በዮርዳኖስ ወንዝ ሲጠመቅ ‹‹መንፈስ ከሰማይ እንደ እርግብ ሲወርድ አየሁ›› ማለቱን ቅዱስ በሆነው የአምላክ ቃል መፅሀፍ ቅዱስ ላይ ሰፍሮ ይገኛል። እርግብ የሰላም ምልክት ከመሆኗም ባሻገር ፍቅር አብሳሪና መልዕክተኛ ነች። እርግብ የዋህ ነች።

የሀገራችን ሙዚቃ ብላቴና የሆነው ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ስራና ምግባር፣ ልፋቱና ውጤቱ፣ ድርጊቱና ክንውኑ፣ ኑሮና ህይወቱ፣ የሰላም እርግብ አስብሎታል። ይህ ድምፃዊ በተፈጥሮው የብዙ አስገራሚ ነገሮች ባለቤት ነው። የማንንም ሰው ክፉ መስማት አይፈልግም። ሁሰት የተጣሉ ወገኖች ከገጠሙትም ሳያወቃቅስ ‹‹አንተም ተው፤ አንተም ተው፤ ይቅርታን አውርዱ፤›› በማለት በመሀከላቸው የሰፈነውን ፀብ አስወግዶ የሰላም ዘር ይዘራል። ቴዲ አፍሮ ፍቅርን ሰጥቶ ፍቅርን መቀበል ይችላል። በተፈጥሮ የታደሰውና ያካበተው ሰላም ለሚወደው ሁሉ እንዲሆንለት አጥብቆ ይመኛል። ቴዲ ሰላምን ይወዳል። የሁሰት ወገኖችን የእርስ በርስ ፀብ

አጥብቆ ይቃወማል::

በ1997 ዓ.ም በግንቦት ወር ሰህዝብ ጆሮ የደረሰው ‹‹ጃ ያስተሰርያል›› የተሰኘው አልበም ሰላምን ከመናፈቅ፣ መቻቻልን ከማስተማር፣ ፍቅርን ከመስበክ፣ ወደ ኋላ አላሰም:: ማይኩን ጨብጦ መድረኩን ሲረግጥ የመጀመሪያው መልዕክቱ ‹‹ሰላም ነው›› የሚል ነው:: በተሰያየ አጋጣሚ የሚገጥመውን ሰውና ጓደኞቹን ‹‹ሰላም ናችሁ›› በማለት የሰላምን አስፈላጊነት የሚገልጽ የሰላም እርግብ ነው::

ቴዲን ከሰላም አብላሪዋ እርግብ ሰይቶ ማየት አይቻልም:: ልቡ የዋህ፣ ሰፍጡር አዛኝ፣ ሰላም ናፋቂ ብሎም ዘማሪ ነው:: የዚህ ሙዚቃኛ ሃሳብ በእርሱ ዘንድ ያሰው ሰላም በሚወደው ወገኑ ላይ ተንሰራፍቶ ማየትን ይመኛል:: ቴዲ ገራገር ልጅ ነው:: ያሰውን ነገር በማበርከት ወገናዊ ፍቅሩን በተለያዩ ጊዜ የሚገልጽ ነው:: ሰማንም ሰው ከገንዘብ ይልቅ ሰላም ወሳኝነት አሰው የሚሰው ቴዲ ሰሰ ሰላም ተናግሮና ዘክሮ አይጨርሰም:: የማንም ሰው ሰላም ሲደፈርስ ማየት አይፈልግም:: ሰላምን ፈላጊ ሰላምን አያጣምና በሰላም ተከቦ በእውነት ታጅቦ ለዘመናት ይኖራል:: የቴዲ አፍሮ ትልቁ ሀብት የብር ክምችት ሳይሆን የሚወደውን ህዝቡን በሰላም ታጅቦ ማየት ነው:: እየሱስ ክርስቶስ ከሃዋርያት ጋር በተገናኘ ጊዜ ‹‹ሰላም ለእናንተ ይሁን›› በማለት አይደል የሰላምን መሰረታዊ አስፈላጊነት የነገራቸው? ቴዲም ከፈጣሪው በተሰገሰው ፀጋ ሁልጊዜ የሰላምና የፍቅር ሰው ነው:: ብልሀ ሰው ከምሁር ይማራልና ልብ እንበል:: ሰንቱ ፍጡር በሰላም ከቤቱ ወጥቶ በሰላም መመለስ እንዳቃተው ቤት ይቁጠረው::

ቴዲ ግን በሚያሳየው እርጋታ፣ በሚዘምረው ሰላም፣ በሚያደርገው ቸርነትና በወገኑ ላይ ላለው ርህሩህ ልብ ሳቢያ የሰላም እርግብ ነህ ሊባል ችሏል:: የሰው ልጅ ያለ ሰላም ሊኖር እንዴት ይችላል? ቴዲ አፍሮ ከህገሩ አልፎ ስለዓለም ሰላም መሆን አብዝቶ የሚመኝ የሰላም ሰው ነው:: በእስራኤልና በፍልስጤም መካከል አሳባራ ያለውና ለረጅም አመታት የዘለቀውን ጦርነት ከልቡ ያሳዘነው

ቴዲ ‹‹እየሩሳሌም›› ሲል አዚሟል:: በዚህ ዘፈኑ ውስጥ የሰው ልጆችን ያለ አግባብ መሞትና የሰላምን መሰረታዊ አስፈላጊነት ጠቅሷል::

ቴዲ አፍሮ ስለሰላም ትልቅ ቦታ አለው:: የሰው ልጆች ሁሉን ነገር ለማከናወን የሚችሉት በሰላም ነው ብሎም ያምናል::

የሰላም እርግብ

ያች መልዕክተኛ - ሰላም አብሳሪ እርግብ
ኖረች ከቴዲ ጋር - ከዚያ ንፁሁ ልብ
ሰላም ከማይሰለቸው - ሁሌ አውርቶ ከማይጠግብ
በሄደበት ቦታ - በቆመበት ምድር
ሰላምን ወዶ - ሰላምን ሊዘምር
ተፈጠረ ቴዲ - የሰላም አምባሳደር
ጥላቻን አውግዞ
የሰይጣንን ክፋት ገልጦ
ሰላም ሊያሰፍን በምድሩ
ተፈጠረ ቴዲ - ልበ-ቀና ገራገሩ
ሁሌ ሰላም ብሎ
ሰለሰላም ዘምሮ
ሰላምን ሰብኮ - ሰላምን ሊዘራ
እንካችሁ ይላል - የፍቅር አዝመራ
ልዩነታችንን አጥብቦ
እንድ አድርጎ ሰብስቦ
ዕርቅ ያወርዳል - ፀበኛውን አስማምቶ
ይሄ የቅንነት መንገድ - የታደሰው ቀና ልብ
ምሳሌ የሆነ - የዚያች የዋህዋ እርግብ
ብልፅግናችንን ተመኝቶ - ከፍ ሊያደርገን በዓሰም
እንደ እሱ ሰላም ሰላም ያስ - ከቶ አንድም የሰም!

ቴዲ አፍሮ ከባህሪይ አንፃር ሲታይ

‹‹ፍቅር ያሸንፋል››

ቴዲ አፍሮ

መልካም ባህርይ የማንነት መገለጫ ነው። ማንም ጥሩ ሊሆን ቢፈልግ ቀድመው የተገኙትን ጥሩዎች አክብሮ ይገኛ። ማንም ደግሞ ስራው ጉብዝናው ይመስክርለት እንጂ ጎበዝ ነኝ ብሎ በማውራት በየአደባባዩ የምላስ ምስክርነት አያስተጋባ። መልካምነት ሰራስ ነው። ትዕቢትና ኩራት ደግሞ የውርደት መሰላሎች ናቸው። ማንም ሰው የራሱ የሆነ የተፈጥሮ ባህሪ አለው። መልካም ባህሪ ፍቅርን ይሸልማል።

እያንዳንዱ ሰው እንደመልኩ ብቻ ሳይሆን እንደ ውስጡ የቅንነትና የክፋት ባህሪ ባለቤት ነው። ብዙ ጊዜ ጥሩ ባህሪ ያላቸው ሰዎች በጥሩነታቸው ሊወደዱ፤ ሊከበሩና እንደ ምሳሌነት ሊጠቀሱ እንደሚችሉ አሻሚ አይደለም። በተቃራኒው መጥፎ ባህሪያቸውን

ደብቀው ተሰላልሰው ጎንበስ ቀና በማለት ያልሆኑትን ለመሆን የሚያስመስሉ በርካቶች ይኖራሉ። በጥበብ ህይወት ውስጥ ላሉ የጥበብ ባለሞያዎች ለህዝብ ምላሌ ናቸውና በሚሰሩት የጥበብ ስራ ብቻ ሳይሆን በግል ህይወታቸውም የጥሩ ባህሪ ባለቤት ሆነው መኖርና መታየት አለባቸው።

ለምሳሌ አንድ ፊልም ሰሪ /ተዋናይ/ ብዙ ጊዜ በሚሰራው የትወና ሂደት ውስጥ መልካም ሆኖ ይሆናል። የግል ህይወቱ ግን ክዚህ በተቃራኒው መንገድ ከሆነ ያ ባለሞያ ትክክል አልነበረም። ምክንያቱም እውስጡ የሌሰን ነገር በሀሰት ማስመሰል ይሆናልና። ማንም ሰው መሆን ያሰበት እራሱን እንጂ ሌላውን መስሎ መገኘት የሰበትም። ሰዎች አንድን ሰው በሰራው ስራ ውጤታማነት ብቻ ሳይሆን በግል ባህሪውም ጭምር ነው ማድነቅና ማወደስ አለባቸው። እንጂ አረማመዱ ማራኪ የአፉ ፍሬ ትቢያ መሆን የሰበትም። ስንቶችንስ አይተናል በሌላቸው ነገር ሲኮፈሱ አርቴፊሻናዊ ባህሪን እያንፀባረቁ መልካምና ጥሩ ለመምሰል ሲዳክሩ።

ሙዚቃ ትልቅ መልእክት የሚተላለፍበት ጥበብ ነው። ዘፋኝን ማድነቅና ማወደስ ዛሬ ሳይሆን የከረመ ባህላችን ነው። ትውልድ እየተቀየረ አዲስ ትውልድ እየተተካ በሔደ ቁጥር የኢኮኖሚ እድገት ብቻ ሳይሆን የሰዎችም ንቃተ ህሊና እየተሻሻለና እየጎለበተ የሚሔድበት ሁኔታ በግልፅ ይታያል።

በዚህ ዘመን በዘፈን ስራው በሚሊዮኖች የሚወደድና በብዙ ሚሊዮኖች የሚደነቅ የክፍለ የዘመኑ ብርቅዬ የዘፈን አብዮተኛ ቴዎድሮስ ካሳሁን ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለህዝብ ካበረከታቸው ማራኪና ጣፋጭ የዜማ ስራዎቹ በተጨማሪ ለአድናቂዎቹ በተፈጥሮ ባህሪው የሚመች እንደሆነ ለማወቅ ተችሏል።

‹‹ፍቅር ያሸንፋል›› የሚለው ቴዲ እሱ የፍቅርና የሰላም ፍጡር በመሆኑ ብዙዎቹን በፍቅር ለማሸነፍ ችሏል። ሀዎችን የመውደድና በፍቅር የመማረክ መግነጢሳዊ ሀይል አለው። ቴዲ ብዙ

ጊዜ በሚያቀርባቸው የሙዚቃ ኮንሰራቶች ላይ በመልካም ባህሪው የብዙ ሰዎችን ቀልብ ለመግዛት በቅቷል። ቅንነት ያበዛል፣ መልካም ነገርን አብዝቶ ያስባል፣ ያሰውን ነገር ያካፍላል፣ አድናቂዎቹን ከአብራኩ እንደተፈጠሩ ልጆቹ አድርጎ ይወዳል፣ ሀይለኛም የሰው መውደድ ልቡ ላይ ነግሶበታል። በየትኛውም ቦታና ስፍራ አድናቂዎቹ ሲያገኙት ያሉትን ለማድረግ የተቻለውን ይጥራል። ፊርምልን ካሉት የአድናቆት ፊርማውን ይፈርማል። የሚጠይቁትን ጥያቄ ሳይደምር ሳይቀንስ በሚገባ ይመልሳል። ከእርሱ ጋር መቆየትም ከፈለጉ ካለው ሰዐት ላይ አሸጋሽጎ አብሯቸው በቁም ነገር ያሳልፋል።

ጣራ የነካ ዝና ስላለኝ የኩራት ስሜትን ላንፀባርቅ የማይል ማንነቱን አብጠርጥሮ የሚረዳ ጥንቁቅ አርቲስት ነው። ከሰዎች ጋር ያለው ማህበራዊ ግንኙነት መልካም ከማድረጉም በላይ በእያንዳንዷ ነገር ጥልቅ ቅንነት የሚያንፀባርቅ ነው።

ነገር ግን አንዳንዶች እፍ ቢሉት እንደ ሻማ በማይክሮ ሰከንድ የምትጠፋ ጭላንጭል ታዋቂነትን ይዘው ታዋቂነት በሰጣቸው ህዝብ ላይ ሲንጠባረሩ፤ ትክሻቸውን ሲነቀንቁ፤ በሙሉ አይናቸው ለማየት ሲጠየፉ ስንቱ ታዝቦ በትዕዝብት አልፏቸዋል። አንድ ዘፋኝ ካሴት የሚሰራው ለህዝብ ነው። ህዝብ ደግሞ ገዝቶ ይሰማል። ይህ ደግሞ የእርስ በእርስ ጥቅም ሳይሆን የህይወት ጉዞ ነው።

ነገር ግን ህዝብ በገዛው ካሴት ዘፋኙም ሽጦ ባገኘው ብር ህዝብ ላይ የትዕቢት መጋረጃን ከመዘርጋትና ራስን እንደ አዋቂና እንደ ትልቅ ከመቁጠር ይልቅ የቴዲ አፍሮን ባህሪና ያለውን ትልቅ የህዝብ ፍቅርና አክብሮት በማሰብ እኔ ማን ነኝ? ምንስ እየሰራሁ ነው? አካሔዴ ወዴት ነው? በማለት ማሰብ ይገባቸዋል። ክቡር ዶ/ር ጥላሁን ገሰሰ በአንድ ወቅት እንዲህ ሲል ተናግሯል፦ ‹‹ልኮራ እፈልግና እማን ላይ ነው የምኮራው እላለሁ። አንተ የተባልከውን ሰው አንቱ ባስባለህ ህዝብ ላይ አትንጠራራበት›› ብሎ ነበር። ስለዚህ በትንሽ ታዋቂነት ለክረው ባስክበራቸው ህዝብ ላይ ለሚመጣደቁ

አንዳንድ አርቲስቶች እንደማንም ሰው መሆናቸውን ለዘነጉትም ማንነታቸውን አበጥረው ማወቅ ይገባቸዋል። ቴዲ አፍሮ ግን ከሚሰራው የዘፈን ተአምር በተጨማሪ ከሌሎች ልቆ እንዲወደድ ያደረገው ይህ መልካም ባህሪውና እውነተኛነቱ ነው።

ሌላው ቀርቶ በተሰጠው ተፈጥሯዊ ችሎታ ሳይኮራና ሳይመፃደቅ ለብዙ የስራ ባልደረቦቹ ጥሩ የሆኑ ስራዎችን አበርክቷል። ለሙያ አጋሮቹ ዜማም ይሁን ግጥም ሲሰጥ ክራሱ ባልተናነሰ አጣፍጦና ክሽኖ ነው። እኔ እበልጣለሁ የሚል ግትር አቋም የለውም። ሲሰራ ያለበውን ሰው ያበረታታል።

ተስፋ የቆረጠውን በሀሳብ በስነልቦና ብሎም በገንዘብ ደጉሞ ተስፋው እንዲለመልም ያደርግለታል። ስለሆነም ይህ ወጣት ድምፃዊ በገንዘብ መጠን ቢጎለብት፣ የህዝብን ፍቅር ከሌሎቹ አብልጦ ቢላበስ ያንለዋል እንጂ አይበዛበትም፣ ሁሉን ነገር የሚሰጥ እግዚአብሔር ነውና። ‹‹በላብህ ጥረህ ግረህ ብላ›› እስከተባለ ድረስ፣ ቴዲ እግዚአብሔር ሊረዳውና የስራውን ፍሬ ሊባርክለት የቻለው የልፋቱንና የድካሙን ውጤት አይቶ ነው። በተለይ ደግሞ ልብንና ኩላሊትን የሚመረምር አምላክ የልቡን ንጹህነት ስላየለት ነው። ቴዲ በማንም አይቀናም፣ የማንንም ውድቀትም አይፈልግም። ንፁህ ልብ ያለው የኢትዮጵያ ልጅ ነው።

የጊዜን ክቡርነት ጠንቅቆ የተረዳ አንድም ሴኮንድ ቢሆን ያለ አግባብ የማይባክንበት፣ የስራን ክቡርነት ያወቀ፣ ታላቅ አርቲስት ነው።

በባህሪውም ቢሆን ሰውን አክባሪ፣ የተቸገረን ሰው አይቶ ማለፍ የማይሻ በማንም ሰው ላይ ችግር ሲደርስ ማየት የማይመኝ፣ ያለውን ለሌላው የሚያካፍል ሩህሩህ በመቻቻልና በፍቅር መኖር የሚመርጥ፣ ከምንም በላይ ሀገሩንና ወገኑን የሚወድ፣ የሀገሩን ትንሳኤ አብዝቶ የሚመኝ፣ እውነተኛ የህዝብ ልጅ ነው።

የምታበራ የእውነት ፀሐይ

እውነትን የሚሰብክ በተሰጠው ሙያ
አንድ አለ ታላቅ ሰው ቴዲ ለኢትዮጵያ
ታሪክን ይናገራል እውነትን አስደግፎ
የነፍሱ ታቦት በጥበብ ታጥሮ
ለጥቅም የማያድር
በእምነቱ የማይደራደር
የሐቅ አባት እውነተኛ
ላመነበት የማይተኛ
ለፍትሕ ተሟጋች
ለሀገር ህዝብ ሟች
አንድ አለ ቴዲ እውነትን የሚናገር አጉልቶ
የእውነትን ፍሬ አጣጥሞ በልቶ
የማትሞት እውነት አለች በቴዲ ላይ
ቀንና ሌሊቱን የምታበራ ፀሐይ
አሁንም ቦግ ትበል ትፍለቅለቅ እንደ ምንጭ
በእውነት ማዕበል አሉባልተኞችን ታስምጥ

ቴዲ አፍሮ ማንን ይፈራል?

‹‹የፕበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው››

የሰው ልጅ በህይወት ዘመኑ ብዙ ውጣ ውረድ በበዛበት የዓለም መድረክ ላይ የሚተውን ፍጡር ነው። በመኖርና በመሞት መካከል ሰፊ ልዩነት አለ። በፍርሃትና በድፍረት ያለው ልዩነት ግን ጥቂት ብቻ ነው።

የሰው ልጅ በተፈጥሮው ፈሪ ነው። ፍርሐት ከውስጡ ጨርሶ የወጣለት ሰው ደግሞ ደፋር ሊሆን ይችላል። ይህ ቢባልም የፍርሃት ስሜቱ ፈፅሞ ተወግዶ ይጠፋል ማለት አይደለም። በሰው ልጅ ህይወት ውስጥ ብዙ አስፈሪ ነገሮች አሉ።

የመኖር ዋስትና ማጣት፣ በሞት መወሰድ፣ በጨለማ ውስጥ መኖር፣ ያልታሰበ ድንገተኛ ክስተት፣ ጩኸት፣ ኮሽታና ... ወዘተ ያስደነግጡታል። ብሎም ያስፈሩታል። ፍርሃት ከራስ አዕምሮ

የሚመነጭ ድንገታዊ የነርቭ መልዕክት ነው። የውስጣችን የነርቭ ክፍል አስቀድመን ስለፍርሃት ሰውስጥ ስሜታችን ከነገርነው መላ ሰውነታችን በፍርሃት ስሜት ሳናስበው ሊንቀጠቀጥ ይችላል።

በርካታ የአለማችን ሰዎች በሞት መወሰድን አብዝተው ይፈራሉ። ሞትን ግን ለምን እንደሚፈሩት ጠንቅቀው ምን ያህል እንደሚያውቁ ግራ ያጋባል። ስላላየነው ነገር እንዴት ልንፈራ እንችላለን?

ሰመሆኑ የምንፈራቸው ነገሮች በእውነት አስፈሪዎች ናቸውን? በዚህች ዓለም ማንም ፈሪ ወይም ደፋር ሆኖ የተፈጠረ የለም። የምንፈራውም እንዲሁ በራሳችን ምክንያት ነው። ደፋር ወይም ፈሪ የምንሆነውም ውስጣችን በተፈጠረው ድምር ውጤት መነሾ ነው።

የህገራችን የሙዚቃ አባት የሆነው ድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ላ ፍርሃት አስቦ አያውቅም። በህይወት ዘመኑ አንድም ቀን ፈርቶ ,ያውቅም። ይህ ድምፃዊ በአንድ ወቅት በአንድ ጋዜጠኛ እንዲህ ተብሎ ተጠይቆ ነበር። ‹‹በአሁን ሰዓት በአገር ውስጥና ከሀገር ውጪ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠሩ አድናቂዎች አሉህ። በተቃራኒው ደግሞ ያንተን መውደቅ የሚመኙ አንደሚኖሩ እገምታለሁ። ስመሆኑ በዚህች ምድር ላይ ምን ያስፈራሃል?›› ሲል ጠይቆት ነበር። ቴዲ አፍሮም ‹‹እግዚአብሔርን እፈራለሁ። ከዚህ ሌላ ግን ማንንም አልፈራም። ምክንያቱም የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው" አለ።

በወቅቱ ጋዜጠኛው ለጠየቀው ጥያቄ ያገኘው መልስ እጅግ አስገርሞት ስለነበር ‹‹የዓለማችን ልበ ሙሉ ሰው፣ ጊዜን በስራ የመነዘረ፣ ለዚህች ምድር ለበጎ ተግባር የተፈጠረ፣ መልካም ሰው" ሲል አሞካሽቶታል። የቴዲ አፍሮ አፈጣጠር ለብዙዎች የሚገርም ክስተት ነው። በተለያዩ አጋጣሚዎች የሚናገረው አስደናቂ ቃል የብዙዎችን አግራሞት ያጭራል።

አም እግዚአብሔር ለፈራው አክባሪ፣ ለጠራውም ፈጥኖ ደራሽ፣ ለራቀው እሩቅ ነው። ቴዲ አፍሮ አንድም ጊዜ የፈጣሪውን ስም ከአንደበቱ ሲለየው ታይቶ አይታወቅም። በደስታ፣ በሐዘኑ፣ በችግሩ፣ በህይወት ውጣ ውረድ የአምላኩን ስም ከአውነተኛ ልቡ ሲጠራ ተሰምቷል።

በተደጋጋሚ እግዚአብሔር ከእኔ ጋር አለ ብሎ የሚያምን ጠንካራ ሰው ነው። ‹‹ለራዬን እንደማንኛውም ሰው ነው የምሰራው። በምሰራበት ጊዜ ግን የሰራሁት ስራ ወይም ዘፈን ለአድማጭ ጆሮ ከመድረሱ በፊት እኔን ሊያስደስተኝና ሊማርከኝ ይገባል›› ይላል። ‹‹በዚህ ላይ ደግሞ የእኔን የስራ ውጤት እግዚአብሔር ስለሚባርከልኝ ሁሉ ነገር የተቃና ይሆናል›› የሚለው የሁልጊዜ ቃሉ ነው።

በአሁኑ ለዓት ከአገሩ ኢትዮጵያ ጀምሮ በአፍሪካና በአውሮፓ አገራት ጭምር ከፍተኛ እውቅና ያገኘ ይህ አርቲስት ‹‹ሁሉ የሆነው ከእግዚአብሔር ነው›› ይላል። ‹‹መውደዱንም ሆነ የሰውን ፍቅር የሚለጠው እግዚአብሔር ነው›› ካለ በኋላ፤ ‹‹እኔም መላው የኢትዮጵያ ህዝብንና አገሬን እንዲሁም በውጪ ያሉትን አድናቂዎቼን እወዳቸዋለሁ፤ ሀሳባቸውንም እረዳለሁ። እኔም ዛሬ ካለሁበት ቦታ እንድደርስ የረዱኝ እነርሱ ናቸው›› ሲልም ይደመጣል። ቴዲ አፍሮ በእያንዳንዱ የኢትዮጵያ ህዝብ ልብ ትርታ ውስጥ ህያው ነው። መወደድን የሚለጥ እግዚአብሄር ነው።

በአንድ ወቅት ‹‹ማንኛውም ኢትዮጵያዊ ዓለምን የማዳን ፀጋ አለው›› ብሎ ሲናገር ለታሪክ የሚቀመጥ ምርጥ ቃል አስብሎለታል። ቴዲ ይህንን ከባድ ቃል የተናገረው ኢትዮጵያ ለእግዚአብሔር ቅርብ ነች፤ ህዝቦቿም በፀሎት የበለፀጉ ፈጣሪያቸውን የሚፈሩና የሚያከብሩ ናቸው፤ ከሚለው ሀሳብ በመነጨ ታሳቢነት ነው። ዓለም ካለችበት የረሃብ፤ የጦርነትና የእልቂት ጣጣ በኢትዮጵያኖች ፀሎት ሁሉ ነገር ይረግባል እንደማለት ነው።

ቴዲና ፍርሃት

ቴዲና ፍርሃት መቼ ይዋደዳሉ
ጓዛቸውን ይዘው በሩቅ ይሸሻሸሉ
ቴዲ ፍርሃት አያውቅም ከእግዜር ሌላ
ላመነበት ነገር ሳያፈገፍግ ወደኋላ
እውነትን እንግቦ ይጓዛል በመላ
ፈጣሪ አምላኩን አድርጉ ከለላ
እሱ አይፈራም ለእውነት መለዋት
ሐቀኛ ነው አይጠጋውም ፍርሃት
ታድሎታል ጀግንነት
ከአባቱ የወረሰው ወንድነት
እውነት ነው ስንቁ
ይሄ መልካም ሰው ብርቁ
እናም
በዚህ ዓለም እሱ ምን ሊፈራ
ወንድነት ነውና የእሱ ሥራ
የእውነትን ምስጢር አያውቅም ተርቦ
ይኖራል ለዘላለም እውነትን አንግቦ

ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ያከብራል

በዚች ምድር ላይ የማያልፍን ስራ ሰርተው ላለፉ ስኬታማ ለዎችን ማክበር የታላቅነት ሚስጢር ነው። ማንም ሰው ራስን የመሆን ሰዋዊ ጥበብ ሲኖረውና ለሚሰራው የፈጠራ ስራ መልካም ግምት ሲሰጥ ታላላቅ ክንውኖችን ሰርቶ ለመገኘት አስቸጋሪ ነገሮች አያዳግቱትም። በዓለማችን ላይ በርካታ የዚህ ዓይነት ስኬታማ ሰዎች አሉ።

አንድ ሰው በሕይወት ዘመኑ የሰራው ታሪካዊ ስራ ከአፈር በታች በዋለበት ጊዜ እንኳን ሰርቶ ያለፈው ታላቅ ተግባር ስሙን ዘወትር ያነሳስታል።

ስለ ሙዚቃም ሲነሳ አሁን ባለንበት ትውልድ ውስጥ የመድረኩ ፈርጥ፣ እንደ ባህር ዓሣ የሚወረወረውና በሙዚቃ ስራ ውስጥ እየቀዘፈ የሚዋኘው፣ ብዙዎችን በሚሰራው ማራኪ የሙዚቃ ስልት የሚያስደምመው፣ ትልቅ ሰውነ የፈጠረውና የጥበብን

ሕይወት በብዙኃኑ ህዝብ ዘንድ እንዲወደድ ያደረገው ወጣቱ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን በግንባር ቀደምነት ይጠቀሳል። ይህ ወጣት ድምጻዊ ብዙዎች የሚዘነጉትን ወይም በቸልተኝነት የሚዘሉትን የታላላቅ ሰዎችን ተግባር ፈጣሪው በተፈጥሮ በቸረው እምቅ የጥበብ ችሎታ በመጠቀም በማራኪ ድምጹ አቀንቅኖላቸዋል። ወደ ኋላ መለስ ብለን ቴዲ ለህዝብ ካበረከታቸው የሙዚቃ አልበሞች አቡጊዳን ብቻ ብንመለከት እንኳን ሰግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ እና ሰጀግናዊ አትሌት ሺህ አለቃ ሐይሌ ገ/ሥላሴ ዘፍኖላቸዋል።

ልብ በሉ! ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ የኢትዮጵያ ንጉስ ነበሩ። በነገሱባቸውም ዓመታት ታላላቅ ተግባሮችን አከናውነዋል። በተለይ በአፍሪካ ህዝቦች ዘወትር የሚነገርላቸው የጥቁሮች አፍሪካውያን በነጮች ተረግጦ መኖርና የአፍሪካ አገሮችን መከፋፈል በመቃወም አፍሪካ አንድ ነች በማለት ወገባቸውን ታጥቀው የተከራከሩ በመሆናቸው የአፍሪካ አባት የሚል ቅጽል ስም አለጥቶአቸዋል። ከዚህም በላይ በርካታ ተግባሮችን ሰሃገራችን ኢትዮጵያ ያበረከቱ ታሪካዊ ታላቅ ንጉሥ ናቸው።

ሌላው አትሌት ሻለቃ ኃይሌ ገ/ሥላሴ ነው። ጀግናው አትሌት ሐይሌ በተሰማራበት ሩጫ ላይ በተለያዩ የዓለም ሃገሮች በመዘዋወር በተወዳደረባቸው ስፍራዎች በሙሉ የአንደኝነትን ደረጃ በተቀናጀባቸው በርካታ ውድድሮች ላይ ለዓለም ሃገራት የሃገሩን ባንዲራ ከፍ አድርጎ ያውለበለበ ከመሆኑም በላይ ለሃገሩ ያለው ፍቅር አስገድዶት ተረከዙን ታሞ ኦፐራሲዮን ሆኖ እንኳን የሩጫ ውድድሩን በድል በማሸነፍ ለባንዲራው ያለውን ስር የለደደ ፍቅር በተደጋጋሚ ያሳየ ታሪካዊ አትሌት ነው። ቴዲ አፍሮ እነኚህን ሁለት ኢትዮጵያዊያን ታላላቅ ሰዎች ስማቸውን እያነሳ ማንም ሰው ባልሞከረው መንገድ ዘፈነላቸው።

በእነኚህ ታሪካዊ ሰዎች ብቻ ሳያበቃም ጃማይካዊው የሬጌ ንጉስ ቦብ ማርሊይንም አወድሶታል። ቦም ማርሊይ ኢትዮጵያን የሚወድ አረንጓዴ ቢጫና ቀዩን ሰንደቅ አላማ የሚያከበር ከዚያም

በላይ በርካታ ተግባሮችን ያከናወነ ትልቅ ሰው ነው። በተሰይ የግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴን አፍሪካ አንድ ነች የሚሰውን ሐሳብ በመደገፍና ከኢትዮጵያኖች ጋር አብሮ በመሰለፍ የሚጠበቅበትን ሐላፊነት የተወጣ ታሪካዊ አርቲስት ነው።

ቴዲ አፍሮ ታላላቅ ሰዎችን በማወደስ ታላቅነቱን አስመስክሯል። ቴዲ አፍሮ ወደ ሙዚቃ ዓለም ገና ዘልቆ ሳይገባ ጀምሮ ለክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ እንዲሁም ባሰፉት ዘመናት ሰነበሩና ሰዘፈን እድገት ትልቅ አስተዋፆ ላበረከቱ የዘፈን ጀግኖች አድናቆቱን ተናግሮአል። አንድ ሰው ሌላው የሰራውን መልካም ስራ ማድነቅ ሲጀምር የእሱን ታላቅነት በተዘዋዋሪ መንገድ ይገልጻል። ቴዲ እጅግ በጣም ከፍተኛ የዝና ባለጸጋና በብዙ ሚሊዮን ህዝብ ዘንድ እንደ ተምሳሌትነት የሚገለጽ ኢትዮጵያዊ ታላቅ ድምጻዊ ነው።

ታላቅ ሰው ታላላቅ ተግባር የሰሩትን ታሪካዊ ጀግኖች ያከብራል። ምክንያቱም በልቡ ውስጥ የምትኖር የታላቅነት የእውነት ምስጢር አለችና። በመሆኑም የበረቱ ሰዎችን ታሪክ መዘከርና ማወደስ ታላቅ ለሆነ ሰው ሰነፍሱ ደስታን ይቸራታል።

ከሆኑ አይቀር ...

መሆን ነው እንጂ ከሆኑ አይቀር
እንደ ቴዲ ልበ - ሙሉ በምንም የማይበገር

* * *

ከሰሩ አይቀር - እንደ ቴዲ ታሪክ መስራት
ከራስም አልፎ ለህዝብ ልጅነት መብቃት

* * *

ከተወደዱ አይቀር - እንደ ቴዲ መወደድ
በህዝብ ፍቅር ተከቦ በሞገስ መራመድ

* * *

ከታደሉ አይቀር - እንደ ቴዲ መታደል
ፍቅር ሰጥቶ የህዝብን ፍቅር መቀበል።

የቴዲ አፍሮ የደግነት መለኪያዎች

ጥሩ ሰው መሆን ውጤቱና እርካታው ለባለቤቱ ነው። ደስታውም ቢሆን መልካምነትን ያዘለ የህይወት ጉዞ ነው። ደግ ሰው እድሜው ረጅም ወዳጆቹ ብዙ ናቸው። ደግነት ከውስጥ የሚመነጭ የቅንነት ውጤት ነው። የኢትዮጵያ ህዝብ አብዛኛው በየዋህነቱ ለተቸገረ በመርዳቱና በአክብሮቱ የሚታወቅ ህዝብ ነው። ብዙ የሀገራችን ባለሀብቶች በሀገራቸው በተሰያዩ ችግሮች ላይ ፈጥኖ በመድረስ ሀገራዊ ወገናዊ ፍቅራቸውን ከገንዘብ አስከ ጉልበታቸው ሲያበረክቱ ይታያሉ። ይህ ሁሉ የደግነት መገለጫ ሊሆን ይችላል።

ዝነኛው ድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን በብዙህኑ ወይም በመላው የኢትዮጵያ ህዝብ በደግነቱና በጠንካራ የስራ ውጤታማነቱ ዘወትር የሚወደስ፣ በየትኛውም ቦታና ስፍራ በአብነት የሚጠቀስ፣ ታላቅ ተምሳሌት የሆነበት ምክንያት ምን ይሆን? ቴዲ አፍሮ ዘፋኝ ብቻ ነው ለማለት ይከብዳል። ምክንያቱም ከሚሰራው ሙያ በተጨማሪ ለህገሩ ብዙ ነገሮችን አበርክቷል። ወገኑ በተቸገረ ጊዜ ፈጥሮ ደራሽነቱን አስመስክሯል።

ለምሳሌ፦

1 ወደፊት ሰንዳፋ ላይ ይሰራል ተብሎ እቅድ ለተያዘው ዘመናዊ ስታዲየም የአቅሙን ገንዘብ በማበርከት ከማንም በፊት ሀገራዊ ፍቅሩንና ወገናዊ አክብሮቱን ገልጿል፣ ህላፊነቱን ተወጥቷል።

2 ሌላው በደግነት የሚታወቅበት ክፋት የሌሰባቸው የድሬዳዋ ህዝብ ባልታሰበ ስአትና ጊዜ በወርሀ ክረምት 1998 ዓ.ም በደረሰባቸው የጎርፍ አደጋ ለሚደረግላቸው የመልሶ ማቋቋም ቴሌቶን ላይ እንደ ሁሌው ከማንም በፊት የተሰማውን ከባድ ሀዘን በመግለፅ ያለውን ገንዘብ ሳይሰስት አበርክቷል። በወቅቱም ድሬዳዋ ድረስ በመጓዝ በችግር ላይ የነበረውን ህዝብ አጽናንቷል።

3 በሚኖርባት ርዕሰ መዲናችን አዲስ አበባ ውስጥ የሚኖሩ የጎዳና ልጆችን በገንዘብ በመርዳት አይዞአችሁ ከጎናችሁ ነኝ የሚል ስር የለደደ ወገናዊ ፍቅሩን አሳይቷል።

4 ክብርት ዶ/ር ወ/ሮ አበበች ጎበና ለሚያደርጉ በጎ አድራጎት ትልቅ ወገናዊ ፍቅር አለኝ የሚለው ቴዲ ቸርና ወገናዊ እጁን በመዘርጋትና በተደጋጋሚ ድርጅታቸውን በመጎብኘት በርካታ ብሮችን ለግሷቸዋል። ክብርት ዶ/ር ወ/ሮ አበበች ጎበናም ለዚሁ ታላቅ ገራገር አርቲስት ያላቸውን ክብር ከገለጹለት በኋላ እያረጀሁና አቅሜ እየደከመ ስለሆነ ድርጅቴን ተረከበኝ ሲሉ የክብር ደብዳቤ ፅፈውለታል።

5 በፈጣሪ የተለጠውን ጥበብ በመጠቀም ዜማና ግጥም ለብዙ ጀማሪና ታዋቂ ዘፋኞች አበርክቶላቸዋል። ዜማና ግጥምን ከመስጠቱ ባሻገር ገንዘብን በመደጎም ብሎም ዜማን በማስጠናት የብዙዎቹ ባለውለተኛ ነው።

በአጠቃላይ የቴዲ አፍሮ እጅግ በርካታ የደግነት መለኪያዎች በዝርዝር መጥቀስ እጅግ ይከብዳል።

ቴዲ አፍሮ ሲነበብ

- ሳቂታና ጨዋታን አዋቂ
- ትሁትና ሰውን አክባሪ
- ጨዋና ዝምተኛ
- የዋህና አዛኝ
- ለፍቅር ተሸናፊ
- ሐሜትን የማይወድ
- ቅንነትን አብዝቶ የሚሻ
- ትዕቢትና ኩራት የሌለበት
- ላመነበት መስዋት የሚሆን
- ሰዎችን በእኩል ዓይን የሚመለከት
- መሆን ያለበትን የሚሆን
- ለፊ የትዕግስት ባለቤት የሆነ
- ከመናገር መስማትን የሚመርጥ . . .

12

ቴዲና ኮንሰርቶቹ

‹‹ከድርጎ አትርሱ››

ቴዲ አፍሮ

ጅማ 2000

የሚሊኒየም ዋዜማ ቀን በአዲስ አበባ ስቴዲየም በአሉን ምክንያት በማድረግ የሙዚቃ ኮንሰርት ተዘጋጅቶ ነበር። በዚያ ኮንሰርት ላይ በርካታ ህዝብ ታድመዋል። ቴዲ ወደ ጅማ ከማምራቱ በፊት በስቴዲየም የተሰበሰበውን ህዝብ ለማዝናናት ወደ አበበ ቢቂላ ስቴዲየም አምርቶ ነበር። በወቅቱ ቦታ ቦታውን ይዞ ተቀምጦ የነበረው ህዝብ ከተቀመጠበት በመነሳት ከሌሎች ዘፋኞች በተለየና በሚገርም ሁኔታ ለቴዲ ታላቅ አቀባበል አደረገለት። ቴዲም ህዝቡ ከሆነለትና ከማንም በላይ የላቀ ፍቅር ሊያሳየው ይህ የዝናዬ መጠን ነው ብሎ ሳይኮራና ሳይመጻደቅ ልቤ ሆይ!! ትዕቢትና ኩራት እንዳይሰማሽ ይህ ሁሉ የሆነልሽ በእግዚአብሔር ነው!! ብሎ ነበር

ለልቡ ያሳሰባት። በሀገራችን የተከበረው ሚሊኒየም ቀን፤ ለጅማ ህዝብ ልዩ ፌሽታ ነበረች።

የምንወደውና የምናከብረው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ሊያዝናናቸው ነበር በአሉን ያሳለፈው። በሙዚቃው ኮንሰርት ላይ ከዛሬ ሃያ አመት በፊት ስለሞተው በጅማ ህዝብ ዘንድ ስለተረሳው ‹‹አብዱል ከድር›› አርቲስቱ ‹‹ከድርን አትርሱ›› ሲል ተማፅኗል። የጅማ ህዝብ የረሳው አንድ ግለሰብ በዚህ ብላቴና እንደምን ሊታወስ ቻለ?

ቴዲ አፍሮ ለጅማ ሀገር እንግዳ ነበር። ይህንን ታሪክ በማንሳቱ አርቲስቱ ከጥበቡ ስራው በተጨማሪ ታሪክ አዋቂ እንደሆነ ለመገንዘብ ችለናል። ባቀረበው የሙዚቃ ኮንሰርት ላይ፣ ለሙዚቃው ታዳሚ ቀለል ያሉ የማነቃቂያ ቃላትና መልዕክቶች ያስተላልፍ ነበር ‹‹....ጅማ›› ‹‹አጋሮ›› እያለ ህዝቡን ያነቃቃ ነበር። ታዳሚው አፀፋውን በጩኸትና በቃጨት ይመልስ ነበር። የጅማ ህዝብ ለቴዲ አፍሮ መቼም ቢሆን ከልቡ ሊጠፋ የማይችል ጽኑ ፍቅር እንዳለው በዚያ ኮንሰርት ላይ አሳይተውታል።

በሰባ ሰባት

አንድ እንጀራ ለሰባት

አሉንም ምንአልባት

ብሎ ቴዲ ታዳሚውን ሊመለከት በህዝቡ ላይ የመደንገጥ ባህርይ ይታይ ጀመር። የዚህ ግጥም ባለቤት ማን እንደሆነ ማሰብ የጀመሩ ይመስላሉ። ወጣቱ የሙዚቃ አርበኛ ከመዝፈን ባሻገር በህብረተሰቡ ዘንድ የተረሱ ታሪካዊ ነገሮች በማውሳት ታሪክን የሚዘክር የታሪክ አዋቂ ነው።

ለመሆኑ ቴዲን በሚያክል አርቲስት ስሙ የተነሳው ይህ ሰው ማን ይሆን? ከድር ይባላል። ከድር ከሃብታም ቤተሰብ የተወለደና

በህብረተሰቡ ዘንድ የሚከበርና የሚወደድ ሰው እንደነበረ በወቅቱ የነበሩ የአይን እማኞች ይመሰክራሉ። እሱና ቤተሰቦቹ የእስልምና ሀይማኖት እምነት ተከታዮች ናቸው።

ከድርም የቁራን ትምህርትን ልቅም አድርጎ ተምሯል። ከድር በምኞት ያደገ ነው። አሰባበሱም ጨዋ የሚሰኝ ነበር። ታይቶ በማይታወቅ ድል ባለ ሰርግ ቆንጂዬ ልጅ አግብቶ ይኖር ነበር። በሰራ ህይወቱ የተዋጣለት ነጋዴ ነበር። ከድር እድሜውን በሙሉ ያሳለፈው ከዝቅተኛ የገቢ ምንጭ ካለው የህብረተሰብ ክፍል ጋር ነው። ደሃን ይወዳል። የተቸገረን አይቶ ማለፍ አይሻም። ያለውን በማካፈል የሚያምን ገራገር ሰው ነበር። ከዚህ በተጨማሪ ከድር በጅማ ህዝብ ዘንድ የሚታወቀው በፈጣን ግጥም ገጣሚነቱ ነው። ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከድርን አስታውሱት ያለው፣ ከድር ወረቀትና ብዕር ሳይፈልግ ስለሰማውና ስለተነገረው ብሎም ስላየው ነገር ሁልጊዜ በግጥም የመናገር ችሎታ ስለነበረው ነው። ጠንካራ መልክት ያላቸውን ግጥሞች የሚፅፈው ዝቅተኛውን ማህበረሰብ ስለሚወድ ነበር። ‹‹የግጥም ተሰጦ አለን የምንል የግጥም ፀሀፊዎች እንኳን አንድ ግጥም ፅፎ ለመጨረስ አእምሮአችንን አጨናንቀን፣ የብዕራችንን ቀለም አሟጠንና ብዛት ያላቸው ወረቀቶቻችንን አባክነን ነው›› ይላሉ። ለዚያውም ላያምርና ላይሰብ ይችላል።

ከድር ግን ከዚህ ይለያል። ስለ ሀገር፣ ስለ ፍቅር፣ ስለ ፖለቲካ ስለ መቻቻል ... ወዘተ ስለፈለገው ነገር በተፈጥሮ በተሰጠው ችሎታ በቃሉ የመግጠም ችሎታ ነበረው።

በሚሊኒየም የመጀመሪያ ቀን በጅማ ከተማ በተዘጋጀው ኮንሰርት ላይ ከከተማዋ ነዋሪ በተጨማሪ በአሉን ለማሳለፍ ወደ አገር ቤት የመጡና ከተለያዩ አገራት ወደ ወርቃማዋ ምድር የሔዱ ነበሩ።

እናም በጥበብ ስራዎቹ የብዙዎቹን ቀልብ የመግዛት ኃይል ላለው ለቴዲ የጅማ ህዝብ ለየት ባለ መልኩ ነበር አቀባበል ያደረገለት። የሙዚቃ ኮንሰርቱ የተካሄደው በስቴዲየም ውስጥ ነበር።

በወቅቱ ጭቃ ቢኖርም ህዝቡ ግን ግልብጥ ብሎ ነበር የወጣው። ቴዲ ህዝቡን ሰግዝናናት ወደ መድረክ ሲወጣ የህገሩን ባንዲራ ተጎናጽፎ ፍቅር ያሸንፋል!! እንዋደድ እያለ በጉልበቱ ተንበርክኮ ወደ ሰማይ አንጋጦ ሲጸልይ ታይቷል። በሺህ አመት አንዴ የሚመጣውን የሚሊኒየም በአል አስመልክቶ በጅማ ህዝብ በተደረገለት ጥሪ መሰረት በአሉን አብሮ በማሳለፉ በጣም ደስተኛ እንደሆነ ቴዲ ተናግሯል። ከዚህ በተጨማሪ በዚህ የበአል ዝግጅት ላይ የተጣሉትን አስታርቆ ይቅር ለእግዚአብሔር አባብሏቸው ነበር የተመለሰው። ቴዲ በሄደበት ቦታ ሁሉ ሰላምን ሰማውረድ ይጥራል። ፀበኞችን ያስታርቃል። አርቲስቱ ዘፋኝ ብቻ ሳይሆን የሰላምንም አስፈላጊነት አበክሮ የሚሰብክ ታላቅ ሰው ነው።

ቴዲ ሄደሰት ሰጅማ

የተጣላውን ሊያስማማ

እርቅ አወረደ በምድሩ

እንዲሰመነን እግዜሩ

መኮራረፍ እንዳላይ

ብሎአል እግዜር የበላይ

የሰላም ሰው በሄደበት

የሰይጣን ስራ ከሸፈበት

እንኳንስ ሰው ምድሩም አይረሳው

የቴዲማ ስራ ሁሌም ፍቅር ነው

የግዮን ሆቴል ኮንሰርት

ህዳር 7 ቀን 2000 ዓ.ም ልዩ ቀን ነበር። ዝነኛው ወጣት የሙዚቃ ፈርጥ ቴምድሮስ ካሳሁን ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ያዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት ለአፍቃሪዎቹ የሚያቀርብበት ውድ ዕለት። ቴዲ አፍሮ በስራ ጫና ምክንያት ለሀገሩ ህዝብ በተለይ ደግሞ ለመዲናችን አዲስ አበባ ነዋሪ በግንባር ቀርቦ በቀጥታ ሲዘፍን ከታየ ሰንበትበት ብሎ ነበር።

ቢሆንም ግን ህዳር ወር ላይ በግዮን ባዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት ብዙዎቹን አስደስቶ አልፏል። ትኬቱ አራት መቶ ብር ቢሸጥም ተወደደ ብሎ ሲያማርር የተሰማ አንድም ታዳሚ አልነበረም። ኮንሰርቱ በግምት ከአስራ አምስት ቀን በፊት በራዲዮ ሲተዋወቅ፣ የቴዲን ምስል የያዙ ፖስተሮች በከተማው በተሰያዩ ቦታዎች ሲለጠፉ፣ እሰይ ያላሰና ያልተደሰተ ማንም አልነበረም።

ምክንያቱም አርቲስቱ ባለበት የጊዜ እጥረት ሳቢያ ከሚወደው ህዝብ በቅርበት በመገናኘት ሊያዝናናቸው አልቻለም። ስለሆነም በዚህ አጋጣሚ ያልተደሰተ የለም። በሙዚቃ ኮንሰርቱ ላይ ለመታደም ከመዲናችን ኢዲሶ አበባ በተጨማሪ ከተለያዩ የሀገራችን ክልሎች በርካታ ሰዎች መጥተው ነበር።

በዚህ የሙዚቃ ኮንሰርት ላይ የቴዲ የልፋት ውጤት ታይቶበታል። ዝግጅቱ ሊጀመር ገና ብዙ ሰዓታት ሲቀረው ነበር ታዳሚው ካሰው ከፍተኛ ጉጉት የተነሳ ወደ ግዮን ሆቴል ያመራው።

እኔን ጨምሮ ብዙ ሰዎች ባዳራሹ ተቀምጠን ሳለ ወጣቱ የሙዚቃ አርበኛ መድረኩን የሚረግጥበትን ሰዓት በጉጉት እንጠብቅ ጀመር። ክምሽቱ 1:15 ገደማ የምንወደውና የምናከብረው ምትክ የለሽ ቴዲ አፍሮ ብርድን የሚከላከል ባሰ ክፊያ ልብሱን ሰብሶ መድረክ ላይ ብቅ አለ። ቴዲ በእስቱ ዘፋኝ ብቻ አልነበረም። የራሱ ባንድ ከሆኑት የሙዚቃ ባለሙያዎች ጋር የድምፅ ችግር

በማስተካከልና የመድረክ መብራቱን ቼክ በማድረግ ሲያረጋግጥ ተስተውሏል። ለመድረክ ዝግጅቶቹ የሚገባውን ሁሉ አድርገው ከጨረሱ በኋላ ብዙም ላይቆዩ የቴዲ ባንዶች የቅኝት ፍተሻ አደረጉ። ታዳሚው በአፀፋው በፉጨትና በጭብጨባ ገለፀ።

በዚህ መሃል ቴዲ አፍሮ ለተወሰኑ ለዓታት ከመድረክ ጠፋ። ምንም እንኳን ቴዲ ከመድረክ ቢለይም ወላጅ እናቱ አርቲስት ጥላዬ አራጌ ባዘጋጀችው የፋሽን ትርኢት ስንዝናና ቆየን። በየመሃሉ ለመንፈስ ምግብ የሚሆኑ ምርጥ ዘፈኖች በዲጄዎች አማካኝነት እየሰማን ነበር። ለኮንሰርቱ የተዘጋጀው ስፍራ ለህዝብ ስለጠበበ እጅግ በርካታ ሰው የዝግጅቱ ታዳሚ ለመሆን ሳይታደል ወደ ቤቱ ተመልሷል። በሙዚቃው አዳራሽ የነበርን እንኳን ተጠጋግተን ተፋፍገን ነበር የተቀመጥነው።

ሰዓቱ ገሰገሰ። 3:20 ሲሆን አቡጊዳ የሙዚቃ ባንዱ አባላት መሉ ጥቁር ሱፍ ለብሰው ቦታ ቦታቸውን ያዙ። ህዝቡም ‹‹ቴዲ›› እያለ ጩኸቱን ማሰማት ቀጠለ። ቴዲም ቢሆን ጥሪውን አክብሮ ብቅ አለ። ‹‹ሰላም ነው›› ብሎ ለህዝቡ ሲጠይቅ ህዝቡም ከተቀመጠበት ተነስቶ በማጨብጨብ ‹‹አዎ ሰላም ነው›› እያለ መልሱን ሰጠ። ቴዲም በቀጥታ ሙዚቃ መጫወቱን ቀጠለ። በየመሀከሉ ምክር አዘል መልዕክት ያስተላልፍ ነበር።

የመድረክ ሁኔታ

መድረኩ ለተመልካች የሚማርክ ከመሆኑም በላይ ለድምፃዊያኑ እንቅስቃሴ የሚመች ሰፊ ነበር። የመድረኩ ከፍታ ከፍ ያለ በመሆኑ ተመልካቹ እንደልቡ እንዲያይ አስችሎታል። የመድረኩ ስፋት በሀገራችን ለመጀመሪያ ጊዜ የታየ ነው ማለት ይቻላል።

ይህም በመሆኑ ስድስቱን የሙዚቃ ተጫዋቾች፣ ሁለት ተወዛዋዦችና ድምፃዊው እንደልባቸው እንዲንቀሳቀሱ ረድቷቸዋል።

በመድረክም ላይ የሚበራው የብርሃን መጠን ለአይን የሚስማማና ቀለማቱም የሚማርክ ነበር።

ድምፅ

ብዙ ጊዜ በሀገራችን በሚዘጋጁ ኮንሰርቶች ላይ እንደዋና ችግር የሚነሳው የድምፅ ችግር ነው። ምክንያቱም የድምፅ ችግር እውቀት ያላቸው ጥቂቶች ስለሆኑ ነው። በቴዲ አፍሮ የሙዚቃ ዝግጅት ላይ ግን ምንም አይነት የድምፅ ችግር አልታየም። ለመሳሪያውም ሆነ ለማይኩ በትክክል የድምፅ ክፍፍል ተደርጎላቸዋል። በዚህ ኮንሰርት ላይ የታየው የመድረክ ድምፅ ክቫይረስ ነፃ ነበር። ብዙ ጊዜ ኮንሰርት ሲዘጋጅ በድምፅ ችግር ሙዚቃው ተቋርጦ ባንዱ ስራውን አቁሞ ገመድ ሲቀጣጥሉ ይታዩ ነበር። በቴዲ ኮንሰርት ላይ ግን ይህ እንከን አልታየም። የድምፅን አጠቃላይ ክፍፍል ሁኔታ በዚህ ሙያ የሰለጠኑ ባለሙያዎች በሚገባ የስራ ድርሻቸውን ተወጥተዋል።

ቴዲና ያቺ ቀን

ቴዲ በሀገሩ ላይ ከሁለት ዓመት ቆይታ በኋላ ያዘጋጀው የሙዚቃ ኮንሰርት እንደመሆኑ መጠን ዳግም የተወለደ ያህል ነበር የቆጠረው። ‹‹ከወገኔ ጋር በፍቅር ያሳለፍኩት ልዩ ቀን›› ሲል ገልፆታል። ስለሆነም ህዳር 7 ቀን 2000ዓ.ም ቴዲ አፍሮ በአዲስ አበባ ታሪክ የሰራበት ቀን ነበረች። በዚህ ዝግጅት ላይ የድምፃዊው ከፍተኛ የሆነ የጥረት ውጤት ታይቶበታል። የላቀ የጥበብ ስራ ያቀረበ ታላቅ አርቲስት ነው።

በእለቱ በርካታ ዘፈኖችን ዘፍኗል። የአዘፋፈኑም ስልት ታዳሚውን በደስታ አስፈንድቆታል። የሚጠበቅበትንም ከበቂ በላይ

አሟልቶ ተገኝቷል። በሙዚቃውም መሀል የሙዚቃ ተጫዋቹን ስም በመጥራትና በማነቃቃት ከህዝብ ጋር ያስተዋውቃቸው ነበር። ቴዲ እኔ ብቻ ልታወቅ የሚል የራስ ወዳድነት ስሜት የሌለው እና የሌላውን ሰው እድገት የሚመኝ ቅን አርቲስት ነው።

የኮንሰርቱ ልዩ ዓላማ

‹‹ገንዘብ የለው ልጆች ባሪያ ነው›› የሚለው ወጣቱ ድምፃዊ ለገንዘብ ሲል ስራን አይሰራም። ስለገንዘብ ብዙም አይጨነቅም። ቴዲ ገንዘብ ፈልጎ ሳይሆን ገንዘብ እራሱ ቴዲን ፈልጎት ነው የሚመጣው። ‹‹ብር ተራ ወረቀት ነው። የሰው ልጅ ግን ክብር ፍጡር ነው›› የሚለው ቴዲ በግዮን ሆቴል ኮንሰርቱን ያዘጋጀው በሁለት መሰረታዊ ነጥቦች ነው።

የመጀመሪያው ለብዙ ጊዜ ግንባር ለግንባር እየተያየ ከወገኑ ጋር የሙዚቃ ዝግጅት ከሰራ ሁለት ዓመታትን ስላስቆጠረ አድናቂዎቹን በቅርበት አግኝቶ እነሱን ለማስደሰት ሲል ሲሆን ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ በዚህ የሙዚቃ ኮንሰርት የሚገኘው ገንዘብ ለክብርት ዶክተር ለወ/ሮ አበበች ጎበና ህፃናት ማሳደጊያ ድርጅት ለማበርከት ነው። ቴዲ አፍሮ ክብርት ዶክተር ወ/ሮ አበበች ጎበና ለሚያሳዩት ወገናዊ ፍቅር ‹‹ኪዳናዊ እናት›› የሚል ፅሁፍና ፈርማው የለፈረበት የወርቅ ሜዳሊያ አበርክቶላቸዋል። ቴዲ አፍሮ ከዚያ በፊትም ለድርጅቱ በርካታ የገንዘብ ድጎማ ችሮአል።

ከዚህ አንጻር አንቱ የተባሉ የሀገራችን ባለ ሀብቶች የዜግነት ግዴታቸውን ሙሉ በሙሉ ገና አልተወጡም ማለት ይቻላል። ይህ ወጣት ድምፃዊ ግን የሚያከብረውና የሚወዳደረው የጠፋ ታላቅ የወገን ፍቅር ያደረበት ብቸኛ አርቲስት ነው። ወ/ሮ አበበች ጎበና ስለአርቲስቱ ብስለትና ለወገኑ ካለው ወሰን የለሽ የጋለ ፍቅር የተነሳ ‹‹እኔ አቅሜ እየደከመ ስለሆነ ልጆቹን ተረከበኝ›› ሲሉ ደብዳቤ ፅፈውለታል። ቴዲ ኪሌን ላዳብር፣ ልብሳበት፣ ልጠጣበት ብሎ

ሳያስብ ላቡን ጠብ አድርጎ ያገኘውን ሃብት ለወገኖቹ መልሶ ያበረክታል። የዚህ አርቲስት መፈጠር ከጥበብ ስራ ውጪ የሚያደርጋቸው በጎ ተግባራት ለበጎ ነው ያስብላሉ። ይህ ገራገርና የዘመኑ ምርጥ አርቲስት በሚያደርገውና በሚተገብራቸው መልካም ስራዎቹ ህፃን፣ አዋቂ፣ ዘርና ጾታ ሳይለይ በሁሉም ኢትዮጵያዊ አድናቂዎቹ የብሔራዊ መዝሙር ያክል ስሙን ዘወትር ሲያወድሱት ይሰማል።

ሙዚቃን በቴዲ

መድረኩን ሲረግጥ ማይኩን ጨብጦ
ቀና ብሎ ያየዋል እልፍ ሰው አንጋጦ
በተሰጠው ግርማ ሞገስ ፍጥረታቱ ተገርሞ
መዝፈንማ ሲጀምር በመረዋ ድምጹ ዜማን ሲቀኝው
“የሱስ ልዩ ነው” ይላል ህዝበ-አዳም እየገረመው
በዚህ ብላቴና በዚህ ጀግና አንድ ሰናቱ
ቀን ከሌሊት ሙዚቃን አለመ ምድር ፍጥረታቱ
አዎን፣
በመረዋ ድምጹ ቅኔን ሲቀኝ ሰምተን ተደንቀናል
ማመን እስኪያቅተን ሳንተኛ ቃኘተናል
በፍጹም ደስታ በታላቅ እርካታ ሀሌት አድርገናል
ብለንም መስክረናል
“አየናት ቀመስናት ወደን አጣጣምናት
ሙዚቃን በቴዲ ከልብ አፈቀርናት!”

ቴዲ አፍሮ ጎልቶ የሚታወቅባቸው ጥቂት ነጥቦች፦

1. አንደበተ ርቱዕ፣ ንግግሮቹ አስገራሚና መሳጭ
2. ለሃገሩና ለወገኑ ፅኑ ፍቅር ያለው
3. የዕውቀት አድማሱ የሰፋ
4. በአልባሌ ቦታ የማይገኝ
5. ላመነበት ነገር መስዋእትነትን የሚከፍል
6. የህግን የበላይነት የሚያከብር
7. ያለውን በማካፈልና የተቸገረን በመርዳት የሚያምን
8. ለጎዳና ልጆች ፅኑ ፍቅር ያለውና ለችግራቸውየሚደርስ
9. የሀገሩን የሙዚቃ እድገት በላቀ ደረጃ የሰወጠ. . .

ክፍል ሦስት

ቴዲ ከማንም አርቲስት ልቆ የከበረ አክሊል እንዲደፋ ያደረጉ ታላላቅ እውነታዎች

ሙዚቃ ያኔና ዘንድሮ

ማንም ሰው ከተወለደበት ጊዜ እንስቶ አንድ አይነት ሙዚቃ መስማቱ አይቀርም። ምናልባትም ወላጅ እናታችን እንቅልፍ እንዲወስደን እሹሩሩ እያለች አዚማልን ይሆናል። እድሜያችን እየገፋ ሲሄድ ግን ለመንፈሳችን የሚስማማ ለነፍሳችን የሚሆን ሙዚቃ መምረጣችን አይቀርም። ሙሉ ጊዜያችንን በስራ ተጠምደን ውለን ወደ ቤታችን ስንመለስ ወይም መኪና ስናሽከረክር በመረጥነው ሙዚቃ ዘና ማለታችን አይቀርም።

የዘፈን ግጥም ብዙ ነገርን የያዘ ነው። ሙዚቃ በሁሉም ህብረተሰብ ውስጥ እንዲናኝ ካደረጉት ዋና ምክንያቶች መካከል አንዱ በለዎች ጤንነትና ደህንነት ላይ በጎ ተፅዕኖ በማሳደሩ ነው። ሙዚቃ ለህመም ማስታገሻ ዋና መፍትሄ ነው። ሐኪሞች በጭንቀት ለሚለቃዩ ህመምተኞች ለስለስ ያለ ሙዚቃዎችን እንዲሰሙ ይመክራሉ። እነኚህ ሙዚቃዎች ደግሞ ለህመምተኛው እንደ መነቃቂያ ሆነው ሊረዱ ይችላሉ። አንዳንድ ሆስፒታሎች ውስጥ ልዩ ህክምናና ክትትል በሚሰጥበት ክፍል ውስጥ ሳይቀር ሙዚቃ እንዲከፈት ይደረጋል። ሙዚቃ ለውነትን ዘና በማድረግ በምጥና በወሊድ ጊዜ የሚፈጠረውን ውጥረት ለመቀነስ ያግዛል።

እዎ፣ ሙዚቃ ልዩ፣ ረቂቅና ህይለኛ ነው። ያረጋጋል። ያዝናናል። ሊያስተምረንና መንፈሳችንን ሊያድሰን የሚችል ሞገደኛ ነው። ደስታችንንም ሆነ ህዘናችንን ለመግለፅ ያስችለናል። ጥንትም ሆነ በአሁኗ ለዓት የምንለማቸው ሙዚቃዎች በሰው ልጅ ልብ ላይ ተፅዕኖ ያሳድራሉ።

ሙዚቃ የሠው ልጆች የደስታ ምንጭ ናት። ስንከፋ የምንፅናናባት፣ ስንደሰት የምንረካባት፣ የውስጥ ስሜታችንን የምንገልፅባት እንደሙዚቃ ያለ ምንም ነገር የለም። ለዎች ፍቅራቸውን ለመግለፅ፣ የውስጣቸውን ህሳብ ለመተንፈስ በግንባር ቀደምትነት ሙዚቃን ይመርጡዋታል። የለው ልጆች ለሙዚቃ ያላቸው ፍቅር እንዲህ በቀላሉ የሚገመት ሳይሆን ስር የለደደ ጥምረት ነው።

በእርግጥም ጥበብ የፈጣሪ ስጦታ ነች። ስለጥበብ ስናነሳ በሁሉም የህብረተሰብ ክፍል ዘንድ ጥበበኛ ሆኖ የምናገኘው ጠቢቡ ለለሞን ነው።

ለለሞን በህይወት ዘመኑ ከፈጣሪው በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ስራውና እንቅስቃሴው ሁሉ በጥበብ ነበር። የእገራችን የዜማ ደራሲ ቅዱስ ያሬድ ከዘላለም አባቱ በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ግዕዝ

እዝልና አራራይ የሚሉትን የዜማ ክፍሎች ቀምሯል። ‹‹ጥበብ ከአግዚአብሔር ነች። የጥበብ ባለቤት እርሱ ብቻ ነው። ጥበብን ፈልጓት ታገኟታላችሁማል›› ይላል። በቅዱስ ያሬድ የተቀመረው የዜማ በር በአገራችን ላለው ለማንኛውም ዘፈንም ሆነ ዝማሬ ዋነኛ ምንጭ እንደሆነ ይነገራል።

የህገራችን ኢትዮጲያ የሙዚቃ እድገት ስንመለከት በርካታ ጥበብ ያፈራቻቸው ጥበበኞች ለሙዚቃው እድገት ታላቅ ዋጋ እንደክፈሉ እንረዳለን። ምንም እንኳን የሠው ልጅ ህልውና ግዴታ ሆኖ ይህችን አለም ለአንዴና ለመጨረሻ በሞት ቢለዩዋትም በህይወት ዘመናቸው የሰሩት የጥበብ ውጤት አሻራው ለዘላለም ሳይጠፋ ክትውልድ እስክ ትውልድ እየተወራረሰ ሲተላለፍ መዘከሩ አይቀሬ ነው።

“ማንኛውም ለው ሲፈጠር ለአንድ አላማ ተፈጠረ እንጂ ለከንቱ ወደዚች አለም አልመጣም።” እያንዳንዱ የሠው ልጅ በፈጣሪው የተሠጠው የራሱ የሆነ የመክሊት ባለቤት ነው። በመሆኑም ያለምንም ከፍያ በነፃ የተሠጠውን ፀጋ መጠቀምና ታሪክ ለርቶ መገኘት የሰውየው ወይም የግለሰቡ ወሳኝ ድርሻ ይሆናል።

እድሜና ጤና ተችረው ለምስክርነት የበቁ ብዙ አንጋፋ የሙዚቃ ለዎች ስለህገራችን የሙዚቃ ያለፈ ታሪክና ስላሳለፉት አንገፍጋፊ የፈተና መንገድ በእልህ፣ በቁጭትና በምሬት ሲናገሩ ይለማል። እርግጥ ነው ተደባብቆም ሆነ ተሰባብሶ ሊታሰፍ የሚችል አይደለም። በቀደሙት ዘመናት የነበረው የሙዚቀኞች ህይወት እንደምንለማው ታሪክም እንደሚያስረዳን ክሆነ እምብዛም ደስታና ምቾት የሌለበት ከመሆኑም በላይ በህዝብ የነበራቸው የተቀባይነትም መጠን አሳዛኝ ነበር።

ተፈጥሮ የቸረቻቸውን ውብና ማራኪ ድምጽ ይዘው ለጥበብ እድገትና ፍቅር በሚያቀነቅኑበት ጊዜ ሞራል በሚነካና ተስፋ አስቆራጭ በሆነ አኳኋን ይዘለፉ ነበር። ለጆሮ የሚቀፍ በርካታ

የስድብና የንቀት ውርጅብኝ ይዘንብባቸው እንደነበረ የሚዘነጋ ታሪክ አይደለም። ለጋብቻም ሆነ ለፍቅር አጋርነት በሌላው ማሕበረሰብ ዘንድ ተፈላጊነታቸው እምብዛም ነበር። ይህ የሆነው በወቅቱ ለሙዚቃ ያለው ግንዛቤ አናሳ የነበረ በመሆኑ ነው።

ሆኖም በውስጣቸው ላለው የጥበብ ፍቅር ሲሉ ስድብና ግልምጫ ሳይበግራቸው መገፋትና መገለል ሳያንበረክካቸው ያንን የመሰለ አስቸጋሪና አሳዛኝ የሕይወት ውጣ ውረድ አልፈው ሙዚቃን ዛሬ ላለችበት የገነነ ክብር ሊያበቋት ችለዋል። ቀደምት ኢትዮጲያዊ ዘፋኖች፣ ሙዚቃኞች፣ ደራሲና የዜማ ቀማሪዎች እንደብሄራዊ መዝሙር በየአደባባዩ ጥበብን ለዘመሩ በህይወትም ላሉት ይሁን በህይወት ለሌሉት ምስጋና ይድረሳቸው።

ከ1950ዎቹ እስከ 1970ዎቹ ዓ.ም አካባቢ የሀገራችን የሙዚቃ እድገትን መሰስ ብሰን ስናጤን መልካም እንቅስቃሴና አበረታች ሁኔታ የሚታይበት ታላቅ የሙዚቃ ዘመን ነበር ብሎ መናገር ይቻላል። ህዝቡም ቢሆን የሙዚቃን ሀያልነት ገብቶት ለዘፈንም ሆነ ለዘፋኞች ጥሩ ክብር መስጠት የጀመረበት ጊዜ ነበር።

ጊዜ ጊዜን ይሽረዋል። ትውልድንም ትውልድ ይተካዋል። የሠዎችም የአስተሳሰባቸው አድማስ አይደለም በቀናት ልዩነት በሠአታት ውስጥም ደርጅቶ ታላቅ ለውጥ የሚታይበት ሁኔታ ይፈጠራል። እናም ሙዚቃ አንሰማም ዘፋኝንም በአይናችን አያሳየን የሚሉ ወግ አጥባቂዎች ሁሉ የሙዚቃ ጥበብ በደም ስራቸው ገብታ ደንዳና ልባቸውን በማንበረከክ ሙዚቃ ራሷ ሀያልነቷን አስመስክራለች።

ሙዚቃ ሀያልነቷን አስመስክራ ገንና ለመውጣትና ዛሬ ለደረሰችበት ክብር የበቃችው ስንትና ስንት መስዋዕትነት ተከፍሎባት ነው። ጊዜ ጀግና ነው። ሁሉም ነገር ለማከናወን የጊዜ ድርሻ ትልቁን ቦታ ይይዛል። ጊዜ የጣለውን ጊዜ ያነሳዋል።

አሁን ሁሉ ነገር ተገሰባብጦ የሰውም የአስተሳሰብ ደረጃ ከፍ

በማሰቱና እያደገ በመምጣቱ የተነሳ የተናቀው ዘፈን ከቀን ወደ ቀን ከጊዜ ወደ ጊዜ ተቀባይነትን ከማግኘት አልፎ የክብር መገለጫ እስከመሆን ደርሷል። ዘፈንና ዘፋኝን የሁሉም ሰው የእለት ተእለት ፍላጎት ሆኖ መታየት ጀምሯል።

ጥላሁን ገሰሰ፣ ታምራት ሞላ፣ መሀሙድ አህመድ፣ ዓለማየሁ እሸቴ፣ ነዋይ ደበበ፣ ቴዎድሮስ ታደሰና ሌሎች አንጋፋና ወጣት የሙዚቃ ባለሙያዎች ለሀገራችን ዘመናዊ የሙዚቃ እድገት ከፍተኛ አስተዋፅኦ አበርክተዋል።

በእያንዳንዱ ትውልድ ውስጥ ጀግና እንደሚፈጠር ሁሉ የሙዚቃ ጀግኖችም የጥበብን እንባ አንብተው አይሆኑ ሆነው ለዚህ ለአሁኑ ታላቅ ክብር አብቅተዋታል። እኔ እንደሚመስለኝ ብዙዎችም ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እንደሚናገሩት ከሆነ በኢትዮጲያ የሙዚቃ ታሪክ ውስጥ ከቀደምት ከያንያን የጥበብን ዱላ የተረከቡት ጥቂት ድምፃዊያን ናቸው። ታላቁ የሙዚቃ ንጉስ ክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ በሀገራችን ኢትዮጲያ ምድር ላይ ያሳረፈውና ጥሎት ያለፈውን የሙዚቃ አሻራ ከቃል በላይ ነው።

መቼም ቢሆን የማይረሳና ለአፍታ እንኳን ሊዘነጋ የማይችል ታላቅ የታሪክ ሠው ነው። ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ ቀጥሎ የተፈጠረው ድምፃዊ ሙሉቀን መለስም ለሀገሩ የሙዚቃ እድገት ቀላል የማይባል የጥበብ ስራን ሰርቷል። ሙሉቀን መለሰ በርካታ ቁም ነገር ያዘሉ የዘፈን ግጥሞችን በመጫወት ለሀገሩ ትልቅ የሙዚቃን በረከት ያበረከተ ጥበበኛ ሠው ነው። ከዘመን ወደ ዘመን ተሻጋሪ በሆኑ የማይሰለቹ ጣዕመ-ዜማዎቹ በርካታ አድናቂዎችን ለማትረፍ ከመብቃቱም በላይ ለህዝብ ካበረከታቸው የዘፈን አልበሞች አንዳቸውም ሜዳ ላይ ላይወድቁበት ሁሌ አዲስ ሆነው እስከ አሁኗ ሠዐት እየተደመጡለት ይገኛሉ።

ሌላው የዚህ ዘመን የሙዚቃ ፈርጥና አርበኛ ለሙዚቃና ለጥበብ እድገት በለጋነት እድሜው ወገቡን ታጥቆ የተነሳውን ወጣቱ

ታላቅ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮን እናገኛለን። ስለ ቴዲ በተደጋጋሚ ብዙ ነገር ሲነገር፤ ሊወራ፤ ሲፃፍና ሲተረክ ማየት መስማትና አልፎም መገረም ዘወትር አዲስ ክስተት ነው።

ቴዲ አፍሮ በ1993 ዓ.ም አቡጊዳ የተሠኘውን አልበሙ ለህዝብ ጆሮ ሊደርስ ጥበብም ታላቅ በሯን ወለል አድርጋ ከፍታለት ልጄ እንኳን ደህና መጣህ በሚል ነበር በፀጋ የተቀበለችው። በወላጅ እናትና አባቱ ወደ ሙዚቃ አለም እንዳይገባ መክልከሉ፤ ከእርሱ በፊት በነበሩ ዘፋኞች እርሱ ቴዲ ዘፈን እያቻለ አትዘፍንም መባሉ፤ በጥቂቶች ሰዎች ፊት መነሳቱ ሳይበግው፤ ፊት መነሳቱ ሳያስከፋው፤ መድረክ መነፈጉ ተስፋ ሳያስቆረጠው የልቡን ሀሳብና ረጅም ትልቅ ምኞቱን ለፈጣሪው በመንገር ህልሙን ያሳካው ቴዲ ሲወርድ ሲዋርድ የመጣውን የዘፈን ምርኩዝ ዱላ ተቀብሎ በመዳፉ ከጨበጠው ጊዜ አንስቶ በሀገራችን ምድር ላይ ታላቅ የዘፈን አብዮት ከመፈንዳቱም በተጨማሪ ሙዚቃ የሁሉም ሠው ምርጫ እስከመሆን ደርሶ ታይቷል።

ቴዲ አፍሮ ከአንጋፋዎቹ የቀድሞ ዘፋኞች በተለይም ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ የተቀበለውን የታላቅነት ዱላ በተሻለና በገዘፈ መልኩ አሻሽሎ በመስራቱ ለብዙሀኑ ህዝብ አስደናቂ ክስተት ሆኗል። የሙዚቃን እድገት በታላቅ እመርታ ያሳደገ ከመሆኑም በላይ ለብዙ ዘፋኞች ሞዴል ሆኖ የታየ አንድና ብቸኛ አርቲስት ነው።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ወደ ሙዚቃ ዓለም ብቅ ካለበት ጊዜ ወዲህ ሙዚቃ በልዩ ሁኔታ ላቅ ያለ ትኩረትና ከፍተኛ ኢኮኖሚያዊ ጥቅም የሚታፈስበት ለመሆን ችሏል። የዚህ ወጣት ድምፃዊ የጥበብ ስራዎች በከፍተኛ ደረጃ የቅዱስ ያሬድን የዜማ ስልት ስለሚያስታውሱም የላቀ ክብር ለመጎናፀፍ በቅቷል። ሙዚቃ አሁን ላለችበት ከፍታ አንድትበቃ ትልቁን ሚና የተጫወተው የቴዲ ወደ ሙዚቃው ዓለም መቀላቀል ነው።

ቴዲ አፍሮ በጥበባዊ ክህሎቱ ህዝብና ወገኑን ለማገልገል

ቆርጦ የተነሳ ጥበበኛ አርቲስት በመሆኑ በህብረተሰቡ ዘንድ የሙዚቃን ታላቅነት ከመቼውም ጊዜ በላይ ተመስክሯል። በቀደሙት ዘመናት አንድ ሙሉ አልበም ቢበዛ እስከ አንድ ሺህ ብር ድረስ ይሸጥ ነበር። ከዚያ ወደ መቶ ሺህ ብሮች አደገ። ዛሬ ግን ወደ ሚሊዮኖች እየገሰገሰ ነው። ይህ የሆነው ደግሞ በቴዲ የተነሳ ነው። የሀገራችን ዘፋኞች በአሁኑ ሰዓት ለየት ያለ ትኩረት ከማግኘታቸውም በላይ በህብረተሰቡ ዘንድ የሚሰጣቸው ክብር ሰማይ ጠቀስ ሆኗል። ሙዚቃ በድሮና ዘንድሮ መካከል ያላት ልዩነት የሰማይና የምድር ያክል ሰፍቶ እንዲሆን ያስቻለው ደግሞ ቴዲ አፍሮ ስለመሆኑ ምንም ጥያቄ አያሻውም።

አዎን ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ህይወት ስር ነቀል ለውጥን ያመጣ ውድ አርቲስት ነው። በዚህም የሕዝብ ስስት እስከመሆን ደርሷል። የቴዲ አድናቂዎች በሚለብሱት ልብስ፤ በቁልፍ ማንጠልጠያቸው ላይ፤ በመኖሪያ ቤታቸው ግድግዳ ላይ፤ በታክሲ ውስጥና በቤት አውቶሞቢል ተሽከርካሪዎች ላይ፤ በየቦታው፤ በየመዝናኛውና በየትኛቸውም ስፍራዎች ተዘውታሪ በሆነ መልኩ ፎቶዎቹ በኢትዮጲያ ሰንደቅ አላማ ህብረ ቀለማት አሸብርቀው ተንጠልጥለው ወይም ተለጥፈው ማየት የተለመደ ሆኗል። በሀገራችን ኢትዮጲያ በርካታ ድንቅ ዘፋኞች ተፈጥረው ለታላቅ ዝናና ክብር በቅተዋል። ሆኖም ማንም በአጭርና በውስን አመታት ጊዜ ውስጥ እንደቴዲ አፍሮ ገኖ የወጣና በህዝብ ዘንድ የላቀ የክብር አክሊል የተቀዳጀና ፍቅር የተቸረው ዘፋኝ አለ ብሎ ማሰብ ይከብዳል። ወደፊት መፈጠሩም ያጠራጥራል።

ቴዲ አፍሮ አሁን ሳለው ትውልድ በተለይም ለአድናቂዎቹ ክብርቅነት አልፎ በጥበብ ዘርፍ ውስጥ በተለይም በሙዚቃ ዓለም ላይ ሰናሙና የተፈጠረ ታላቅ የጥበብ ሊቅ ነው።

ብዙዎች የሚገረሙበት፤ ሚሊዮኖች በተደጋጋሚ የሚያደንቁትና ፍቅራቸውን የሚገልፁለት፤ አልፎች በሚሰራቸው የዘፈን ስራዎቹ ከልብ የሚወዱት የስስት ሀብታቸው ነው። ቴዲ

ወደሙዚቃው አለም ከተቀላቀለበት ጊዜ ጀምሮ ለረጅም አመታት የመገናኛ ብዙሃንን ትኩረት ለመሳብ የቻለ፤ የጋዜጠኞችን ብዕር ዘወትር የሚቀሰቅስ፤ ከወገኑ ህበሻዊ ዘር አልፎ በውጪ ዜጎች ጭምር ለመወደድና ለመወደስ የበቃ በኢትዮጲያ የዘፈን ታሪክ ውስጥ ትልቅ የታሪክ ምዕራፍ የከፈተ ብርቅዬ ከያኒ ነው።

አንጋፋውም ክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠ በህይወት እያለ ለዚህ ወጣት ድምፃዊ በአንድ ወቅት እንዲህ ሲል ነበር የምስክርነት ቃሉን ይፋ ያደገረው። ‹‹በህይወት እያለሁ አይኔን በአይኔ አይቻለሁ። ቴዲ ጠንካራ ዘፋኝ ነው። የሚሰራንም ነገር ጠንቅቆ የሚያውቅ ብልህ ልጅ ነው። የማይረባና ተልካሻ ቦታ አይገኝም። ገና ወደፊትም አሁን ከሰራው ስራ በላይ እንደሚሰራ አምንበታለሁ። በሚሰራውም የሙዚቃ ስራ ኮርቼበታለሁ›› ሲል ያለውን የክብር አድናቆት ተናግሮ ነበር።

ቴዲ አፍሮ ከክቡር አርቲስት ዶ/ር ጥላሁን ገሠሠና ከሌሎች አንጋፋ ዘፋኞች የተረከበውን የዘፈን ዱላ በሚገባ ምርኩዝ አድርጎ እውነተኛ ዘፋኝነቱን ያስመሰከረ ብርቅና ድንቅ ኢትዮጲያዊ አርቲስት ነው።

“ቴዲ መምህሬ”

ሙዚቃን ያሳወቀኝ
ጥበብ ቅኔን ያስተማረኝ
ያለውን ያካፈለኝ
እንካ ብሎ ያለስስት የሰጠኝ
ቴዲ እኮ ነው የጥበብ መምህሬ
ለህይወቴ ፋና ለእኔ ክብሬ

ቴዲ መምህሬ የሙዚቃ አባቴ
ለነፍሴ ትሩፋት ብስራት ለህይወቴ

የክፉ ቀን ደራሽ ባለውለታዬ
አንተን ያደንቁሃል ነፍስና ስጋዬ

ቴዲ መምህሬ
ከስጋዬ ተዋድዶ
ከነፍሴ ተዋህዶ
ሰርጉ በልቤ ገባ
የጥበብን አዝመራ ሊዘራ

የጥበብን ፊደል ያስቆጠርከኝ የግሌ የኔታ
በልቤ አዳራሽ ውስጥ አለህ ትልቅ ቦታ
ምስጋና ይድረስ አንተን የህገሬ ሰው የኔ ያረገህ ጌታ!

ከዝነኝነት ወደ ተምሳሌትነት የተመነጠቀ ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ!

በማንኛውም የሥራ ወይም የሙያ መስክ ተሰማርቶ ጠንክሮ በመስራት ታዋቂ መሆን ይቻላል። በህዝብ ዘንድ ታዋቂ ለመሆን ቀላል ባይሆንም አንድ ድንቅ ሥራን መስራት በቂ ሊሆን ይችላል። ዝናና ተወዳጅነትን ለመጐናጸፍ ግን ከዚያ የበለጠ አመርቂ ውጤት ማስመዝገብ ግድ ይላል። ይህ ደግሞ በቀላሉ ሊገኝ የማይችል ከፍተኛ ጥረትን፣ መልፋትንና መድከምን የሚጠይቅ ነው። በተለይ የህዝብ ሞዴልና ተምሳሌት ሆኖ የክብር አክሊልን መድፋት የብዙ ታላላቅ ሰብዕናዎች ድምር ውጤትና ጥቂቶች ብቻ የሚታደሉት ፀጋ ነው።

በሀገራችን "ዝናን ተላብሰዋል"፣ "ዕውቅናን ተቀዳጅተዋል" የምንላቸው ስመ-ጥር ሰዎች፣ ቀደምት ታሪካቸውን ወደኋላ መለስ ብለን ብናጤን በብዙ ውጣ ውረድ የተከበቡና በመሰናክል የታጠሩ እንደነበር እንረዳለን። እገሌ ዝነኛ ነው ከተባለ የዝናውን በትር ከመጨበጡ በፊት የከፈለው መስዋዕትነት እንዳለ አሻግረን መገመት

አያዳግተንም። ምክንያቱም አንድ በሥራው የላቀ ደረጃ ላይ ለመድረስና ታዋቂ ለመሆን የሚሻ ሰው በወሬና በአሉባልታ ሳይፈታ፣ ለማናቸውንም ችግሮች ሳይንበረከክ፣ ሊያሰናክሉት በሌሎች የተጠመዱ ወጥመዶች ሳይበግሩት በብልሃት ተሻግሮ ካለመበት ደረጃ መድረስ የሚችል ልበ-ሙሉና ጠንካራ መንፈስ ሊኖረው ግድ ይላል።

ዝነኛ ከሆነስ በኋላ? የሚዲያ ሽፋን ያገኛል፣ ስለስራውና ስለ ህይወቱ በዝርዝር ይጻፍለታል። የዚህ ጊዜ ግለሰቡ ካልተጠነቀቀና ዝናውን በአግባቡ ካልጠበቀው በራሱ እጅ የመጥፊያው መንገድ እንደተያያዘ ይቆጠራል። ዝናውን በአግባቡ የሚጠብቅ ጠንቃቃና ብልሃተኛ ከሆነ፣ በደረሰበት የዝና እርከን ሳይኩራራ ህዝቡን አክብሮ የተሻለ ምርጥ ሥራ ይዞ ለመቅረብ ከተጋና የእግዚአብሔርን ቸርነት ከተጨመረበት ግን የመጨረሻው ጉዞ ወደ ተምሳሌትነት የክብር አክሊል መድረስ ይሆናል።

ተምሳሌትነት፡-

ተምሳሌትነት የዚህ ዓለም ከባዱና ማንም ሰው ከመሬት ተነስቶ የማይደርስበት የክብር ሁሉ ታላቅ ክብር፣ የማዕረጐች ሁሉ ቁንጮ ማዕረግና የመጨረሻው ጉዞ ነው። እገሌ ተምሳሌት ሆነ ማለት ህዝቡን ወከለ፣ አርአያ ወይም ሞዴል ሆነ እንደ ማለት ነው።

ለመሆኑ በሀገራችን ኢትዮጵያ በአሁኑ ወቅት በአጭር ጊዜ ውስጥ ከታዋቂነት ወደ ዝነኝነት፣ ከዝነኝነት ወደ ተምሳሌትነት የተሸጋገረ ምርጥ ሰው ማነው?

በተለያዩ የምሽት ክበቦች የቴዎድሮስ ታደሰንና የነዋይ ደበበን ሙዚቃ አስመስሎ ሲጫወት ያዩት ሰዎች "ይህ ልጅ ወደፊት ትልቅ ደረጃ ላይ ይደርሳል" ብለው የመሰከሩለት ቴዲ አፍሮ፣ በ1993 ዓ.ም መገባደጃ ላይ "አቡጊዳ" የተሰኘው የመጀመሪያ የሙዚቃ ሥራው በቮይስ ሙዚቃ ቤት አሳታሚና አከፋፋይነት ለህዝብ ጆሮ ባበቃበት ወቅት፤ የዜማውን ምጡቅ ቅመራ፣ የግጥሙን በሳል መልእክትና

የድምጹን ልዩ ቃና... በተሰይ ለጀግናው አትሌት ሻለቃ ኃይሌ ገ/ሥላሴ እና ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ባቀነቀናቸው ዘፈኖቹ በአንድ ጊዜ እውቅናን ጨበጠ።

ቴዲ በዚያች ተአምር የተፈጠረባት ዓመት "አቡጊዳ"ን ይዞ፣ በጥበብ ደጅ ቆሞ በሚስረቀረቅ የድምጹ ቃና

"ገና ልጅ ነኝ ብላቴና

ስለፍቅር ምን አውቅና..."

ብሎ ከህዝቡ ጋር ሲተዋወቅ እውነትም በሀያዎቹ መጀመሪያ የዕድሜ ክልል የሚገኝ አካላዊ ልጅ ነበር። ነገር ግን ተፈጥሮ ባደለችው እምቅ የጥበብ ችሎታ ስለፍቅር የዘመረ፣ ለላምን፣ ፍቅርንና መቻቻልን የሰበከ፣ የልጅ አዋቂ፣ የሊቆችም ሊቅ ሆኖ ነበር ብቅ ያሰው። በወቅቱ በጥበብ ችሎታው ያልተገረመ ማን ነው? በአንድ አልበም ብቻ በድፍን ሀገር የአሱን ያህል ዝናና ተወዳጅነትን የተጐናጸፈ ማን አለ?

ይህ "አቡጊዳ" የተሰኘው አልበሙ ከሀገር ውጭ በተለያዩ የአፍሪካና የአውሮፓ ታላላቅ ከተሞች ውስጥ ኮንሰርቶችን እንዲያቀርብ በር ከፍቶለታል። እናም ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ‹የሀገራችን የሙዚቃ ዕድገት በአንድ ሳይሆን በአስር እርምጃ ከፍ ያደረገ ምርጥ ዘፋኝ› በማለት እየተወደሰ ጉዞውን በጥንቃቄ ቀጠለ። በተለይ ወቅት ጠብቆ በየመሃሉ የሚለቃቸው አንዳንድ ነጠላ ዜማዎች ማህበራዊ ፋይዳቸውና በሳል ይዘታቸው የህዝብን ቀልብ ቆንጥጠው መያዝ የቻሉ የምርጦች ምርጥ ስለነበሩ አርቲስቱ ከሀፃን እስከ ሽማግሌ የሁሉም ሰው ምርጫ እየሆነ መጣ።

ቴዲም ለሙዚቃ ዕድገት ወገቡን ታጥቆ የተነሳ እስኪመስል ድረስ በየጊዜው የተሻለ ሥራ ይዞ ለመቅረብ የሚታትር ድንቅ አርቲስት በመሆኑ፣ ታዋቂነቱም የዚያኑ ያህል ገነነ። በሬድዮ ጣቢያዎች እየተነገረለት፣ በጋዜጣዎች እየተዘገበለት፣ በቴሌቪዥን እየተተረከለት፣ የውጭ መገናኛ ብዙሃን ሳይቀሩ ሰፊ ሽፋን እየሰጡት

ሄዱ። ህዝቡም የዕለት ተዕለት መወያያ አጀንዳ አደረገው። አርቲስቱ በአንዳንድ አጋጣሚዎች የሚናገራቸው መሬት ጠብ የማይሉ አስገራሚ ንግግሮቹ የበለጠ አስወደዱት። ከእሱ በፊት ሙዚቃን የጀመሩ ዘፋኞች (አንጋፋዎቹም ሳይቀሩ) ሁለት እጆቻቸውን ከፍ አድርገው በማጨብጨብ ስለብቃቱና ጥንካሬው መሰከሩለት። ገና ወደሙዚቃ ዓለም ለመግባት የሚንደረደሩ በርካታ ወጣት ድምጻውያን ደግሞ እንደ አርአያ ይከተሉት ጀመር።

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ከ1993 ዓ.ም እስከ 1995 ዓ.ም በታዋቂነት ዙፋን ላይ ሰሶስት ዓመታት ቆይቷል። ከ1995 ዓ.ም ወዲህ ግን በቀጥታ የተሸጋገረው ወደ ተምሳሌትነት ነው። ወደዚህ የመጨረሻው የክብር አክሊል (ወደ ተምሳሌትነት ወይም ወደ ልዕልና) በአንዴ ያስፈነጠረው ደግሞ ለጀግናው አትሌት ቀነኒሳ በቀለ ያቀነቀነው "ቀነኒ ኬኛ" የተሰኘው ነጠላ ዜማው ነው። ይህ በወገን ፍቅር በነደደ ብርቱ ስሜት የተዜመ ዜማ በመላው ኢትዮጵያዊያን ወገኖቹ ከመወደዱም በላይ ራሱን ቴዲ አፍሮን ጨምሮ ጀግኖች አትሌቶቻችንንና የብዙሃኑን ኢትዮጵያ እንባ በደስታ ያራጨ "ድራማቲክ" የሆነ ፈጣን የሙዚቃ ሥራ ነው።

ይህ የድል አብሳሪ ገድላዊ ዘፈን በሬዲዮ በተለቀቀበት ወቅት በበርካታ አድማጮች የይደገምልን ጥያቄ መሰረት በሃያ አራት ሰዓት ጊዜ ውስጥ ከአስር ጊዜ በላይ ሰአየር በቅቷል። በዚህ ምርጥ ዜማ በሀገር ፍቅር ስሜት ያልተናጠ፣ የአልሸነፍ ባይነት ወኔው ያልተቀሰቀሰ፣ ከመቼውም በላይ አንድነቱንና ዕድገቱን ያልተመኘ አንድም ሀገር ወዳድ ዜጋ አልነበረም።

ቴዲ አፍሮ ከዚህ ምትሀታዊ ነጠላ ዜማው ቀጥሎ ግንቦት 1997 ዓ.ም ላይ የለቀቀው "ያስተሰርያል" የተሰኘው አልበሙ ደግሞ ዝናውና ተምሳሌነቱ እንደተተኮሰ ሮኬት ሰማይ ጠቀስ አደረገው። ለሙዚቃ የተፈጠረ ልዩ የጥበብ ሰውም አስባለው። የታደሰው ፀጋና ምጡቅ ክህሎቱ እንደ ባቢሎን ግንብ በቀላሉ ሊደረመስ የማይችል መሰረተ ፅኑ ስለመሆኑ አረጋገጠለት። ይህ የብዙ ጊዜ ልፋትና

የጥረት ውጤት እንደሆነ ማንም አድማጭ የሚመሰክርለት አልበም ኤሌክትራ ሙዚቃ ቤት በ1.2 ሚሊዮን ብር ገዝቶ እንዳከፋፈለው ወሬው በመላው ዓለም የተሰማ ጊዜ ሁሉም ኢትዮጵያዊ በአንድ ድምፅ "ይገባዋል" ሲል በደስታ ፈነጠዘ። ሌሎች ቅን ድምጻውያንም "ፀሐይ አፈነጠቀልን!" በማለት አመሰገኑት። በአጠቃላይ በሚሰራቸው ድንቅ ጥበባዊ ስራዎቹ በሁሉም ልብ ውስጥ ነግሶ፣ በለው ልቦች ፍቅር ተከቦ የሚወደስም የሚከበርም ታላቅና ብቸኛ የጥበብ ለው ስለመሆኑ ገሃድ ወጣ።

በዚህም የሙዚቃን ሃያልነት በማስመስከርና በለዎች አዕምሮና ጠሊቅ ልብ ዘንድ የጥበብን ዘር ዘርቶ ለመልካም ፍሬ በማብቃት ቴዲን የሚስተካከለው አንድም ለው ታጣ። ከዚህ ቀደም ባራመዱት ህገወጥ ዓለማና በሙያቸው ባበረከቱት ወደር የለሽ አስተዋጽኦ ለተምሳሌትነት የበቁ ጥቂት - እጅግ ጥቂት ኢትዮጵያዊያን ቢኖሩም፣ እንደ ቴዲ አፍሮ ድንበርና ኬላ ጥሶ በአፍሪካም ሆነ በአውሮፓ ታዋቂና ተወዳጅ ለመሆን የቻለና እንዲህ ያለ የተምሳሌትነት ካባ የተጐናፈ ነበር ማለት እጅግ ይከብዳል። ይህ ያልሆነበት ምክንያት ደግሞ ቴክኖሎጂ ባለመዳበሩ ሳይሆን ቴዲ አፍሮ ለሀገራችን የሙዚቃ ዕድገት የላቀ ክስተታዊ ፍጡር ሆኖ በመገኘቱ ነው። በዚህ ምትሀታዊ በሆነ ልዩ ችሎታው ሚሊዮኖችን ያስገረመ፣ ኪነ-ጥበብን ያስከበረ፣ የሙዚቃን ሙያ በብዙ እጥፍ እንዲወደድ ያደረገ፣ በሙያው ዓለምን እየዞረ የሀገሩን ባንዲራ ከፍ አድርጐ ያውለበለበ፣ የአርቲስቶችን ክብርና ንዋያዊ ጥቅም በሚያስገርም ሁኔታ ሽቅብ እንዲመነደግ ወሳኝ አስተዋጽኦ ያበረከተ በመሆኑ ነው ከማንም በላይ ለዚህ የክብር አክሊል የበቃው።

አዎን፣ ቴዲ በሀገራችን የሙዚቃ ህይወት ላይ ያመጣው ሁለንተናዊ ስር ነቀል ለውጥና ያሳረፈው የጥበብ አሻራ ማንም ሊክደው በማይችል ሁኔታ በደማቅ ቀለም የተመዘገበ ታሪክ ነው። ለወደፊቱም ቢሆን የእሱን ያህል ደማቅ ታሪክ የሚሰራ፣ የእሱን ያህል ኃያል ተፅዕኖ ማሳረፍ የሚችል የምርጦች ምርጥ ከያኒ ይፈጠር ይሆን? የሚለውን ጥያቄ ለብዙዎቹ አጠራጣሪ ሆነዋል።

የቴዲ አፍሮ ወርቃማ አባባሎች

- "ማንም ለው በተለያዩ አጋጣሚ ሊያስቀይምህና ሊበድልህ ይችላል። ቢሆንም ካንተ አይጉደል"
- "የእውነት ምስጢር የገባህ እለት ሞትን አትፈራትም"
- "ክፉን በመልካም ማሸነፍ ታላቅነት ነው"
- "ስለ እውነት በኖረክ ቁጥር የህሊት ገመድ ሊያስርህ እንደሚፈልግ ልታውቅ ይገባል።"
- "በየትኛውም ስፍራ ጥሩ ሆነህ ተገኝ። ጥሩ ነገርንም አድርግ። በህይወትህ የጎደለህን ነገር እግዚአብሔር ይሞላልሃል"
- "እግዚአብሔርን የምንፈራው በማውራት ሳይሆን ከውስጣችን ባለ ቅንነት እና የዋህነት ነው"
- "ብልህ ለው ታናሹንም ያዳምጣል"
- "የሚወድህ ለው ከሚጠላህ የጠላህ ለው ቢደበድብህ ይሻላል።". . .

ክፍል አራት

ቴዲ አፍሮ በሲሶች ዓይን

15

ቴዲ አፍሮና ሚዲያ

የሰሙ ልጅ በብዛት ሲፅፍም ሆነ ሲናገር ራሱን ይመስላል

በአገራችን ለህትመት የሚበቁ የጋዜጦችና የመፅሄቶች የኪነ-ጥበብ አምዶች ካለፉት አስርት ዓመታት ወዲህ እየተበራከቱ መጥተዋል። አዘጋጆቹም እርስ በእርስ በቀና መንገድ በመፎካከር ለአንባቢያን አዳዲስ ቁም ነገሮችን ለማስነበብ በየፊናቸው ሲሯሯጡ ይታያሉ። በውስጥ ገፃቸው ከአገራችን አልፎ ስለዓለም ብዙ ነገርን ያስጨብጡናል። የጋዜጣ ይሁን የመፅሔት አዘጋጆች ለአንባቢያን ትምህርትና አዝናኝ ፅሑፎችን ለማስነበብ ሲሉ ብዕራቸውን

አሟጠው፣ ወረቀታቸውን አባክነው፣ አዳዲስ መረጃዎችን ሰመሰብሰብ ብዙ ለፍተው፣ የኢንተርኔት መስኮታቸውን ከፍተው፣ ቀንና ሌሊት ሳይበግራቸው ያላቸውን አቅም ተጠቅመው ለህዝብ ያደርሳሉ።

በአገራችንም በከፍተኛ ሁኔታ የንባብ ልምድ እየዳበረ መምጣቱ የአንባቢውን ንቃተ ህሊና ከመጨመሩም በላይ የአስተሳሰቡና የግንዛቤ አድማሱን ያሰፋል። በቀላል የማይገመትን እውቀት እያስጨበጡን ስለሆነ ለአዘጋጆች ምስጋና ይገባቸዋል።

እኔን ያስገረመኝ ግን ይህ አይደለም። ሊያስገርመኝም አይችልም። ሰመሆኑ ከ1997 ዓ.ም ወዲህ ለንባብ የበቁት የህትመት ውጤቶችን ልብ ብለው አስተውሰው ከሆነ ሽፋናቸው (ልባሳቸው) ላይ የማንን ስምና ምስል ያያሉ? የዝነኛው ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ምስል ነዋ! በምንም ሁኔታ ከጋዜጣና ከመጽሔቶች ላይ ጠፍቶ አያውቅም።

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ በአጭር ዓመታት ውስጥ ለህዝብ ባበረከታቸው ምርጥ የፈጠራ ስራዎቹ ወደር ያልተገኘለት የዚህ ህዝብ ብርቅዬ አርቲስት ነው። የድምጻዊው አድናቂ ቁጥር ከጊዜ ወደጊዜ ሊያሻቅብ የሚታይበትም ሁኔታ አለ። በሚሰራቸው ጥበባዊ ፈጠራዎቹ መልካም ስምና የማይደበዝዝ ዝናን ሰመላበስ የበቃ አስደናቂ ሰው ነው። አድናቂዎቹም ስለዚህ ድምጻዊ አዳዲስ መረጃ ማሰባሰብ የዘወትር ተግባራቸው ነው። የአገራችንም የንባብ አምዶች በዚህ ጉዳይ ላይ ብዙ ነገር ሲያስነብቡን ቆይተዋል። አሁንም እያስነበቡን ነው። ወደፊትም ያስነብቡናል። ስለወጣቱ ቴዲ አፍሮ በየቀኑ ቢጻፍ፣ ቢወራና ቢተረክ ሰሰቸን የሚል ኢትዮጵያዊ የለም። እንኳንስ በየወሩና በየሳምንቱ ቀርቶ በደቂቃዎች ልዩነት ስለ ወጣቱ የሙዚቃ ብላቴና ቢነገረው የአድናቂው ጆሮ ዜናውን ሰመስማት እንደናፈቀ ነው። የጋዜጣና የመጽሔት አዘጋጆችም ቢሆኑ በዚሁ ቀጥሎበት በርቱ ሊባሉ ይገባቸዋል። ምክንያቱም ለአድናቂዎቹ የአርቲስቱ የጤና፣ የሰላምና ያሰበት የስራ ደረጃ በየጊዜው ማሳወቅ ያሳስባቸዋልና።

ቴዲ አፍሮ በህዝብ ዘንድ ከፍተኛ ተቀባይነትና የህዝብ ፍቅር እንዳሰው የገባቸው የፐሬስ አዘጋጆች፣ ‹‹በዚህ ምክንያት እኛ ደግሞ ሁልጊዜ በህትመቶቻችን ላይ የዚህን ድምጻዊ ስም በተሰያዩ ጉዳዮች እያነሳን ስምን ፅሁፋችንን እንሸጥም፣›› ብሰው ቆርጠው የተነሱ ሳይሆኑ ለህዝብ ማቅረብ የሚገባቸውን አብይ ጉዳይ የማቅረብ ሙያዊ ኃላፊነት ስላሰባቸው ነው።

ምክንያቱም ሚዲያ ማለት አርቲስትን ከአድናቂዎቹና ከህዝቡ የሚገናኙበት ዋና የመገናኛ መድረክ ነው። በእርግጥ አንዳንድ ጊዜ ከባለቤቱ ፈቃድ ውጭ በወሬና በስማ በለው የሚሰሩ ዘገባዎች አሉ። ቢሆንም ግን ፀሀፊዎቹን ሳላደንቃቸው አላልፍም። እውነተኛ ሙያዊ ግዴታዎች በመወጣት መነገርና መጻፍ ያሰበትን አብይ ጉዳይ ለህዝብ እያደረሱ ነውና።

በአንድ ወቅት አዲስ ነገር ጋዜጣ ስለ ቴዲ አፍሮ ያወጣው መረጃ እንዲህ ይል ነበር። “ስለ ቴዲ በየወሩ የሚታተሙ መጽሔቶች በጥቂት ገጾቻቸው ላይ ስለ ቴዲ በመጻፋቸው ምክንያት ብቻ የቅጂዎቻቸው ብዛት ከ33 ሺህ ወደ 55 ሺህ ሰማሳደግ ችለዋል። የአንባቢውን ብዛት ከ495 ሺህ ወደ 775 ሺህ ከፍ ማሰቱን” ጋዜጣው በቁጥር 24 ቀን 2000 ዓ.ም እትሙ አሳውቋል።

ወጣት፣ አዛውንት፣ መምህርና ሹፌሩ የሚነበብ ጋዜጣ ወይም መጽሔት ሲገዙ ጋዜጣ አሟሪውን በቅድሚያ የሚጠይቁት ስለ ቴዲ አፍሮ ምን ተባሰ? ነው። የዚህን አርቲስትም ስም በየጊዜው በማብጠለጠል የግል ኪሳቸውን ሲያደልቡና የንባብ አምዳቸውን ለህዝብ ሲቸበችቡ የቆዩ አንዳንድ ፀሀፊዎችና አሳታሚዎችም አልጠፉም። እነዚህ ጥቂት ሰዎች ‹‹ላም ባልዋለበት.....›› የተባለውን የሀገሬን ተረት በአርቲስቱ ላይ ሲገለገሉበት ታይቷል።

በዚያ ላይ የመፅሔት እና የጋዜጣ ዋና አዘጋጆች የቅርብ ጓደኞቹ ናቸው። እናም አንድ ቀን ሻይ እየጠጣን ሰፅሁፌ ማጠናከሪያ እንዲሆነኝ ስለቴዲ አፍሮ የአንድ ታዋቂ መፅሄት አዘጋጅ የሆነውን

ግለሰብ ጠየኩት። ለመጠጣት ያነሳውን ማኪያቶ መልሶ አስቀምጦ እንዲህ አለኝ።

‹‹ስለ ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ያገኘሁትን መረጃ አፅፋለሁ። ምክንያቱም የማሳትመው ለህዝብ ነው። ቴዲ ደግሞ የዚህ ህዝብ የቅርብ ዘመድ ሆኗል። በብዙ ህዝብ ዘንድ የሚወደድና የሚከበር ነው። ሁል ጊዜ ስለቴዲ ብታስነብበው፣ ብታወራለት፣ ብትተርክለት የሚፈልግ ነው። ስለዚህ በማንኛውም እትሜ ላይ በተሰይም ከአምስት ዓመታት ወዲህ በየወሩ ስለ ቴዲ አፍሮ አፅፋለሁ። ስለ ቴዲ አፍሮ ለመፃፍ ግድ ይልሃል፣ በውስጥህ የሆነ ነገር እንድትፅፍ ያስገድድሃል። ቴዲ እኮ ዘፋኝ ብቻ ሳይሆን የብዙ ነገሮች ተስጥዖ ያለው ብርቅዬ ልጅ ነው። ብዙውን ጊዜ በመፅሔቴ ላይ ስለ ቴዲ የምፅፈው ለእሱ ካለኝ እውነተኛ ፍቅር የተነሳ ነው›› ብሎ በእልህና በቁጭት አጫወተኝ።

ሌላው ወዳጄ የአንድ ታዋቂ ጋዜጣ አዘጋጅ ነው። በስራ ምክንያት ቁጭ ብለን ስንነጋገር ስላምታዬን አስቀድሜ ወደ ጥያቄዬ አመራሁ። እየሳቀ ‹‹ምን ነካህ? የኔ ጋዜጣ በየሳምንቱ ለህዝብ በምትቀርብበት ጊዜ ሁሌ ስለ ቴዲ አዳዲስና የተለያዩ ዘገባዎች ቢኖራት ደስ ይለኛል። ስለሆነም እፅፋለሁ። በየሳምንቱ ቀርቶ በየቀኑ ሊፃፍለት የሚገባ ጠንካራ አርቲስት ነው።

‹‹እንደውም›› አለ ‹‹አብዛኛው አንባቢ ስለቴዲ አፍሮ በአንድ ርዕስ ጉዳይ ላይ ተንተርሰህ ጥሩ ነገር ብታስነብበው ደስ የሚለው ነው። ቴዲን ማንም ሰው ይወደዋል። በሚሰራውም የሙዚቃ ስራ ጠንካራ፣ እንከን የማይገኝለት ጠንቃቃ አርቲስት ነው›› ብሎኝ ቆይታችን አበቃ። በርካታ የጋዜጣና የመፅሔት አዘጋጆች ለህዝብ በሚያቀርባቸው ወርቃማ ስራዎቹ አመት አልፎ አዲስ አመት በመጣ ጊዜም ‹‹የአመቱ ምርጥ ሰው›› በማለት ያሞካሹታል።

ከቴዲ አፍሮ አድናቂዎች የተሰጠ የምስክርነት ቃል

‹‹ለሜ ትንቢት ግርማ ይባላል። የቴዲን የፈጠራ ስራዎቹን ስለማ የዜማና የግጥሞቹ መልእክት ይመስጡኛል። በተለይ የሚያምረው ድምፁ ልቤን በሀሴት ይንጣታል። ዘፈኖቹ ለታሪክ ሊቀመጡ የሚገባቸው የኢትዮጵያ ልዩ ቅርስ ናቸው። ከዘፋኝነት ባሻገር ለወገኖቹ የሚለግሳቸው የገንዘብ፣ የሃሳብና የሞራል በጎ አድራጎቶች ቀላል ግምት የሚሰጣቸው አይደሉም። ስለ ቴዲ አፍሮ የፈለገው የሙገሳ ቃል ብጠቀምም የውስጤን የሚገልፅልኝ አይመስለኝም። በዚህ ዓለም ክራሱ በላይ ሌላውን ወገን የሚወድ ፍጡር ውሻ ብቻ ነው። እኔ ግን ይሄንን የሙዚቃ ጀግና ከራሴ በላይ እወደዋለሁ ብዬ ብናገር ቅንጣት አላጋነንኩም። አንኳንስ በሚዘፍነው ዘፈን በሚናገረው ንግግርም ውስጤን ያሸንፈዋል። ሙዚቃን በቴዲ አፍሮ አጣጥሜ አውቁያለሁ። ቴዲ የሙዚቃ የፈጠራ ውጤትን እንዳክብርና እንዳስከብር ብሎም ለሃገራችን አርቲስቶች ክብርን እንድሰጥ አድርጎኛል። ስለሆነም ቴዲ ሁል ጊዜ እጅግ በጣም የሚገርምና የሚደነቅ ዘፋኝ ነው። ስለዚህች ሀገር ወሳኝ ነው ብዬ በቁጥር አንድ የማስቀምጠው ሰው ቢኖር ቴዲ አፍሮ ነው። ዜማውን ስምቼ፣ ግጥሞቹን አድምጬ፣ የአአምሮውን የብስለት መጠን ስገምተው እጅግ በጣም የሚገርም ጭንቅላት አለው ብዬ አስባለሁ። ፈጣን የሆነ የፈጠራ ችሎታ አለው። ስለሚያስበው ነገር የመፃፍ ብቃት አለው።››

* * *

‹‹አዲስ አለም እባላለሁ። የ29 ዓመት ወጣት ነኝ። በአንድ የስራ ተቋም ውስጥ ተቀጣሪ ነኝ። ሙዚቃ መስማት የመጀመሪያ ምርጫዬ ነው። የቴዲን ሁሉንም ዘፈኖቹን በአኩል ስሜት እወዳቸዋለሁ። በተለይ ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ስላሴ የዘፈነው፣ ለአትሌቶቻችን ያዜመው፣ አብሶ ደግሞ ‹‹ያስተሰርያል›› የሚለው ሙሉ አልበሙ ወደር የማይገኝላቸው ዘፈኖቹ ናቸው። የግጥሙ

ብስለት የዜማው ውበት እጅግ በጣም የሚማርክ ሐይል አለው። የማደንቀው እሱን ብቻ ነው። ምክንያቱም መደነቅና መወደስ ስላለበት። እንደሌሎቹ ዘፋኞች የውጭ ሀገርን ኑሮ የማይመኝ ሀገሩንና ወገኑን የሚወድ ነው። መወደዱም አፋዊ ሳይሆን በተግባር ያሳየ የኢትዮጵያ የህዝብ ውድ ልጅ ነው። በአንድ ወቅት ቦብ ማርሊይ እንዲህ ብሎ ነበር። ‹‹በዓሰም ላይ ያሰን የዘር መከፋፈል በሽታ በዘፈኔ አክሜ አድነዋሰሁ።

ይህን እውነታ ቴዲ እንደሚያደርገውም እምነቴ ነው። ቴዲ አፍሮ ለእኔ የማይዋሽ እውነተኛ ከያኒ ነው። የሚያነሳቸው ሃሳቦች ደስታ ይፈጥሩልኛል። ስለቴዲ ያለኝ ቀና አመሰካከት በምሰራው ስራም ላይ ቢሆን ክፍተኛ አገዛ አድርጎልኛል ማለት እችላለሁ። ቴዲ አፍሮ ወደፊት ከሰው አእምሮ በላይ የሆኑ ታሪካዊ ስራዎችን እንደሚሰራ አምናለሁ። ቴዲ ሙስሊምና ክርስትያንን በፍቅር ያጣመረ፣ በመሃከላቸው የጸና የፍቅር ግንብ የገነባ ውድ አርቲስት ነው። በብዙ ነገሮቹ አደንቀዋለሁ።››

ከቴዲ አፍሮ ቤተሰባዊ ግንኙነት ያለው ወጣት ቴዎድሮስ ግራም (ቴዲ ፎቶ) ስለ ቴዲ አፍሮ የሰጠው የምስክርነት ቃል

‹‹ወደዚች ምድር ስንመጣ እያንዳንዳችን በልዩ ልዩ ችሎታ የተገነባን ነን። ቴዲም ጥበብን ተሰጥቶታል። ከፈጣሪ የተቸረውን የሙዚቃና የተለያዩ ጥበቦች በሚገባ እየተጠቀመ ይገኛል።

‹‹ለዚህም ነው ቴዲ አፍሮ ከልጅነቱ ጀምሮ የአግዚአብሔር ቃል ክአፉ ተለይቶት የማያውቀው። በችግሩም፣ በጭንቀቱም፣ በደስታውም፣ የፈጠረው ስም ምርኩዝ እንደሆነ ያምናል። በዚህም ይመስለኛል የተሰጠውን መልካም ጥበብ በአግባቡ የሚጠቀም ጥበበኛ የሆነው። ቴዲን ብዙ ሰው የሚያውቀው ጥበብ ባጓናጸፈችው ምርጥ ሥራዎቹ ይሆናል። እኔ ግን የሚገርመኝና የማደንቅለት አድማጭነቱን ነው። ለዚህም ጥሩና ብሩህ አእምሮ አድሎታል።

እናም ቴዲ አፍሮ ከመናገር መስማትን የሚመርጥ አስተዋይ ነው። የቴዲ ፀባይ ሰማንም ለው ተስማሚ ሆኖ ነው የተፈጠረው።

‹‹ተንኩልን አይወድም፣ ውሸትን አውግዞ ይጠላል። ማንም ሰው የለውን ስም ያለአግባብ አንስቶ ሲያማ መስማትን አይፈልግም። እሱ ባለበት ቦታ ሁሉ ስለ ማንም ለው ክፉ ነገር ከተነሳ ጥሎ ይሄዳል፣ ወይም የሐሜትን መጥፎነት አስረድቶ ዝም እንድትል ይነግርሃል።

‹‹ትዝ ይለኛል፣ አንዴ በግሩፕ ተሰብስበን በመካከላችን የሆነ ሰው መጥፎ ነገር ስላደረገው ጓደኛው ይነግረናል። በዚህ መሃል ቴዲ አፍሮ እንዲህ አለው “እትሳሳት፣ ጥፋተኛው እሱ ሳይሆን እኔ ነኝ ብለህ እመን። በመጀመሪያ ራስህን ጠይቅ ለምን ከእንደዚህ አይነት ለው ጋር ለመዋል መረጥኩ? አብረህም መዋል አልነበረብህም። ከዋልክም ከእኔስ ስህተት አለ ወይ ብለህ ራስህን ጠይቅ። ይኸኔ ራስህን ታገኛለህ” አለው። ቴዲ አፍሮ ጠንካራ ሰው ነው።

‹‹መስታወት ጥበብ በሚባለው ክበብ ውስጥ ከጓደኛው ድምፃዊ ጎሳዬ ተስፋዬ ጋር ወደ ሙዚቃ ዓለም ሲገቡ፣ ቴዲ በዚያ ክበብ ውስጥ በነበረው የተፈጥሮ አምቅ ችሎታ፣ ችግሮችን በጾምና በጸሎት፣ በጽናት፣ በትእግስት ተቋቁሞ ማሳለፍ በሚችሰው ጠንካራነቱ በአንድ ጊዜ ያደገ ልጅ ነው። ወደ ሙዚቃው አሰም ከተቀላቀለ በኋላ ቀላል የማይባል አርቲስት ነው።

‹‹ድሮ ልጅ እያለ ወደ ፊት ለኤፍሬም ታምሩ ዜማ እሰጠዋለሁ እያለ ይመኝ ነበር። ይህንን ቃል በተናገረበት ጊዜ ካለበት ሁኔታ ሲታይ ለማመን ቢከብድም እሱ ግን አድርጎት አይቻለሁ። ለካስ በውስጡ ያለች ጥበብ የአውነትን ትንቢት ትናገር ነበር።

‹‹ብዙ ሰዎች ጊዜና ገንዘብ ሲቀይራቸው ቴዲ ግን እንደ ትላንቱ ዛሬም ያው ነው። ማንም ተነስቶ ቢበድለው፣ ወይም ያለ አግባብ ስሙን ቢያጠፋው አንድ ቀን ‹እገሌ በደል አደረሰብኝ› ብሎ ሲያማርር አይለማም። ሁሉም ነገር ‹ለበጎ ነው› ብሎ ያልፈዋል።››

ጥያቄ፡- ስለ ቱዲ አፍሮ መልካምነት ነግረኸኛል። እንዲህ መልካም ሰው ሆኖ ግን እጅግ ብዙ ወዳጆች አሉት ብለህ ታስባለህ?

‹‹ይህንን ለመገመት ያስቸግረኛል። ነገር ግን እንደሚመስለኝ ወርቅ በእሳት ነው የሚፈተነው። ያሉት እጅግ በጣም ጥቂት ወዳጆች ናቸው። እና እሱ /ቱዲ አፍሮ/ የብዙዎች ወዳጅ ሲሆን ጥቂት ወዳጆች ያሉት ነው የሚመስለኝ። አድናቂዎቹን ግን አይጨምርም። እግዚአብሔርን በመፍራት ጥበብን ስትቀበል በአንተ ላይ ያደረችው ጥበብ የተባረከች ነች። ቱዲም ለዚህ ነው ትልቅ ቦታ ያለው። ከዚህም ሌላ በማህበራዊ ህይወቱ ቸር እና ጥሩ ሰው ነው።

‹‹ለምሳሌ፡- በኪነ ጥበብ መስክ ውስጥ ጀማሪ አርቲስቶች በሀሳብ፣ በሞራልና በገንዘብ እገዛውን ለግሶላቸዋል። ሮህ በሚባለው ክበብ ውስጥ የእሱን ስራ በማስመሰል የሚጫወት አንድ ወጣት ነበር። ቱዲም ሲዘፍን አየውና "ሚኪ ወደፊት ካሴት ሳይሆን ዘፈን ስራ" በማለት ብዙ ነገሮችን ሲነግረውና ሲመክረውም ሰምቼ ነበር።

‹‹ለበርካታ ዘፋኞች ዜማና ግጥምን በመስጠት ለሀገሩ የሙዚቃ እድገት ትልቅ አስተዋፆኦ አበርክቷል። ቅንነት ከዚህ ይጀምራል። የለው ልጅ በብዛት ሲፅፍም ሆነ ሲናገር ራሱን ይመስላል። ስለዚህ ቱዲ አፍሮ ማነው? ለሚለው መልሴ አንድና አንድ ነው። ከፍተኛ የሆነ የጥበብ ሰው፣ አስተዋይና ገራገር፣ ብሎም ለወገኑና ለሀገሩ አሳቢና ተቆርቋሪ ፍጡር ነው።››

ጥያቄ፡- ከቱዲ የምትወድለት አባባል ካለ?

‹‹ክፉን በመልካም ማሸነፍ ይቻላል" የሚለውን አባባሉን እወድለታለሁ። ይህንን አባባሉን እኛም የህይወት ተሞክሮአችን ብናደርገው ይጠቅመናል እላለሁ።››

ጥያቄ፡- ስለ ቱዲ አፍሮ ባጭሩ ብትገልፅልኝ?

‹‹አንድ ነገር በእርግጠኝነት ልነግርህ የምችለው ቱዲ ነገ ለሚወዳት ለዚች ሀገር ተረኛ ባለታሪክ እንደሆነ ነው።››

ጥያቄ፡- ከቱዲ ሰራዎች በጣም የምትወደው የትኛውን ነው?

‹‹ከባድ ጥያቄ ነው። የትኛውን ትቼ የትኛውን ልበልህ? ግን ምረጥ ካልከኝ ‹መንገደኛ ነው ልብሽ› የሚለውን መርጫለሁ።››

ጥያቄ፡- ቱዲ ለእንደዚህ አይነት ክብርና እውቅና የበቃበት ሚስጥሩ ምንድን ነው?

‹‹ቱዲ ከልጅነቱ ጀምሮ በአእምሮው በእምዬ ማርያም ልጅ በመድሀኒያለም ያምናል። እርሱም በውስጡ አለ። ሚስጥሩ ይህ ነው።››

ጥያቄ፡- ቱዲን የምትለው ነገር ካለ?

‹‹ቱዲ አንተ ሀያው ነህ። በአፈ ሳይሆን ከልቤ እወድሃለሁ። የለማኒያ ሚሊዮን ህዝብ ልጅ ነህ። አንተን ያፈራች ማህፀን ምንኛ የተባረከች ናት። የሦስት ሺህ ታሪክ ያላት እናት እውነትም እድለኛ ናት።››

16

ቴዲ አፍሮ ለክብሩ የተቀነቀነለት ብቸኛ አርቲስት

ስለ ሙዚቃ ከተነሳ በሁሉም የለው ልጅ ሀሊና የሚታወሰው በመልካም ስሙ፣ በገናና ዝናው፣ በጠንካራነቱ፣ በሚጣፍጠው ዜማውና ልዩነት ባለው መረዋ ድምፁ ለሀገራችን የሙዚቃ እድገት ባበረከተው ወደር-የለሽ አስተዋፅኦ ቴዲ አፍሮ በግንባር ቀደምትነት ይጠቀሳል። የሚያቀነቅናቸው ዘፈኖች በጠቅላላ ለመንፈስ እርካታ፣ ለሀሊና ሰላም፣ ለድብርት መነቃቂያ፣ ለነፍስ ምግብ ናቸው።

በተለይ በቴዲ ጊዜ ሙዚቃ የሁሉም ለው ምርጫ ሆኗል። ከህፃን እስከ አዋቂ፣ ከከተማ እስከ ገጠር፣ ከሀገር ቤት እስከ ባህር ማዶ፣ በመልካም ስራው የሚነገርለትና በአጭር ጊዜ ውስጥ የለውን ልጅ ፍቅር ለመላበስ የበቃ ጠንካራ አርቲስት ነው።

ቴዲ በሚያቀነቅናቸው ዘፈኖቹ በአንድ የዘፈን ግጥም ውስጥ በርካታ በሳል መልዕክቶችን ማስተላለፍ የቻለና ብቃቱን ያስመሰከረ እንዲሁም ለብዙ ዘፋኞችና ታዳጊ ወጣቶች አብነት የሆነ ነው። በውጪው ዓለም አንድ ግለሰብ አመርቂ ስራ ለርቶ ወገኑን ከጠቀመ፣

ሀገሩን ካስጠራና ለህዝቡ አርአያ ከሆነ በለራው ታላቅ ሥራ ልክ ሽልማት ይበረከትለታል። ስሙ ከትውልድ ትውልድ እንዲዘከርና ህዝቡም ከዚያ ታዋቂው ግለሰብ የህይወት ውጣ ውረድ እንዲማር ታስቦም ፊልም ይሰራለታል። መንገድና ትምህርት ቤት በስሙ ይሰየምለታል።

በአፍሪካ አህጉር በተለይ በእኛ ሀገር ግን የዚህ ዓይነቱ የህዝቡ ጀግኖችን አክብሮ ለክብራቸው መገለጫ የሚሆኑ እንደ መታሰቢያ ያሉ በጎ ተግባራት ተከታትሎ የመፈፀም ባህል እምብዛም አልተለመደም።

በእርግጥ ቴዲ አፍሮ የተወለኑ ሽልማቶችን ለማግኘት የቻለ አርቲስት ቢሆንም ለህዝቡ ካበረከተው የጥበብ ስራ አኳያ ሊነፃፀር ግን ሽልማቶቹ እዚህ ግባ የሚባሉ አይደሉም። ‹‹ነብይ በሀገሩ አይከብርም›› እንደሚባለው ሆኖ እንጂ ለዚህ ታላቅ የሕዝብ ተምሳሌት በህይወት እያለ ሀውልት ሊቆምለት በተገባ ነበር። ለማንኛውም ዋነኛውና ቁጥር አንድ የሆነውን ህዝባዊ ፍቅር መቀናጀት መቻሉ ነው። ከህዝብ ፍቅር የበለጠ ሀያው ሽልማት የለምና። ምክንቱም የህዝብ ፍቅር ቀላል አይደለም። አንድ አርቲስት ደግሞ ያለ ህዝብ ፍቅርና ድጋፍ የበረሀ ቅጠል (የአሸዋ ላይ ቤት) ነው።

ቴዲ አፍሮ ለማንም ዘፋኝ ተደርጎ በማይታወቅ ሁኔታ ሌላ ለየት ያለ ሽልማት እንደተበረከተለት ንግስት የምትባል የመዝናኛ መፅሄት በ2000 ዓ.ም አትሟ ላይ አንድ አስደሳች ዜና ለንባብ አብቅታ ነበር። የዚህ ዝነኛ ድምፃዊ ፎቶ በመፅሄቷ ሽፋን ላይ ማይኩን ጨብጦ፣ የአይን ጥቁር መነፅር አድርጎ፣ በአረንጓዴ፣ ቢጫና ቀይ ህብረ ቀለማት ያሸበረቀ ልብስ ለብሶ በትልቁ ታትሟል። ከስሩም እንዲህ የሚል ጽሁፍ ሰፍሯል። ‹‹ሰቲዲ አፍሮ ‹የሰላም አርገብ› የተሰኘ ነጠላ ዜማ ተሰራ›› ይልና በመቀጠል ‹‹እሱ የሰጠን ብዙ ነገር ነው፣ ነጠላ ዜማ ያንሰዋል›› የሚል የድምፃዊው ቃል በጉልህ ይነበባል። ድምፃዊው አቤል ዘበነ ይለኛል።

የዘፈነበትንም ምክንያት ሲገልጽ ‹‹ቴዲ አፍሮን በጣም የምወደውና ክማከብረው በላይ ሰጥበብ ጅምሬም መምህሬ ነው። በሚሰራውም የዘፈን ስራ እጅግ በጣም አድናቂው ነኝ። ቴዲን የመሰሰ አርቲስት ብዙ የሚያስተምር፣ ሀገር ወዳድና ገራገር ሰው ምን አለበት ብዘፍነለት›› ይላል።

በእርግጥ ቴዲ በስራው ባለመዘገበው ገድል ቢዘፈንለት ያንለዋል እንጂ አይበዛበትም። ለአርቲስቱ በመዘፈኑ ለብዙዎች ታላቅ የምስራች ሆናላቸዋል። ድምፃዊው አቤል ዘበነ ለቴዲ ለመጀመሪያ ጊዜ ‹‹የለላም እርግብ ነህ›› ብሎ እንደዘፈነ ብዙም ሳይቆይ በዚያን ወቅት ሁሌ በየሳምንቱ ማክሰኞ ሰንባብ የምትበቃው ጣዝማ ጋዜጣ ሰፊ ማብራሪያ ይዛ ብቅ አለች።

በጋዜጣው ላይ ስለ ቴዲ አፍሮ የዘፈነው አቤል ዘበነና ቴዲ አፍሮ አጠገብ ለአጠገብ የፎቶ ምስላቸው ይታያል። የዘፈነለት ወጣት ‹‹ለቴዲ አፍሮ በቀላሉ የማይገለፅ ታላቅ አክብሮት አለኝ። ወደ ሙዚቃ ህይወት አንድገባ ሞዴል የሆነኝም ብርቅዬ ልጅ ስለሆነ ልዘፍንለት ችያለሁ›› በማለት ጥልቅ ስሜቱን ገልጿል። ጋዜጣዋ በውስጥ ገጿ ለድምፃዊው በርካታ ጥያቄዎችን አቅርባለታለች።

‹‹ቴዲ አፍሮን በማወደስ የመጀመሪያው ዘፋኝ በመሆኔም ደስተኛ ነኝ›› ይላል። ይህ ‹‹የለላም እርግብ›› የሚል ርዕስ የተሰጠው ዘፈኑ ምንም እንኳን በሚድያ ተለቆ ብዙሃኑ ህዝብ መስማት ባይታደልም በአንዳንድ የመዝናኛ ቦታዎች በዲጂዎች አማካኝነት ለመለቀቅ ችሏል። ይህ የሙገሳ ዘፈን ሲለቀቅ ቴዲ አፍሮ በወቅቱ ለሥራ ጉዳይ አሜሪካ ሃገር ነበር።

ሁለተኛው ለዚህ ታላቅ አርቲስት የዘፈነው ቢኒያም አሰፋ የተባለ ወጣት ድምፃዊ ነው። የዘፈኑ ርዕስ ‹‹ብላቴናው የታል›› የተሰኘ ሲሆን ቴዲ አፍሮ በተሸከርካሪ ሰው መግደል ወንጀል ተከሶ አስር ቤት በገባበት ወቅት ለመታሰቢያነት የተሰራ ዜማ ነው።

‹‹ቴዲ ከሌለ መድረኩ ጭር ይላል። አሉ ሲጠፋ አይኔን ለው አማረው። የተሰጠውን አደራ የተወጣ›› የሚሉና ብዙ ሃሳቦችን

ለማካተት የሞከረበት ነጠላ ዜማ ነው።

እውነት ነው ቴዲ ከሌለ መድረኩ መድረክ አይመስልም። ሙዚቃም ጭር ይላል። የአድማጭም ጆሮ ይቀንሳል። ድምፃዊው ቢኒያም በወቅቱ ቴዲ በተጠረጠረበት ወንጀል አስር ቤት ሆኖ ሳለ የአክብሮትና የመውደዱን መጠን በማዜም ገልፆለታል። ቢንያምም እንደቀድሞው ዘፋኝ የሚዲያ ሽፋን ስላላገኘ ሲዲውን አባዝቶ ለብዙ ዲጂዎች በመስጠት ዘፈኑን ህዝብ እንዲለማው የበኩሉን ጥረት አድርጓል።

ሶስተኛው ድምጻዊ ሻምበል በላይነህ ይባላል። ሻምበል በላይነህ በአብዛኛው ኢትዮጵያውያን ዘንድ ለረጅም አመታት ባህላዊና ዘመናዊ ዘፈኖችን በመጫወት ተወዳጅነትን ለማትረፍ የቻሰ አርቲስት ነው። ማይኩን ጨብጦ መድረኩን ሲረግጥ ሰሙዚቃ ያለው ፍቅር ከፍተኛ እንደሆነ ከእንቅስቃሴው መረዳት ይቻላል።

እናም የልቡን ሐሳብ፣ የነፍሱን መሻት እንደግል ሐሳብና ስሜቱ ለወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ ‹‹ጀግና የፍቅር ለው›› ሲል አወድሶታል። ሻምበል በላይነህ ለቴዲ አፍሮ ባቀነቀነው የዘፈን ግጥም ውስጥ ቁም ነገር ያላቸው መልክቶችን ለማካተት ችሏል። ሻምበሉ የልቡን ፍቅር የማክበሩን መጠን አሉም እንደሌሎቹ ዘፋኞች ለተወዳጁ ድምጻዊ ለቴዲ አፍሮ ‹‹ጀግና የፍቅር ለው›› ሲል አዚሚል። ይህ ዘፈን በተዘፈነበት ወቅት ቴዲ አፍሮ በተሸከርካሪ ለው መግደል ወንጀል ተጠርጥሮ አስር ቤት ነበር።

ተወዳጁና ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ገና በወጣትነት የእድሜ ክልል ውስጥ ታሪክ የሰራ ብርቅዬ አርቲስት በመሆኑ ነው በአነኚህ ሶስት ድምጻዊያን የተቀነቀነለት። ዘፈኑን የዘፈኑት ሶስቱ ድምጻዊያን ለቴዲ አፍሮ ያላቸውን ፍቅርና አክብሮት የገለፁ ሲሆን ከአነኚህ ሦስት ድምጻውያን በተጨማሪ ቴዲ በአስር ላይ እያለ በሌሎች ዘፋኞችም ተቀንቅኖሰታል። በዚህም የተነሳ በተደጋጋሚ በስሙ የተዘፈነለት ብቸኛው ኢትዮጵያዊ ሆኗል።

ቱዲዬ ኑርልኝ

የልብህ ከተማ ቢታይ ተመርምሮ
አያልቅም ተዝቆ ጥበብ ተከምሮ
በዜማ በቅኔ ህዝብን ጥበብ ስታጎርሰው
ብሎ ይጠራሃል ቱዲዬ የፍቅር ሰው
እኔም ነፍሴን ስላስደሰትካት በጥበብ ጣፋጭ ፍሬ
ቃል ባላወጣ ከአፍ ከከንፈሬ
ማወደሴን አልተው አንተን በብዕሬ
ደግሞም
የልቤን የሚገልፅ ሁነኛ ቃል ባጣ
በዝምታዬም አወድስህሰሁ ቃል ከአንደበቴ ሳይወጣ
አንተን ባወድስ ስለ አንተ ባወራ
ዘራፍ ብል ብፎክር ባቅራራ
ማን ነው ተው የሚለኝ
የሚከለክለኝ
እናገራለሁ በአደባባይ
ሐቀኛ ነህ የድል ፀሐይ

አልፈራም አልሸማቀቅም
ከሐሰተኞች አልቀላቀልም።
ኗንተ እውነት ተናጋሪ
ሰወገን ተቆርቋሪ
ጥሩ ነገር ተዘካሪ
ይገባሃል ክብር ዝና
ቀማሪ የጥበብ ገናና
ሃሳበ-ጥሩ ባለ መልካም ስብዕና
ቸር የዋህ ርህሩህ ልበ-ቀና
ፍቅር የገባህ የህዝብ ጀግና
እናም
ኑር ለዘመናት
ቅኔን ስትቀምራት
ከቃል በላይ ሆኖብኛል የአንተ ሥራ
እንዳኮራኸን አንተም ለዘላለም ኩራ
ኑር በክብር ከፉ አይንካብኝ
በሰላም በጤና ቱዲዬ ኑርልኝ።

ቴዲ አፍሮ በጥቂት ዘፋኞች ዓይን

‹‹ምቀኛ ሰው ባለጠጋ ሰመሆን ይቸኩላል::››

ምሳ 28፣22

የሙዚቃ ፈርጥ፣ የዜማ ቀማሪ፣ የግጥም ባለአባት፣ ለጥበብ የተፈጠረና ልዩ መልእክተኛ ነው - ቴዲ:: እንኳንስ አዚሞ ንግግሩ ልብን ያቀልጣል::

ዘፈን ከነዘመድ አዝማዱ ጓዙን ጠቅልሎ በልቡ ውስጥ የሚኖር እስኪመስለን ድረስ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለጆሮዋችን የሚደርሱት ምርጥ ዘፈኖቹ ሁሌም እንወዳቸዋለን:: መወደድም አለባቸው:: ቴዲ አፍሮ በሚጣፍጥ ቅላፄው፣ ልዩ መስህብ ባለው የሙዚቃ አሬንጅመንት ክምርጥ ዘፈኖቹ ጋር አስረግጠን

እናውቀዋለን:: ዘፈኖቹ የስሜት ህዋሳት ላሰው ፍጡር ሁሉ አስደሳችና ሞገደኛ ናቸው::

ቴዲ አፍሮ ከጥበብ ፈጠራ ጋር የተሰገሰው ማራኪ የተፈጥሮ ችሎታ ቀላል ግምት የሚሰጠው አይደለም:: ይህ ታላቅ የምድሪቱ ድምፃዊ የላቀ የህዝብ ፍቅር የተጎናፀፈ እውነተኛ የዘፈን አባት ነው::

አርቲስቱ ጠንካራ ነው:: የሚሰራቸው እያንዳንድ ስራዎች ጥንቃቄ የተሞላበት፣ ማስተዋል የታከለበት፣ በዲስትሌሽን እንደ ተጣራ ፈሳሽ ንፁህ እና እንከን አልባ ናቸው:: ቴዲ ዜማም ይሁን ግጥም የመስራት ብቃቱ ሰብዙዎች አስገራሚ ነው::

ይህ የሙዚቃ ብላቴና ራሱ ከሚያቀነቅናቸው ዘፈኖች በተጨማሪ ለብዙ አርቲስቶች የፈጠራ ውጤቱን ያበረከተ ስመጥር አርቲስት ነው:: ቴዲ ወደ ሙዚቃው ዓለም ብቅ ካለበት ጊዜ አንስቶ ለበርካታ ድምፃውያን ስመ ገናና ሆኖ መውጣት አስችጋሪ ሆኗል:: የዚህ ዋነኛ ምክንያት ደግሞ አርቲስቱ በሚያበረክታቸው የዘፈን ጭብጦች የህዝቡን የልብ ትርታ ማዳመጥ በመቻሉ ነው:: በቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም ተውጠው ማንነታቸው በህዝቡ ዘንድ ነጥሮ ያልወጣላቸው አንዳንድ ዘፋኞች ለቴዲ አፍሮ ጥሩ አመለካከት የላቸውም:: ቴዲ ግን ማንንም ወዳድ ነው:: ቢጠሉትም አይጠላቸውም:: ከማንም ሰው ጋር መቃረንም ሆነ መቀያየም አይፈልግም:: የሚገዘውም በቀና መንገድ ነው:: ‹‹የሚጠሏችሁን ሁሉ ውደዱ›› የሚለውን የአምላክ ቃል በተግባር የሚያሳይ ነው:: ‹‹ቴዲ መጥፎ ነገርን የሚያስብበት ጊዜ የለውም::›› አሁን ላለበት ትልቅ ደረጃ የደረሰው ጠንክሮ በመስራቱ ነው:: ማንንም ለመብለጥና ተአምር ለመስራት ብሎ ሳይሆን ለሙዚቃ እድገት ሲል ነው:: ሙዚቃን የሚሰራው በሙዚቃ ህይወት ውስጥ ባለ ዝነኝነቱን ማንም ሰው ቢሮጥ ቢንደረደር ሊደርስበት ከማይችልበት ቦታ አንጠልጥሎ ለመስቀል አይደለም:: የአርቲስቱ የሁል ጊዜ ጥሪቱ ጥሩ ስራን አምጦና ከሽኖ ለአድናቂዎቹ ማበርከት ነው::

ድምጻዊው ዘፈን የሚሰራው ከፈጣሪው በተሰጠው የጥበብ ችሎታ ወገኑን ለማገልገል እንጂ ዝና ፈልጎ አይደለም። ብዙ ሰዎች እንኪንስ ዝናን ተችረው ትንሽ ዕውቅናን ሲያገኙ ጥጋባቸው አይቻልም። ‹‹ከእኔ በላይ ማንም የለም›› ሲሉ ይሰማሉ። ቴዲ አፍሮ ግን ታዋቂም ዝነኛም ሆኖ ይህ ባህርይ አልታየበትም። አጋጣሚ ሆኖ በስራም ሆነ በተሰያዩ አጋጣሚዎች የስራ ባልደረቦቹን ሲያገኛቸው ‹‹እኔ የበላይ ነኝ›› ሳይል በእኩልነት ስሜት ተግባብቶ የሚኖር የብዙዎች ሞዴል ነው። ምቀኝነት ከጤነኛ አዕምሮ የማይመነጭ የእድገት ፀር ነው። በአርቲስቶች ዙሪያ አንዳንድ ችግሮች ቢኖሩም አንዱና ዋናው ግን እርስ በእርስ አለመከባበር ነው። እያንዳንዱ ዘፋኝ አንዱ ለሌላኛው እውነተኛ ፍቅር ቢኖረው ሙዚቃ አሁን ካለችው በላይ አብባ በፈካች ነበር።

በስራ የበለጠንን ሰው ብንመቀኝ በሃሳብ ብናብሰለስል ራሳችንን እንጎዳለን እንጂ ሌላውን አንጎዳም። ሁሉም ነገር የሚሆነው ከእግዚአብሔር ነው። ቴዲ አፍሮ ስለሙዚቃ ተስጥኦው ሙዚቃ ህይወቴ በሚለው ዘፈኑ የተሰጠኝ ከላይ ሲል እንዳቀነቀነው ሁሉ። አምን ስራን የሚባርክ፣ ጤናን የሚስጥ ፍቅርን የሚያሰብስ እሱ ነው።

በእርግጥ ዘፋኝ ሁሉ ዘፋኝ አይደለም። ሊባልም አይችልም። ቴዲ አፍሮ ግን ዘፋኝ፣ ደራሲ፣ አዋቂ፣ ብልህ፣ ጥበበኛና አስተዋይ ነው። ከሱ መልካም ባህሪ አንድ እንኪን ሳይኖረን ለምን ተበለጥን ብለን በከንቱ ብንጮህ መልሳችን የገደል ማሚቶ ይሆናል። ዘፈን፣ ዘፈን ነው። ዘፋኝነት ግን የውድድር መድረክ ሲሆን ይችላል። ስለዚህ ማሸነፍና መሸነፍ እንዳለ አምነን እንቀበል።

ማንኛውም ዘፋኝ የራሱ የሆነ የግል ችሎታ አለው። በተፈጥሮ ያገኘውን ችሎታ በግል ጥረቱ እሳድጎ እና አጎልብቶ ለስኬት መብቃት ይችላል። በባዶ ነገር ቴዲ አፍሮን ግን መሆን አይቻልም። አንድ ዘፋኝ ድንገት ተነስቶ ቴዲን ለመሆን ቢፈልግ ሊሆን አይችልም። የቴዲ ፍጥረት ለሙዚቃ ነው። የማይደርሱበትን

ዕቃ ለማውረድ ፈንጠራራት ትርፉ ድካም ነው።

ቴዲ በጣም ልዩ ዘፋኝ ነው። እውብ ድንቅ፣ ማራኪ፣ መሳጭ፣ በሳልና ጠጣር መልእክቶችን በያዘው የሙዚቃ ሙያ ውስጥ ማስተላለፍ የሚችለው የልጅ አዋቂ የትልቅም ትልቅ፣ የአስተሳሰቡ ብስለት ከእድሜው በእጅጉ ፈጥኖ የሄደ፣ የብዙ ሚሊዮኖችን ቀልብ በፍቅር መግዛት የቻለው፣ በእውነትና በነጻነት መድረክ ላይ እንደ አንበሳ ደቦል የሚንጎማለል ብቸኛ ፍጡር ስለ እውነት ሲል የመከራን ዕዋ ቢጎነጭ መረረኝ የማይል ወደፊት በጀግንነት የሚጓዝ በልቡ ውስጥ ባደረው እውነት የህሰትን የሸለ ጦር ሰባብሮ ለመጣል የሚንደረደር ልበ ቀና በሙዚቃ ውስጥ እውነትን መስበክና ማስተማር የሚችል ቁም ነገረኛ ነው። መቼም ቢሆን ሊበርድ የማይችል ትኩስ ብረት... ቴዲ አፍሮ የሰውን ልጅ ፍቅር እንካ ተብሎ የተሰጠው እስኪመስል የሁሉ ሰው ምርጫ ነው።

የቴዲን ፋና ወጊነት ገና አንድ ጭሬ ብላቴና እያለ ነበር የተንፀባረቀው። ደግሞም ከሚወደው ሙያ ጋር ጥብቅ ትስስር በመፍጠር በሚሰራው ስራ ትልቅ ተአምር ከመፍጠሩም በላይ ነጋ ጠባ ጥሩና የተሻለ ነገርን ለመስራት ደፋ ቀና በማለት የሚተጋ ጥበባዊ ሠው ነው።

አርቲስቱ ጠንቃቃና ብልሃተኛም ጭምር ነው። አንድን ስራ ሠርቶ ለህዝብ ከማቅረቡ በፊት ደጋግሞ የሥራውን ልኬት የሚመዝን ጥበበኛ ነው።

ቴዲ እንኪንስ በሙያው ቀርቶ በተፈጥሮ ባህሪይውም መልካም ፍጡር ነው። ጥቂቶች እና አንዳንድ ዘፋኞች ቴዲ አፍሮን በጥቁር ዓይን ከማየት ይልቅ የእርሱን የጥበብ እጠቃቀም፣ ዘይና ብልሃቱን በማጤን እንደሱ መሆን ባይቻል እንኪን ጥሩ ነገር ለመስራት ቢነሳሱ መልካም ነው። ቴዲ እኮ የድምጽ ስራ ለመስራት (ቮካል) ልምምድ ሲያደርግ ጊዜና ሰዓቱን ሳይስስት በቀን ከአራት እስከ ስምንት ሰዓትና ከዚያ በላይ የሚሰራ ነው። እንደሱ ጠንክረን

ሳንለራ ቴዲን በሙዚቃ መብለጥ ይከብዳል። ቴዲ አፍሮ ታላቅ በሆነው የሙዚቃ ውቅያኖስ ውስጥ ዘወትር የሚቀዝፍ የጥበብ ጀልባ ነው።

በተፈጥሮ የተለገሰው የጥበብ ሞያ ስላለው ሁልጊዜ እንደ ወንዝ ዳር አበባ ያብባል እንጂ እንደበርሃ ቅጠል በቀላሉ አይጠወልግም። ማንም ለው በያዘው ሙያ ላይ ጠንክሮ ከለራ የልፋቱን ውጤት አያጣም። እናም የቴዲን ውድቀት የሚመኙ አርቲስቶች ይህ ሃሳባቸው ለይጣናዊ ስለሆነ የሚጓዙበትን መንገድ ረጋ ብለው ሊያጤኑትና በጥልቀት ሊያስቡበት ይገባል።

ዛሬም ነገም እስከ መቼም ቴዲ "ቅንነት መልካም ነው" ብሎ የሚያምን ስለሆነ ማንንም አይቀየምም። ሁል ጊዜ ደግ ነገርን ማድረግ የለመደ አዕምሮው ለተንኮል ቦታ የለውም። ስለዚህ የበለጠንን ለው የማክበር ባህል እናዳብር።

በተቃራኒ መንገድ እጅግ በጣም የሚገርሙ አርቲስቶችም አሉ። የቴዲ አፍሮን የሚደንቅ ችሎታ አምነው በዋለበት መዋልን የሚሹ፣ ባመሸበት ለማምሸት የሚፈልጉ፣ የቴዲን ታላቅነት የሚመለክሩ አሉ። ለው፤ ለው በመሆኑ ብቻ ሊከበር ይገባዋል። በሚሰራው ስራ በልጦ ከተገኘ ግን የእርሱን ፈለግ በመከተል ለመስራት መነሳሳት ብልህነት ነው።

ለቴዲ አፍሮ ጥቂት ዘፋኞች ጥሩ አመለካከት የላቸውም ተብሎ ቢነገርም ሁሉም አለመሆናቸውን ሊለመርበት ይገባል። ምናልባት የሚራመድበት የእውነት ጎዳና ያልተመቻቸው እውነትን የጠሉ ሀሰተኞች ካልሆኑ በስተቀር ቴዲ አፍሮ የሁሉም ለው የአይን ስስት ነው። ቴዲ አፍሮ ለሙዚቃ ፍቅር ሊል ስቃይና መከራ ያልገደበው አቋመ ፅኑ ስለ መሆኑ ዛሬ ላይ ቆመን ሳይሆን ወደ ኋላ መለስ ብለን በመመርመር መናገር እንችላለን።

ማንም ለው በፈለገው ጊዜና ለዓት ካሴት መስራት ይችላል። ሆኖም መዝፈን ላይሳካለት ይችላል። ቴዲ አፍሮ ግን ወደ ሙዚቃው

አለም ሲቀላቀል ጀምሮ ዘፈን እንጂ ካሴት ይዞ አልመጣም። ‹‹ሙዚቃ ድቅድቅ ጭለማን ጥሳ የማለፍ ኃይል አላት። ሙዚቃ አልወድም የሚል የለው ፍጡር ካለ ለው መሆኑ ያጠራጥራል።››

ስለዚህ ምቀኝነት የአድገት ፀር እንደሆነ እንወቅ። የበለጠንን ለው በቅናትና በስም ማጥፋት ልንበልጠው አንችልም። እሱ ራሱን ሆኖ ለዚህ እንደበቃ ሁሉ ሌላውም እራሱን ሆኖ ራሱን ያግኝ።

አንድ ዘፋኝ ክመሬት ተነስቶ ከቴዲ አፍሮ አላንስም ቢል መብቱ ነው። ማውራት ቀላል ነውና፤ እውነታው ግን እንኳንስ ቴዲ አፍሮን መሆን ለመወዳደር ማለብም ሊከብድ ይችላል። ቴዲ በሀገራችን ለሚገኙት ዘፋኞች መከበሪያቸው ነው። ተወደደም ተጠላ በሙዚቃ ህይወት የበላይ ሆኖ ነጥሮ የወጣ ድንቅ አርቲስት ነው። መቅናት የሚገባን መንፈሳዊ ቅዱስ ቅናት ነው።

የበለጠንን ልናከብርና የበላያችን እንደሆነ በልባችንና በአንደበታችን ልንመለክር ይገባናል። የቴዲን የፈጠራ ስራ ዜማና ግጥሞች እየተቀበልን ‹‹ቴዲ በምንም ነገር አይበልጠንም›› ብሎ በድፍረት መለፍለፍ እጅግ አሳፋሪ ነው። ቴዲ በታላላቅና አንጋፋ ለዎች፣ በሙዚቃ ጠበብቶችም ሳይቀር የተመለከረለት ብቁ አርቲስት ነው፤ ደግሞም ማንም ባይመለክርለት ገድለኛ ስራዎቹ ራሳቸው አፍ አውጥተው ይናገሩለታል።

ከዙፋኑ አይወርድም!

በሀሜት በተንኮል

ቢመጡም በሴራ

ከዙፋኑ አይወርድም

ቴዲ ማን ሊፈራ

ምን ቢዶለት ምን ቢወራ

ምን ቢጉነጉን የተንኮል ዳራ

ምን ቢጨፈር ቢረገጥ ዳንኪራ

ምን ቢሰከር በሐሜት ፈጠራ

ከፈጣሪ ከተሾመ

ነገስ በቃ አከተመ።

18

የቴዲ አፍሮና፣ የግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ስላሴ ምናባዊ ቆይታ

ዝናን በአግባቡ ለማይዝ ዝነኛ ሰው

ዝና የመውደቂያው ጦስ ነች

እለቱ ሀሙስ ነው። ቀኑ ደስ ይላል። ስማዩ ጥርት ብሏል። የአየሩ ሁኔታ ለሰው ልጆች ተስማሚ ነው። በአጋጣሚ ከጓደኞዬ ጋር በእግራችን "ወክ እየበላን" ከሰፈራችን አሎምፒያ መስቀል አደባባይ ደርሰናል። መስቀል አደባባይ መንገድ ልናቋርጥ የአግረኛ ማቋረጫ ወደ ሆነው የዚብራ ምልክት በመጠጋት ላይ እያለን ከመጣንበት መስመር አካባቢ አንድ ዘመናዊ መኪና አይቼ ቆምኩ። ይች የማላውቃት የቤት መኪና በከፍተኛ ፍጥነት እየከነፈች ትመጣለች። በመስቀል አደባባይ አካባቢ ከወትሮው ለየት ባለ ሁኔታ የሰው ብዛት

ይታያል። የመኪናዋ ዘመናዊነት ገረመኝ።

ልቤ በእልህና ቁጭት ‹‹ይህች መኪና የኔ ብትሆን›› የሚል ስሜት ፈጠረብኝ። ህዝቡ ማፏጨትና ቴዲ፣ ቴዲ የሚል ድምጽ ማሰማት ጀመረ። መንገድ የሚያቋርጠው እግረኛና መኪናዎች በያሉበት ቦታ ቦታቸውን ይዘው ቆሙ። ብዙም ሳይቆይ ነገሩ ገባኝ።

ቴዲ የሚለው ስም አዲስ አልሆነብኝም። ቢሆንም ግን ማረጋገጥ ስለነበረብኝ አብሮኝ የነበረውን ወዳጄን ‹‹ቴዲ ማን ነው?›› አልኩት።

‹‹ቴዲ አንበሳው የኢትዮጵያ ምርጥ ዘፋኝ ነዋ›› አለኝ።

የህዝብ የአድናቆት ጩኸት በረታ። ‹‹ቴዲ እንወድሃለን!››፣ ‹‹የዛሬውና የነገው የኢትዮጵያ የሙዚቃ ተስፋ!›› ሌላም፣ ሌላም የሚገርም ቃል አሰማለሁ።

ያች ዘመናዊ መኪና ከአጠገባችን ደረሰች። ቀይ፣ መልከ መልካም፣ ጠቆር ያለ መነፅር በአይኖቹ ላይ ያጠለቀ ከአንገቱ ጎንበስ በማለት ለአድናቂዎቹ የከበረ ሰላምታን አበረከተላቸው። የለበሰው ልብስ የኢትዮጵያን ሰንደቅ ዓላማ የሚያንጸባርቅ በሶስት ቀሰማት ያሸበረቀ ነው። የልቤ ምት ጨመረ። ግንባሬ ላይ ላብ ችፍ አለ። ይሄንን ታላቅ ሰው ለመከተል አሰብኩኝ። አጋጣሚ ሆኖ ታክሲ አገኘሁ። የታክሲውን ሹፌር ‹‹በእናትህ በፍጥነት ንዳው! ያችን መኪና ተከተላት!›› ብዬ ተማጸንኩት።

የታክሲው ሹፌር "ለምን? ምን ሆነሃል?" ብሎ ጠየቀኝ። ምንም መልስ ሳልሰጠው የቴዲን መኪና መከተል ጀመርን። ወደ ግዮን ሆቴል አመራች። ቴዲ አፍሮን ደረስኩበት።

ያችን ዘመናዊ መኪና ከአንድ የሚያምር አረንጓዴ ዛፍ ስር አቁሞ ወደ አንድ ፀጥ ወዳለ አዳራሽ አመራ። ተከተልኩት። ዞር ብሎም አላየም።

ወደ አዳራሹ ለመግባት አመነታሁ። ስገባ የቀድሞው የኢትዮጵያ ንጉስ ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ቁጭ ብለዋል። ቴዲን ሲያዩት ከተቀመጡበት ተነሱ። መላ ፊታቸውም በደስታ ተዋበ። ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ቴዲ ለአይን የሚማርክ በወርቅ የተለበጠ መቀመጫ ላይ ተቀመጠ።

ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴም ለድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሣሁን ያደረጉለትን አቀባበል ባየሁ ጊዜ ማመን ነበር ያቃተኝ። ‹‹እውነትም ቴዲ ታላቅ ሰው ነው›› አልኩ። ከተራው ሰው ጀምሮ እስከ ትላልቅ ሰዎች የሚሰጡት ክብር ቀላል ግምት የሚለጠው አይደለም ብዬ አሰብኩ።

የውይይታቸውን ምዕራፍ የከፈቱት ግርማዊ ቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ነበሩ። ጣታቸውን ወደ ቴዲ ቀሰረው ‹‹አንተ የሀገር ኩራት ለወገንህ ሀሳቢና ተቆርቋሪ የፍቅርና የአንድነት መገለጫ እውነተኛ ኢትዮጵያዊ ነህ። በእናትህ ማህፀን እያለህ ነው እግዚአብሔር የባረከህ። በተለይ የማታውቀውን ነገር ለማወቅ የምታሳየው ያላሰለሰ ጥረት ይደነቅልሃል። ያንተ መፈጠር ለዚህች ምድር ሰበጐ ነው። ገና ብዙ ትሰራለህ። የዚህች ሀገርም መልካም ስጦታዋ ነህ። ከፈጣሪ በተሰጠህ የጥበብ ሙያ በሚያምረውና ልብን በሚያቀልጠው ማራኪው ድምፅህ ለሀገርህና ለወገንህ የምታበረክታቸው ሀያው ስራዎችህ ያንተን ማንነት ያስረዳሉ።››

ቴዲም በድንገት ከተቀመጠበት በመነሳት "ጃንሆይ ሙዚቃ ለእኔ ህይወቴ ነች። የልቤን እውነት የምሰብክባት በነፃነት ሀሳቤን የምገልፅባት የአምላኬ ልዩ ስጦታዬ ነች። ከፈጣሪ በተሰጠኝም ሙያዬ ሀገሬንና ወገኔን አገለግላለሁ።›› በረጅሙ ተነፈሰ..... ከተነሳበት የሚማርክ ወንበር ላይ መልሶ ተቀመጠና ንግግሩን ቀጠለ፣

‹‹እውነትን ከመናገር ወደኋላ አልልም። ከህሊት ጋር ህብረትን አላደርግም።››

ቴዲን ‹‹ይኸውልህ ልጄ›› አሉት ጃንሆይ። ‹‹ለበርካታ ጊዜ ልብ ብንለ ተመልክተንሃል። ለያዝከውም የጥበብ ሙያ ልዩ ፍቅር ያለህ ነህ። ቅንነትን የምትወድ፣ በፍቅር የምታምን፣ ሰላምን አብዝተህ የምትሻ፣ ለኢትዮጵያ ከፈጣሪ የተሰጠህ በረከቷ ነህ። አንተ በምታቀነቅናቸው የዘፈን ስራዎች ብዙ ነገሮች ይለወጣሉ።

‹‹ልብ በለኝ ልጄ .... ዝናን በአግባቡ ለማይዝ ዝነኛ ሰው ዝና የመውደቂያው ጦስ ነች። አንተ ግን ወገንህን አብዝተህ የምትወድ፣ ለሀገርህና ለባንዲራህ የምትቆረቆር፣ ታላቅ ዝና አለኝ ብለህ ራስህን በትዕቢት ያልወጠርክ፣ ሀሳብህ ሁሉ ቅን የሆነ፣ ለስኬታማነትህ ቀን ከሌሊት የምትጥር፣ የአንበሶች አንበሳ ነህ። ቅንነት መልካም ነው ብለህ ሁሉን ነገር በበጎ የምትቀበል የፍቅር ሰው ከመሆንህም በላይ ለሠዎች መልካም ተምሳሌት ነህ።››

ቴዲ የቀኝ እጁን ጉንጩ ላይ አስደግፎ የጃንሆይን ንግግር ልብ ብሎ ያዳምጣል። በድንገት ‹‹እግዚአብሔር ታላቅ ነው። ሀይልና ብርታቱም ከማንም በላይ ነው›› አለና ከተቀመጠበት ተነስቶ ፊት ለፊት የተቀመጠውን ባንዲራ አነሳ።

‹‹ጃንሆይ ገና ወደ ፊት የሚገርሙና የሚደንቁ ወርቃማ ስራዎችን እንደምሰራ አምናለሁ። ከልጅነቴም ጀምሮ ትልቅ ትልቁን ነው የምመኘው። የምመኘውንም ነገር ሁሉ እውን ለማድረግ እጥራለሁ። ከሁሉም በላይ በእኔ ልብ የነገሰው ፈጣሪዬ ብርታቴ ስለሆነ ሀልሜን እውን ያደርግልኛል።›› ቴዲ ያነሳውንም ባንዲራ ከፍ አድርጐ ‹‹ይህ ባንዲራ የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን አለበት›› ብሎ በሀሳብ ሲቆዝም፣

ግርማዊ ቀዳማዊ ሀይለ ስላሴ ከተቀመጡበት በወርቅ ከተለበጠው ወንበር ላይ ሆነው የለበሱት ነጭ በነጭ ልብስ ግርማ ሞገስን አከናንባአቸዋል። ብዙ ጊዜ ቴዲን ሲጠሩት "ልጄ" ብለው ነውና ‹‹ልጄ›› አሉት። ቴዲም ‹‹አቤት›› ለማለት ሰከንድ አልፈጀበትም ነበር።

‹‹ለአንተ የበራልህን እውነት ለሌሎችም እንዲበራላቸው ፀልይ።›› በቀኝ ጣታቸውም ወደ ሰማይ ላይ እየጠቆሙ ‹‹እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይወዳታል። ሀገራችን እንዲህ ሆና የምትቀር እንዳይመስልህ። ኢትዮጵያ የአለም ትንሳኤ ከመሆኗም በላይ በአለም ላይ ካሉ ሀገሮች በበለጠ ሁሉ ሰው ለመኖሪያነት ይመርጣታል። እንደ አንተ አይነት ጠንካራ፣ ልባም፣ ብርቱና አስተዋይ ለዚህች ሀገር ይብዛላት። የአንድን ሰው የአዕምሮ ብስለት በአንደበቱ ንግግር መለካት ይቻላል። እስከ አሁን ልብ ብዬ እንደሰማሁህ ከአንደበትህ የሚወጡ ቃላት የአንተ ማንነትና ብስለትህን ያስረዱልሀል።

‹‹ልጄ፣ ሀገርህን አብዝተህ ውደድ። ኢትዮጵያ አይኖቿን ከአንተ ላይ አታነሣም። ባንዲራውም አፍ ቢኖረው ስለአንተ ከመናገር ወደኋላ አይልም ነበር።››

ቴዲ አፍሮ ለበርካታ ህዝብ የሚገርመው ከመናገር ይልቅ አድማጭነቱ ነው። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለስላሴም ይህንን ባህሪውን አብዝተው ወደዉታል። ብዙ ሰዎች ከማዳመጥ ይልቅ መናገርን የሚሹ ናቸው። አንድ ሰው አዋቂ ነው ወይንም ነገሮችን በጥልቀት ይመለከታል የሚባለው ብዙ በአወራና በተናገረ ቁጥር ሳይሆን አድምጦ ካገናዘበ በኋላ የሚናገር በመሆኑ ነው።

‹‹በተደጋጋሚ ከልባችን ሆነን በማስተዋል አይተንሃል። ከመናገር ይልቅ መስማትን ታዘወትራለህ። በነገሮች ሁሉ ቅን እንድትሆን የረዳህን እግዚአብሔን አመሰግነው። የዚህ አይነት ልብ እንዲኖርህ በምክሩ ለቀረፀህ አባትህ ካሳሁንንም አመሰግን።››

የቴዲ ሁለቱም ዓይኖች እምባ አቀረሩ። ቀና ብሎ እንኳን ጃንሆይን ለማየት ጉልበት አነሠው። ‹‹አባቴማ›› አለ። ‹‹ማንም ሊያገኘው የማይችል ውድ አባት ነበር። ግን ከፈጣሪ አልጣላም። እሱ ይሠጣል፣ እሱ ይወስዳል። አውቃለሁ በስጋ ከስሬ ቆሞ ባላየውም ከመንፈስ ግን ለአፍታ እንኳን ከህሊናዬ አይጠፋም። ለእኔ ለልጁ

ሲል ማንም ሊሆን የማይፈልገውን ነገር ሁሉ ሆኖልኛል።›› በአይኖች ከረጢት የተንቆረዘዙት የእንባ እክብሎች ግን ከመፍሰስ ማንም ሳያግዳቸው በጉንጩ ላይ እንደ ግድብ ውሀ በየፊናቸው ተንጠባጠቡ።

ጃንሆይም ከቴዲ አይኖች የሚፈሰውን እንባ ባዩ ጊዜ ድንጋጤ ተሰማቸው። ‹‹ልጄ ምን ነካህ? እሱ እኮ ያለው ያማረ ስፍራ ነው። ቦታው ለዓይን የሚማረክ፣ አየሩ የማይጠገብ፣ ችግር የለ ረሀብ፣ ሁሌ ደስታ፣ ሁሌ ዝማሬ ካለበት ስፍራ ውስጥ ነው ያለው። ይልቁንስ አባትህ የለጠህን ምክር አስበህ ከአንተ ስር ለሚገኙት ፍሬዎችህ አንተም እንደ ካሣሁን ታሪክን ንገራቸው። ኢትዮጵያን እንዲወዱም አስረዳቸው።

‹‹እንደ አንተ አይነት ለው ለዚች ሀገር ይብዛላት። ከመኮነን ይልቅ ማስተማርን የሚመርጥ ማንም የለም። አንተ ግን ልዩ ነህ። ያንተ ሀሳብ ላልገባቸው ወገኖች ጊዜ ይነግራቸዋል። ማንም ሠው በበረታ ቁጥር ከፈተና ፈተና ይከተሉታል። ስለሆነም ልብህን አጠንክር።››

ቴዲ አፍሮ የሬጌው አቀንቃኝ ጃማይካዊው ቦብ ማርሌይ እና ሀይሰ ስላሴ አፍሪካን አንድ ለማድረግ ያደረጉት ያላሰለሰ ጥረት ለርክ እንደ አዲስ ይገርመዋል። ይህ እውን ሆኖ ማየት ምኞቱም ጭምር ነው። ኃይለሥላሴና ቦብ ማርሌይ አፍሪካን አንድ ለማድረግ ከፍተኛ መስዋዕትነት እንደከፈሉ በወቅቱ የነበሩ እማኞችና በምስል የተደገፈ ምስሎች አስረጅዎች ናቸው። በእነኚህ ሁለት ታላላቅ ሰዎች የተጀመረው በጎ ሀሳብ ዛሬ ላይ ጥሩ ነገር እያየን ነው።

የኃይለሥላሴን ሀሳብ በሙሉ አምነትና ወኔ የሚጋራው ቦብ ማርሌይ በሐዲስትና ባረፈበት ሀገር ሁሉ አፍሪካ አንድ ነች እያለም ይናገር እንደነበር አንዳንድ ምንጮች ዛሬ ላይ ይመስክሩለታል። በተለይ በሚያቀርበው ማንኛውም ረቂቅ ዜማ ላይ ይህንን ሀሳብ ያንፀባርቅ ነበር። አሁንም ቢሆን የአርቲስቱ አድናቂዎች ለዚህ ቅዱስ አላማ እየታገሉለት ይገኛሉ።

ኃይለሥላሴም ቢሆኑ በዚህ ምግባራቸው የአፍሪካ አባት እስከመባል የደረሱ ታላቅ ንጉስ ነበሩ። የሀገራችን ብርቅዬ የሙዚቃው ፈርጥ ቴዲ አፍሮ ለእነኝህ ታላላቅ ስራን ለሰሩ ሰዎች ለክብራቸው አዚሚል። ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በህይወት እያሉ አፍሪካን አንድ ለማድረግ በቁጥር አንድ የታገሉ ታሪካዊ ንጉስ ናቸው። በህይወት ዘመናቸውም የሰሩት ታላቅ ገድል ከትውልድ ወደ ትውልድ እየተወራረሰ ስዘለአለም ይኖራል። ታሪክ የማይረሳውን ታሪክ መስራት የስኬት ውጤት ነው።

ቴዲ ከጥቂት ዝምታ በኋላ ‹‹እርሶ ታላቅ ለው ነዎት።›› ለሀገራችን ኢትዮጵያ ብዙ ነገር አድርገዋል። አፍሪካ አንድ ነች እያሉ እንደታገሉም ታሪክ ይመለክርልዎታል። ለመሆኑ ስለዚህ ቅዱስ አላማም እስኪ ትንሽ ያውጉኝ›› አሉ።

ጃንሆይ መሬት መሬት እያዩ ‹‹አሁንም ቢሆን አፍሪካ አንድ ነች። በዘመናችን ሁሉ የማንወደው ነገር ቢኖር በነጮች ተረግጦ መኖርን ነው። ይህንን ሀሳባችንን መላው የሀገራችን ህዝብና አብዛኛው የአፍሪካ ሀገሮች ይጋሩታል። መቼም ቢሆን ከልባችን የማይጠፋው ጃማይካዊ የሬጌ አቀንቃኝ ቦብ ማርሌይ በጥበብ ሙያው የአፍሪካን አንድነት በአለም ላይ እየዘረ ለብኮልናል።›› በድንገት ከተቀመጥኩበት ተነሱና ‹‹ቴዲ አደራህን በሙዚቃ አፍሪካን አንድ አድርጋት። አግዚአብሔር ደግሞ የበለጠ ይረዳሃል!! በእርግጥ ከፊት ለፊትህ ቀላል የማይባሉ ፈተናዎች አሉ። ቢሆንም በልብህ ተደላድሎ በተቀመጠው ጥንካሬ ታልፈዋለህ›› አሉትና ንግግራቸውን ቀጠሉ።

‹‹አግዚአብሔር ባንተ ላይ አላማ አለው። እስካሁንም ያሰፍካቸው የህይወት ፈተናዎች ያንተን ማንነት ላንተ ትቼልሀለሁ›› ብለው ከተነሱበት መልሰው ተቀመጡ።

‹‹ሀገራችን ኢትዮጵያ ለፈጣሪዋ ቅርብ ነች። ህዝቧም በፀሎት የታጠቀ አማኝ ነው። እኔን ግን ዘወትር የሚያንገበግበኝ ምስኪኑ የሀገሬ ለው ከችግር መቼ እንደሚላቀቅ ነው›› ብሎ ቴዲ በሀሳብ ሲቆዝም...

ጃንሆይ ‹‹ሀገሩን ከሚወድ፣ ወገኑን ከሚያፈቅርና በንፁህ ልቦናው ቅንነትን አብዝቶ ከሚሻ ሰው ከአንደበቱ የሀገሩና የወገኑ ጉዳይ አይጠፋም። ማርያምን አልሃለሁ የኢትዮጵያ ትንሳኤ እሩቅ አይደለም። አንተ የምትናገራት እያንዳንዱ ቃል ከመሬት ጠብ አትልም። በምትሰራው የዘፈን ስራ ሁሉ የአሁንም ሆነ የወደፊቱን ትውልድ ዘፋኝ ብሎ የሚጠራህ አይኖርም። ትላንት ላይ ቆሞ የወደፊቱን የተናገረ ትንቢተኛ ይሉሀል። የፈጣሪ ቅዱስ ቅባት በአንተ ዘንድ አለ። ነብስህ ሁሉን ነገር በቅንነት ስለምታደርግ እውነት ደግሞ ለማደሪያዋ ትመርጥሃለች። አንተን ያለ መውደድ ክባድ የሚሆንበት ሰዓቱ ደርሷል። ኢትዮጵያም አይኖቿን ሳትጨፍን ዘወትር አንተን ታይሀለች።››

የለበሱትን ነጭ ካባ አውልቀው ቴዲን አለበሱት። በቀኝ እጃቸው የያዙትን የወርቅ ዘንግ ደግመው ሰጡት። የወርቅ ዘንጉ አናት ላይ የኢትዮጵያ ሰንደቅ አላማ ተንጠልጥሎበታል። ቴዲ በነገሩ ግራ የገባው ይመስላል። ይሄኔ ‹‹አንተ ለኢትዮጵያ ሀዳሴ ነህ። በምትሰራቸው ውብ ዜማዎችህ ፀበኞች ይታረቃሉ። የተሳለ ሰይፍም ይጣላል። ምህረትና ይቅርታም ይበዛል›› አሉትና ጃንሆይ ከወንበራቸው ስር የነበረውንም መጽሐፍ ቅዱስ ሰጡት። ‹‹ቀሪውን እራሱ የሁሉ ነገር ባለቤት የሆነው ፈጣሪ ይፈፅመዋል›› ብለው የቴዲን ግንባር ሶስት ጊዜ ሳሙት።

ፊታቸውንም ወደ ፀሀይ መውጫ አዙረው ሰሶስት ደቂቃ ፀለዩ። ቴዲም ከጃንሆይ የተሠጠውን የአምላክ ቃል መጽሐፍ ቅዱስ አትኩሮ አየውና‘ንበስ ብሎ በአክብሮት ሳመው።

በዚያች ቅፅበት ‹‹ከዚህ ሀገር አልፈህ ድንበርና ኬላ ሳይወስንህ ለአፍሪካና ለአውሮፓ ታላቅ ሆነህ ትገለጣለህ። በዚህም ሀገር ካሰፈውም ከሚመጣውም መቼም ቢሆን እንዳንተ ያለ አይፈጠርም›› ብለው ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ተናገሩ።

ቴዲ አይናቹ ከመጽሐፍ ቅዱሱ ላይ አልተነቀሉም።

በዚህ ምናባዊ ቆይታ ላይ እንደተረዳሁት ከሆነ ቴዲ ለሀገሩ ያለው ፍቅር እውነተኛ እንደሆነና አርቲስቱ ገና ወደፊት ብዙ ተአምራትን እንደሚያከናውን ነው። እኔም በአጋጣሚ እዚያው ተገኝቼ ይህንን የመሰለ ታሪክ ለማየት በመብቃቴ ደስታዬ ወደር የለውም።

ኤሴቅ

“ሄልሎዬ እያሉ በፍቅር ማልቀስ

ለእኔ ንግስና ነው ባንዲራ መልበስ”

አለና ቴዲ አፍሮ

ኤሴቅ በሆነበት በሁሉም ከተማ

“እንፋቀር” ሲል አወጀ በግጥም በዜማ

በተሰጠው ጥበብ መቻቻልን አስተምሮ

በርቱዕ አንደበቱ የፍቅርን ኃያልነት መስክሮ

“ለላም ነው ምኞቴ!” አለ ሃዋርያው ቴዲ አፍሮ።

እናም ጥላቻ ተወግዶ - ፍቅር ሰፍኖ

ሽኩቻ ኤሴቅ ታሪክ እንዲሆን ተረስቶ

“ህልም አለኝ” አለ “በሀገሬ ፍቅር ነግሶ”

በዚህ የተነሳ ሰንደቅ ዓላማውን እንደ ልብስ ተጉናጽፎ

ቴዲ አፍሮ ወደቀ በጣም ተሸንፎ

ስለፍቅር ሊሞት ከፊት ተሰልፎ።

ቴዲ አፍሮ ከሌሎች ዘፈኞች የሚለይባቸው ጥቂት መለያዎች

- የሚያቀነቅናቸው ዘፈኖች በሙሉ የዜማና የግጥም ባለቤት እራሱ መሆኑ
- ዘፈኖቹ ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ሀገራዊ፣ ፍቅርንና ትላልቅ አንጋፋ ሰዎችን የሚያወድሱ በመሆናቸው
- መድረክ ላይ በግርማ ሞገስ የሚንቀሳቀስ፣ በምትሀተኛው ከሀሎቱ የሚቆጣጠር፣ ሳቂታና ታዳሚውን ለማስደሰት ከልቡ የሚጥርና በየመሀሉ ምክሮችን የሚያስተጋባ በመሆኑ
- በተለየ አኳኋን ከፍተኛ የህዝብ ፍቅርን በማትረፉና ከሀገር ውጭም የተፈላጊነቱ መጠን በየጊዜው እየጨመረ የሚሄድ በመሆኑ
- ከዘፈን ሌላ የልዩ ልዩ ተሰጦኦዎች ባለቤት ጭምር መሆኑ
- በፈጣን የፈጠራ ችሎታውና ከያኒነቱ
- በማንኛውም ሀገራዊና ወገናዊ ችግር ላይ በግንባር ቀደምትነት መሰለፉ
- ብልሀ፣ አዋቂና አስተዋይ በመሆኑ. . .

ክፍል አምስት

የቴዲ አፍሮ ታላላቅ ፈተናዎች

‹‹ለአንበርካኪዎች አልንበረከክም ማለት የብልሆች ልዩ ጥበብ ነው!››

ጎህ ቀዶ ጸልመቱ እንደሚበራ

ደመናው ተገፎ ሰማዩ እንደሚጠራ

እያደር የሚገለጥ እያደር የሚያበራ

አለው ቅኔ፣ አለው ምስጢር የቴዲ ምጡቅ ሥራ!

‹‹እግዚአብሔር በክፉ አይፈትንም››

መከራ አይብዛ እንጂ በመከራ ውስጥ ማለፍ መልካም ነው። የጣፋጭን ጣዕም የምንለየው የመረረ ነገርን ቀምሰን ስናጣጥመው ነው። ወርቅም በእሳት ከተፈተነ በኋላ ነው ወርቅነቱ የሚለየው።

በ1993 ዓ.ም. መጨረሻ አካባቢ ምርጥ አልበሙን ለህዝብ ጆሮ ካደረሰ በኋላ ብዙም ውሎ ሳያድር በመላው የኢትዮጵያ ህዝብ ከፍተኛ ተቀባይነትን የተቀዳጀውና "ዘመን የፈጠረው ታሪክኛ አርቲስት" ተብሎ የክብር አክሊል የደፋው ታላቁ የጥበብ ሰው ቴዲ አፍሮም ወርቅነቱን በእሳት ተፈትኗል። እንግዲህ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ለመዳሰስ የምንሞክረው የአርቲስቱን አንዳንድ ፈተናዎች ይሆናል።

1. ጡት ላይ ፈረመ

ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮን በመንገድ ላይ፣ በሬስቶራንቶችም ሆነ ሙዚቃውን በሚያቀርብባቸው ኮንሰርቶች ላይ ወረቀትና እስክሪብቶ በመያዝ "ቴዲ እንወድሃለን፣ ፈርምልን" የሚሉ

የአድናቂዎቹ ብዛት ሕልቆ መሳፍርት የለውም። በግንባርና ስልክ በመደወል የፍቅር ጥያቄ የሚያቀርቡለት ወይዛዝርቶችም በርካታ ናቸው። ይሁንና ቴዲ ቆርጦ የተነሳው በሕይወት ዘመኑ ውስጥ ደማቅ ታሪክን ለማስመዝገብና ታላቅ ሥራን ለመስራት ስለሆነ፣ እንዲሁም የዛሬን በማሰብ የነገን የሚያልም የብዙዎች ሞዴልና ኃላፊነት የሚሰማው ዜጋ በመሆኑ ሁሉንም የፍቅር ጥያቄዎች እንዳመጣጣቸው መልሶአቸዋል።

ሐቁ ይህ ሆኖ ሳለ ግን፣ ከብዙ ልፋትና ጥረት በኋላ ስኬታማ የሆኑትን የህዝብ ጀግኖች ለማሸማቀቅና ለመኮርኮም ዕንቅልፍ አጥተው የተንኮል መረብ ሲሸረቡ የዕድሜ ጀንበራቸውን የምትጠልቅባቸው አንዳንድ ከንቱዎች "ጡት ላይ ፈረመ" የሚል የሀሰት ወሬ ያናፍሱበት ጀመር። ይህንን አሳዛኝ ወሬ የሰሙ አድናቂዎቹ ግን ወሬው የምቀኞች ተራ የጥላቻ ወሬ መሆኑን በመገንዘብ ወዲያውኑ "ቴዲ አያደርገውም" ሲሉ ተደምጠዋል።

ቴዲም ስለዚህ ጉዳይ ተጠይቆ እንዲህ በማለት መልስ ሰጥቶ ነበር።

‹‹እኔ የአበሻ ልጅ ነኝ። የህገሬን ወግና ባህል ጠንቅቄ አውቃለሁ። ይህንን የማደርግ ፍጡር አይደለሁም። አባቴም በስነ ምግባር ቀርጾ ነው ያሳደገኝ። ደግሞም እግዚአብሔርን እፈራለሁ።››

አም በወቅቱ ወረቀትና እስክሪብቶ ይዘው ቴዲ ጋ በመሄድ ‹‹እንወድሃለን፣ በስራኽውም ስራ እናደንቅሃለን፣ ፈርምልን›› ለሚሉት አድናቂዎቹ ‹እኔ ማን ነኝ? ምንስ ሰርቼ ነው የምፈርመው። ለእንደዚህ አይነቱ ክብር ገና አልበቃሁም› በማለት እራሱን ዝቅ ያደርግም ነበር። ያም ሆኖ ግን ‹‹የፈጣሪ ክቡር ፍጡር ላይ አልፈረምኩም። የሰው ልጅ ክቡር ነው›› ሲል እውነታውን ተናግሯል።

ቴዲ አንድ ሰው ነው። ማፍቀርም ሆነ ማግባት የሚችለው አንዲት የሀገሩን የሄዋን ዘር ነው። ስለዚያውም ከፈጣሪው

የተሰጠችውን እውነተኛ አጥንቱን።

ቴዲ የሚያደርገውን የሚያውቅ ከማድረጉም በፊት ደጋግሞ የሚያስብ ብልሀ አእምሮ ያለው አርቲስት ነው። በተጨማሪ መነሻውን የሚያውቅ፣ መድረሻውን የማይረሳ፣ የሀገርና የወገን ኩራት ነው። ቴዲን አልባሌ ቦታ አገኘሁት ማለት እንደ ውሃ ሽታ ይቆጠራል። ቴዲ አፍሮ ፍፁም ነው፤ እያልኩኝ ሳይሆን የሚሰራውን የሚያውቅ ጠንቃቃ ነው።

ቴዲ በቀደሙት ዘመናት በሴቶች ላይ ይደርስ የነበረውን የባህል ተፅዕኖ አጥብቆ የሚቃወም፣ ብሎም ሴት ልጅን ከምንም በላይ የሚያከብር ሰው ነው። ደግሞም የሀገራችን ሴቶች ጠንቃቃ ናቸው። አስተዋይም ጭምር። ለምንም ነገር ቢሆን ለተልካሻ ነገር የማይንበረከኩ ልበ ሙሉ ናቸው። የቴዲ ስም በአንድ ካሴት ሰማይ ጠቀስ ስለሆነባቸው ለምን እንበለጣለን ከሚል ለይጣናዊ ሃሳብ የመነጨ የጥቂቶች የተንኮል ጥንስስ ነበር። ነገር ግን ቴዲ ጡት ላይ እንዳልፈረመ ሲያውቁ የወሬ ሱሰኞች አርፈው ተቀመጡ።

2. ቴዲ የሚዘፍናቸውም ሆነ ለስራ ባልደረቦቹ የሚያበረክታቸው ግጥሞች የአባቱ ናቸው

ድምጻዊ ቴዲ አፍሮን በዜማም ሆነ በግጥም ተሰጥኦውን መጠርጠር ትልቅ ስህተት ነው። አንድን ስራ ከሰራው ባለቤት ውጪ እማኝ ሆኖ መቅረብ ለምን አስፈለገ? የቴዲ አፍሮ የግጥም እና የዜማ ተፈጥሯዊ ልገሳ እንደ ምንጭ ውሃ ቢቀዳ የማያልቅ በላይ በላዩ የሚተካ ቋሚ ነው። እግዚአብሔር ሸልሞ የሰጠውን ማን ሊነጥቀው ይችላል? ቴዲ አፍሮ ግጥም የመፃፍ ችሎታ ባይኖረው ኖሮ እንደሌሎች ዘፋኞች ከሌላ የግጥም ፀሀፊ በወሰደ ነበር። ደግሞም ለሌሎች የስራ ባልደረባዎቹ ባላበረከተ ነበር። በጥበብ ህይወት ውስጥ ማሸነፍ ወይም መሸነፍ ያለና የሚኖር ነው። ሽንፈትን ተቀብሎ ለቀጣይ የስራ ስኬት ጥሩ ነገርን ሰርቶ ለመገኘት መጣር ታላቅነት ነው። ‹‹የተንኮል ጉድጓድ አትቆፍር። ብትቆፍርም አታርቅ። ማን

እንደሚገባበት አይታወቅምና›› የሚለውን አባባል ዘመነኛው ሰይጣን የፈጠራ ችሎታ እንኳንስ አድማጩ ሳር ቅጠሉ ምስክር ነው። የበለጠንን ለው አውቀን መበለጣችንን በጸጋ መቀበል ትልቅነት ነው። ቴዲ አፍሮ እየዘፈነ ያለው የአባቱን ግጥም ከሆነ ታዋቂው ጋዜጠኛ ካሳሁን ግርማሞ ወደ ዘላለማዊ አባቱ ከሄደ በኋላ ቴዲ እየሰራ ያለው የማንን የፈጠራ ችሎታ ነው? ይህ ሁሉ በአንድ ወቅት ስለ ግጥም ችሎታው ተጠይቆ በርካታ ግጥሞች እንዳሉት ስለተናገረ በምን ስሙን እናጥፋው ከሚል መጥፎ ሀሳብ የመነጨ በጥቂቶች የተቀነባበረ የሀሜት ጥንስስ ነው።

ስራ ክቡር ነው። ታላቅ ሥራ በሚሰራ ሰው ላይ የነገር ሚዶ ሰክቶ በሀሜት ማበጠር የት ድረስ ያስኬዳል? በሃያ አራት ሰዓት ውስጥ ለጀግናው አትሌት ቀነኒሳ በቀለ የተቀነቀነው የድል ዘፈን በማን የግጥም ችሎታ ተፃፈ? ቴዲ የአባቱን ግጥም ቢያቀነቅን ኖሮ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ስህዝብ ጆሮ የሚበቁትን ዜማዎችን ለመስማት ባልታደልን ነበር። የወሬ ሱሰኞችና የስራ ጠላቶች ነገርን እንደ ድርና ማግ በማስማማት በየአካባቢው የሀሜትን ወሬ በመዝራት ለማብቀል የሚሞክሩ አልጠፉም። እውነት አትሞትም። ክውሽት ጋርም አትተባበርም። ቴዲ አፍሮ በተፈጥሮ የተሰገሰው የዜማና የግጥም ችሎታ ቢቀዳ የማያልቅ ቢንጠባጠብ የማይነጥፍ ስለመሆኑ በየጊዜው የምንሰማቸው ስራዎቹ ይመስክሩለታል። የራሱን ማንነት ጠንቅቆ የሚያውቀው ወጣቱ ድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከማውራት ይልቅ በሚሰራቸው የማይሰለቹ ስራዎቹ የሀሜተኞችን አፍ አሲዟል።

3. ዜማ ከውጪ አገር ገለበጠ

ጉድ ሳይሰማ መስከረም አይጠባም። የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በማንነታቸው ላይ ትልቅ ተፅዕኖ ያሳደረባቸው አንዳንድ አርቲስቶች እንዳሉ ይታወቃል። ዋናውን ፈረስ መሆን ባይችሉም ተጎታቹ ጋሪ መሆን የተሳናቸው፣ ጠንክሮ ከመስራት ወሬንና ስምን

ማጥፋትን የመረጡ ናቸው። ብዙነኑ ህዝብ ይህንን ሊለማ ብሶቱን በትዝብትና በመቃወም ነበር የገለፀው። ቴዲ እኮ በሙያው ሊያቀነቅን ምክንያታዊ ነው። ምዕራባዊ አገራትን ለመኖሪያ ያልመረጠ፣ በኢትዮጵያዊነቱ የሚኮራ፣ የዘመኑ የኩራት መገለጫ ነው።

ለመሆኑ ሙዚቃ የአለም ቋንቋ መሆኑን የዘነጉ አርቲስቶች አሉ እንዴ? የቴዲ ዜማ አንዳንዶቹ ከውጪ አገራት ጋር ይቀራረባሉ በማለት የምላስን ቢላዋ በመሳል ለነገር መሮጥ ተገቢ ነው? ይህ አካሄዳቸው በግልፅ የሚያሳየው ለአርቲስቱ ወይም ለሙዚቃ ያላቸው ጠባብነት ነው። ደግሜ ደጋግሜ መናገርም ሆነ መፃፍ የምፈልገው ተወዳጁ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ የግጥምም ሆነ የዜማ ችግር እንደሌለበት ነው። ምክንያቱም ቴዲ ሲያስፈልገው አንድ ዜማና ግጥም ለመስራት ከ10-15 ደቂቃ ብቻ ቢፈጅበት ነው። ነገሩን በደንብ ላብስለው ካለ ደግሞ ግፋ ቢል 30 ደቂቃ ሊወስድበት ይችላል። ተወዳጁ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከራሱም አልፎ የፈጠራ ስራውን ለጠየቁት አርቲስቶች ከወርቅ የበለጠ ሚዛን በሚደፋው የፈጠራ ክየና ክህሎቱ አበርክቶላቸው በአንድ ጊዜ አንቱ ለመባል የበቁ አርቲስቶች አሉ።

የሀገራችን የሙዚቃ እድገት ከጊዜ ወደጊዜ እያደገ ነው የሚገኘው። ለሙዚቃው እድገት ደግሞ ቴዲ ትልቅ አስተዋጽኦ አድርጓል። ማንኛውም የዜማ ፈጣሪ ነኝ የሚል ዜማ ቀማሪ ሁሉ አንዳንድ ጊዜ እንደመነሻነት ከውጪ ሀገራት ዘፈኖች ዜማ ሊወስድ ይችላል። ነገር ግን የፊልም ደራሲ ነን የሚሉ ግለሰቦች ሙሉ በሙሉ የሰው ሀገርና የሰው እውቀት እስክሪፕት ገልብጠው ሲያበቁ የዋናው የፈጠራ ባለቤት መብት ሳይገልፁ ቋንቋውንና አለባበሱን ለውጠው ፊልም ሰራን ቢሉ ማን ይሰማቸዋል? እውነተኛውን ሰው ውሸታም ብለው መሳደብስ ይችላሉን? ስህተት የሌለበትን ሰው በነገር ከመውጋት መጀመሪያ የራሳችንን ገመና እናስወግድ።

በወቅቱ በቴዲ አፍሮ ላይ በተወራው ዜማ ግልበጣ ተራ ስብከት ቴዲ ምን አለ? ‹‹አነጣጥሮ ተኳሽ በቅድሚያ ኢላማውን

ለይቶ መክበብ አለበት። ከመተኮሱም በፊት ስለ ፈጠራ ባለቤትነት መብት መረጃ መሰብሰብ፣ ጥናት ማካሄድ፣ ባለሙያዎችን ማነጋገር ያስፈልጋል። ኢላማን በትክክል ለመምታት መጀመሪያ ኢላማህንም በቅክ ታከባለህ። ከዚያ በሩቅ ሆነህ ታነጣጥራለህ። ይህ የፈጠራ ስራ በእርግጠኝነት የማን ነው? ከየትስ የመጣ ነው? እንዴትስ ተፈጠረ? ብለህ ታጣራለህ። ለመረጃህም እርግጠኛ ድጋፍ ትሰበስባለህ። ያኔ ኢላማህ ግቡን ይመታል። የዚያን ጊዜ ሃይለኛ ተኳሽ ተብለህ ትደነቃለህ።››

ተወዳጁ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከአስር ዓመታት ወዲህ የተፈጠረና ከምናያቸው አርቲስቶች በሚለራው ድንቅ የፈጠራ ስራው ታላቅነትን የተቸረው ምትክ የለሽ አርቲስት ነው።

አሁን ካለበት የገዘፈ ክብር ላይ የደረሰው ጠንክሮ በመስራቱና ስራውን አሳልፎ ለፈጣሪ በመስጠቱ ነው። እግዚአብሔርም ባርኮለታል። በወጣትነት እድሜው ከሌሎች የስራ ባልደረቦቹ ልቆ በመገኘቱ በሚሰራው አመርቂ ስራ የብዙኃኑን የልብ ትርታ ለማዳመጥ ችሏል። በዚህም ለዘመናት በማንም በቀላሉ ሳይተካ በሙዚቃ ህይወት ውስጥ ስሙ እንደነገሰ ከትውልድ እስከ ትውልድ እየተወራረሰ የሚኖር ምርጥ አርቲስት ስለመሆኑ ጥርጥር የለውም። ቴዲ በዜማ መጠርጠሩ ምንም አይደል። ግን ለመጠርጠር የሚያስብ ማንም ባለሙያ ነኝ ባይ ሰው ጥርጣሬው ከጤነኛ አዕምሮ የመነጨ ወይም በታላቅ ምቀኝነት ግፊት የተነሳሳ አለመሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

ከዙፋኑ ስር የሚያደርስና ወንበሩን ለመረከብ የሚያስችል ይህ ነው የሚባል ውጤት ሳይኖር ዙፋኑን መመኘት የቀን ቅዠት ነው። ስልጣንና ታዋቂነት ለሚፈልጋት ሳይሆን ለሚሸሻት ትቀርባለች።

ቴዲ አፍሮን ዜማ ከውጭ አገር ገለበጠ ተብሎ መሰረት የሌለው ተራ ወሬና አሉባልታ በተወራበት ጊዜ ጥቂት አርቲስቶች፣ ቴዲ ካለበት የክብር ደረጃ የወረደ መስሏቸው በሀሰተኛ ወሬ ለክረው

የመጠጥ ዘር ሁሉ እያወረዱ ሲጠጡና ምግብ በገፍ አቅርበው ቁንጣን እስኪይዛቸው ድረስ እየተመገቡ ያሙትም አልጠፉም ነበር።

የተንኮል ጥንስሳቸው ግን በቀላሉ ተደፋ። ያላግባብ ለማግኘት የተመኙት የማዕረግ ወንበር ወዲያው ተገለበጠ። ቴዲ አበቃለት ብለው የተደሰቱ ግለሰቦችና ጥቂት አርቲስቶች መልሰው ተሸማቀቁ። አርቲስቱ ክበፊቱ የበለጠ ገነነ። ስራዎቹም በህዝብ ዘንድ ያላቸው ክብር ጨመረ። በዘር፣ በያታ፣ በሃይማኖት ሳይቀር የወጣቱ ድምፃዊ የፈጠራ ስራዎች ተፈላጊነታቸው አደገ። ቴዲ ግን ይህ ሁሉ ሲሆን የማንንም ውድቀት አልተመኘም።

የቴዲ አፍሮ የፈጠራ ችሎታ ጠንቅቀው የሚያውቁ አንዳንድ ግለሰቦች ጥያቄ ውስጥ መግባታቸው ብቻ ሳይሆን አንድ ዜማና ግጥም የመስራት ችሎታ የሌላቸው በሌላው ወገን ትከሻ ላይ ተንጠልጥለው እየኖሩ በፈጠራ ችሎታው ተመስክሮና አስመስክሮ ያሰን ውድ አርቲስት መጠጥ እየጠጡ የህሜት ምግብ ማድረጋቸው የማሰብ ችሎታቸው የት ድረስ እንደሆነ በግልጽ ማየት ይቻላል።

የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ስም በሀሜተኞች የማይሰረዝ፣ በውሃ የማይሸረሸር፣ እንደበረዶ የማይቀልጥ፣ ቋሚ ሆኖ ለዘላለም ይኖራል። ቴዲ በአንድ የሙዚቃ ኮንሰርት የሚያገኘውን የገንዘብ መጠን ካሌት ሸጠው ማግኘት እንኳን ስለተሳናቸው በጥቂቶች ወይም በአንዳንድ አርቲስት እና ግለሰቦች መንጋጋ ቢገባም ሊታኘክ የማይችል ጠንካራ ነው። የበሰጠንን በማበረታታት የእርሱን ፈለግ ተከትለን ስጥሩ ነገር መሮጥ መልካም ነው። የቴዲ አፍሮን ማንነት ለማወቅ እሩቅ መጓዝ ወይም በአካል አግኝተነው ማየት ብዙም አያስፈልገንም። ምክንያቱም ጊዜ እና ወቅት ጠብቀው የሚወጡ ስራዎቹ የአርቲስቱን ማንነት አበጥረው ያሳዩናልና።

ቴዲ አንድም ቀን ‹እኔ የበላይ ነኝ› ብሎ እራሱን የማይክብ ሁል ጊዜ እራሱን ዝቅ የሚያደርግና በፈጣሪው የሚተማመን ውድ አርቲስት ነው። አርቲስቶቻችን ላንድ ክሮዘር፣ ቢ ኤም ደብሊው፣

ወዘተ ዘመናዊ መኪኖች ለመያዝ እና ለማሽከርከር የበቁት ቴዲ በቀደደው የገበያ በር ነው። ሌት ተቀን አምጦ የፈጠራቸውን ዜማዎች ተገልብጠው የተሰሩ ናቸው ማለት እውነታው የት ድረስ ነው?

አናውቅም እንዴ? ታሪክስ አይነግረንም? ከዚህ ቀደም የነበሩ ዘፋኞች ስንት ደክመው የለፉበትን የዘፈን ካሴት በብር 100 እና በብር 200 ሲሸጡ እንደነበር? ለመሆኑ ከተራ ብር ዘሎ ለማያውቀውን የካሴት ሽያጭ ማነው ወደ ሚሊዮን ብር እንዲያሻቅብ ያደረገው? ቴዲ አፍሮ አሁን ላሉትና ወደፊት ለሚፈጠሩ ድምፃዊያን ዋና መከበሪያቸው ነው። አለማወቅ ሃጢያት አይደለም።

ለመጠየቅ የምንፈራና የምናፍር ከሆነ አንብበን እንረዳ። ከዚህ ቀደም የነበሩ ዘፋኞች እንኳንስ መኪና አማርጠው ሊይዙ ቀርቶ ለአለት ጉርስና አልባሳትም ስንት ውጣ ውረድ ነበረባቸው። ቴዲ አፍሮ የዚህ ህዝብ ቁንጮ ነው።

ፈጣን በሆነ የፈጠራ ችሎታው እና በአስተዋይነቱ እንዲሁም ትሁት በሆነው ባህሪው ትልቅ ስም የተሰጠው የሁሉም ሰው ምርጫ ነው። ከፈጣሪ የተሰጠውን ፀጋ በወሬ ወይም በምቀኝነት አያጣውም። በአንድ ሴኮንድ ውስጥ አንድ ሺህ ጥፋትና ስህተት መስራታችንን ልባችን ሲያውቀው እራሳችንን ፍፁም እና ንፁህ ለማድረግ መቃበዝ ታላቅ ስህተት ነው።

ወደድንም ጠላንም ቴዲ በዚህ ዘመን የተፈጠረ ልዩ መልዕክተኛ ነው። የፈጠራ ስራውም ለዘመናት ሊደበዝዝ የማይችል የስላም ሻማ ነው። እንኳንስ በአንድና በሁለት ዜማ ሊጠረጠር ቀርቶ በተፈጥሮ የተሰገሰውን የጥበብ ችሎታ ገና አሟጦ አልተጠቀመበትም። በቴዲ ሞራል ላይ እረማመዳለሁ ማለት ከዚህ ህዝብና ከፈጣሪም መጣላት ነውና የተንኮልን ፍትፍት ለነፍሳችን ስንቅ ባናደርገው መልካም ነው።

የአስተዋይነቱም መጠን ጥልቅ ነው። የፊት የፊቱን

የሚመለከት ግብዝም አይደለም። ቴዲን ከነነብሱ ይዘው ባህር ውስጥ ቢወረውሩት ሳይሰምጥና ሳይሞት በአፉ አሳ ይዞ የሚወጣ ብልሀተኛ ነው። ለወደፊቱ ስለሚሆነው ነገር ሳይሆን ዛሬ እየሆነ ስላለው ነገር እጨነቃለሁ። አርቲስቱ ለማንም አይንበረከክም። ተንበርክኮም አያውቅም። ዘፈኖቹም ቢሆኑ የይድረስ ይድረስ የሚሰሩ ሳይሆኑ ታላቅ የፈጠራ ጥበቡን ተጠቅሞ አሳምሮና ከሽኖ የሚሰራቸው ናቸው። ዝናን በአግባቡ መያዝ የቻለ አካሄዱን የሚያውቅ፣ የዛሬን ብቻ ሳይሆን የነገንም የሚያልም፣ ወገኑን የሚወድ እውነተኛ ነው። የቴዲ አፍሮ የገዘፈ ሰም እና መልካም ዝና ጠዋት ታይቶ የሚጠፋ ጤዛ አይደለም። ለአገሩና ለአድናቂው ህዝብ ሁለተኛው የኩራት መገለጫ ሰንደቅ አላማ ነው።

እውነት አትሞትም!

አዋቂ የሚናቅበት
ወረኛ የሚከበርበት
ደጉን ችላ የሚባልበት
ክፉውን ሞገስ የሚያገኝበት
ሆነና ጊዜው
ጊዜ የሚለውጣቸው
ጥቅም የሚደልላቸው
እነዚያ ጎሊያድ ነን ባዮች
የእውነት ጠር የጥበብ ጠላቶች
እንደገና ሀ ብለው ተነሱበት
የምቀኝነት ጦር ሰብቀው ዘመቱበት።

ከተሰቀሰበት ሰገነት ከወጣበት ማማ ሊያወርዱት
የሐሰት ስንቅ ሰንቀው ሰሙን አብጠሰጠሱት
እናም ሐሰትና እውነት ተጣልተው ፀብ ከሮ
ሰጊዜው ውሸት ያሸነፈች መሰለች - ተመታም ከበሮ
ወድቃ የማትቀረው እውነት ግን ተነስታ
ሐቁን መሰከረች ዕልልታ ሆነ ፌስታ
አዎን፣ መሰከረች ጥበብ በእውነት ፊት ቆማ
ቴዲ ታላቅ ሰው ብላ ዓለም እየሰማ።

ይሄኔ እነዚያ ጎሊያድ ነን ባዮች
የእውነት ጠር የጥበብ ጠላቶች
እንደ ረመጥ እሳት ውስጥ ውስጡን እየጋዩ
እውነት አብባ ሐሰት ስትጠወልግ አዩ።
እንግዲህ ይግረማቸው ይደነቁ
ሀሰትን ወደው ለሰነቁ
ቴዲማ ጥላቻን በፍቅር ደርምሶ
ክፋትን በደግነት ጥሶ
ቂምን በምህረት ጥሶ
ወጣ እንደገና የጥበብን ካባ ለብሶ

አምን፣ የሰይጣን ከፋት ገልብጦ
ምቀኝነትን በስራ ድል ነሰቶ
በጥበብ አሸብርቆ በቅኔ ደምቆ
በሞገስ ላይ ሞገስ ደራርቦ
አልቀረም መውጣቱ ከማንም ልቆ
ኧረ ለመሆኑ ከዚያ ዙፋን ከዚያ መቀመጫው
እሱ ከወረደ ሙዚቃን ማን ሊመራው?
እንግዲያውስ ሰሚ ጆሮ ካላቸው ቅን ልቦና
እውነቱን መስማት ከፈቀዱ በንፁህ ህሊና
እልፍ ሆነው የማይተኩት
ዝናና ሀብት የማይለውጡት
ገድለኛ ነው ቴዲ ተአምረኛ
ሥራው ሁሉ የሆነ ቀጥተኛ
ገና ይፈጥራል ተአምር
ጎልቶ የሚታይ በፍቅር!

4. በመኪና ሰው ገጭቶ ገደለ

ምድር የፈተና መድረክ ስትሆን ሰዎች ደግሞ ተዋንያን ናቸው

የሰው ልጅ በዚች አለም ሲኖር ከቀላል ፈተናዎች እስከ አስቸጋሪና ከባድ የህይወት ፈተናዎች ያጋጥሙታል። ማንኛውንም ፈተና በብልሃትና በትእግስት አሸንፎ ለስኬት መብቃት የታላቅነት ባህሪይ ነው። ዓለም ከተፈጠረች ጀምሮ ታላላቅ የፈጠራ ስራ የሰሩም ሆነ ታላላቅ ጀግኖች ተብለው እንደምሳሌነት የሚጠቀሱ ሰዎች በሙሉ የኋላ ህይወታቸው ሲመረመር በመከራ ውስጥ ከማለፋቸው በተጨማሪ የአስር ቤትን ህይወት ቀምሰዋል።

ብልህ ሰው ከመከራ ይማራል እንጂ ሰፈተና ተሸንፎ ወድቆ አይገኝም። ደግሞም የአንድ ሰው ጥንካሬ የሚሰካው ለምድር ፈተናዎች ባለመሸነፉ ነው። የሰው ልጅ ከባድ ፈተናዬ ነው ብሎ የሚያስበው አስር ቤትን ነው። ስለ አስር ቤት ስናሰብ ለህያ ለባት አመታት በግፍ የታሰሩትን የደቡብ አፍሪካን የነጻነት ታጋይ ማንዴላን እናስታውሳለን። ማንዴላ ለህልማቸው መሳካት፣ ለልባቸው እውነት ለበርካታ አመታት በአስር ቢያሳልፉም ነፍሳቸው የለነቀችው ታላቅ ህልምና እውነት መታሰራቸውን አላገዳትም። የሰው ልጅ ከፍጥረታት ሁሉ መከራን የሚችልበት ጠንካራ መንፈስ አለውና።

ኢየሱስ ክርስቶስ በዚች ምድር ላይ ሆኖ ለሰው ልጆች የአምላክን የእውነት ቃል የሆነውን ቅዱስ ቃል በሚሰብክበት ጊዜ በርካታ ምድራዊ ፈተናዎች ገጥመውታል። ለእውነት ሲል በአይሁዶች ታስሮአል፣ ተርቧል፣ ተጠምቷል፣ ተገርፏል... ምድር ለፈተና ቅርብ የሆነች የፍዳ መኖሪያ ነችና። በመሆኑም ይህቺ ምድር እንኳን የሰው ልጆች ቀርቶ ለፈጣሪዋም ያልተመቸች አስቸጋሪ ነች።

አገራችን ካፈራቻቸው በቁጥር አንድ የሚጠቀስ ታላቅ የጥበብ ቀማሪ ወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ፣ በወርሀ ጥቅምት ተፈፀመ በተባለ

ወንጀል ምክንያት የዚህ አይነቱ ከባድ ፈተና ከፊቱ ተጋርጦበታል። ይህ የአገራችን ብርቅዬ ድምፃዊ በተሸከርካሪ ለው መግደል ወንጀል ተከሶ የእስር ቤት ደጅ ረግጧል። ለመሆኑ እስር ቤት የዓለምን ታላላቅ ለዎች ለምን ይሆን በሯን ወለል አድርጋ እየከፈተች የምታገራቸው? ደግነቱ እነዚያ ጀግኖች በመታሰራቸው ሐዘን ሳይገባቸውና ተስፋ ሳይቆርጡ መልለው ለስኬት የሚበቁ ብርቱዎች ናቸው። እግዚአብሄር ይመስገን!

ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስ "በፈተና የሚጸና ለው የተባረከ ነው" የሚለው። የአንድ ለው እሱነቱ የሚለካው ፈተና በሚገጥመው ለዓት በሚያሳየው አይበገሬነትና የመንፈስ ጥንካሬ ነው።

ቀኑ ጥቅምት 23 ቀን 1999 ዓ.ም ነው። ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከቦሌ የአየር ማረፊያ ተርሚናል ሻንጣውን አንግቦ ብቅ ሲል ከለለቺ ረጅም ገዘ የተነሳ የድካም ስሜት ይታይበት ነበር። እንደተለመደው ቀለል ያለ ቲሸርት እና ጅንስ ሱሪ ለብሷል። ምንም እንኳን የድካም ስሜት ፊቱ ላይ ቢነበብም ያ አማላይ ፈገግታው ከብሩህ ፊቱ ላይ አልጠፋም።

ቴዲ አፍሮ በተለያዩ የውጪ አገራት ለሚገኙ የሙዚቃ አድናቂዎቹ የሚጠበቅበትን ነገር ፈፅሞ ካጠናቀቀና የልቡን ካደረሰ በኋላ እዛው መቆየትን አይፈልግም። "መንፈሴ የሚያርፈው ልቤ የሚረጋጋው እና ነፍሴን ደስ የሚሳት በአገሬ ምድር ላይ ነው፤" የሚለው ቴዲ ከሚወዳት አገሩ ከኢትዮጵያ ተለይቶ እረጅም ጊዜ መቆየትን አይመርጥም።

በእለቱ ከነበረው የስራ ጫና አንፃር ይሁን ካደረገው አድካሚ ረጅም የአየር በረራ የድካም ስሜት ቢጫጫነውም ሀገሩ እንደገባ ቀጥታ ለእረፍት ወደ ቤቱ አላመራም። በጣም ከሚወዳቸው የቅርብ ጓደኞቹ ጋር በመሆን ልብስ ሲገዛ፣ ፀጉሩን ሲሰራ ብሎም በተለያዩ ናይት ክለቦች በመዟዟር ወጣት ድምፃዊያንን የሀሳብና የሞራል ድጋፍ በመስጠት ሲያበረታታ ነበር ያመሸው።

ቴዲ አፍሮ ‹‹ከሌሊቱ 7:10 ለዓት ሲሆን ቢ ኤም ያብለጨው ዘመናዊ አውቶሞቢል እያሽከረከረ ሲጓዝ፤ በአራዳ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 14 ልዩ ቦታው ፊት በር በተባለው አካባቢ ከግራ ወደቀኝ በማቋረጥ ላይ የነበረውን ሚኙ ቅድሚያ በመከልከል ገድሏል›› የሚል ክስ ቀረበበት።

ቴዲ እንደተናገረው ከሆነ ግን በወቅቱ ከውጪ አገር ወደ አገሩ በተመለሰበት ቀን ሌሊት ላይ ወደ መኖሪያ ቤቱ ሲ ኤም ሲ አካባቢ ሲደርስ በነበረበት የጉዞ ድካምና የእንቅልፍ ለዓት መዛባት የተነሳ የሚያሽከረክራት መኪናው ከግዑዝ አካል ጋር ተጋጭታ በእሱና ንብረቱ በሆነችው ዘመናዊ መኪናው ላይ የተወሰነ ጉዳት ደርሶባቸው ነበር።

ቴዲ በመኪናው ለው ገደለ የሚለው ወሬ በተለያዩ የህገሪቷ መዲናዎች ውስጥ መናፈስ ሲጀምር እድናቂዎቹ "ቴዲ ለው እይገልም፤ እንደውም ቴዲ መኪና ሲያሽከረክር የትራፊክን ህግና መመሪያ በመከተል ለእግረኞች ቅድሚያ ይለጣል፤ በስራውም ሆነ በተግባሩ በግንባር ቀደምትነት አርአያ የሆነ መልካም ለው ነው። ሌላው ቀርቶ መኪና ሲያሽከረክር ሞባይል ያጠፋል። ሀሳቡን ይለበስባል። በተገቢ ፍጥነት ረጋ ብሎ የሚያሽከረክር ብቁ ባለሙያ ነው" ሲሉ ተደምጧል። አክለውም "ቴዲ አፍሮ ለው ቢገጭ ለዜጎቹ ካለው ፍቅርና ከምንም በላይ እግዚአብሔርን ስለሚፈራ ለው ገጨሁ ብሎ ይፋ የሚናገር ሃቀኛ አርቲስት ነው። ምክንያቱም በሚያከብረው ህዝብ ላይ እንዲህ አይነት የጭካኔ ስራ አይሰራም" ሲሉ የአርቲስቱ አድናቂዎች ደግመው ደጋግመው እሱነቱን በልበ ሙሉነት መስክረውለታል።

አድናቂዎቹ ይህ ለማለት ያበቃቸው ሁነኛ ምክንያት ምንድነው? ምክንያቱማ ተወዳጁና ዝነኛው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ለወገኑ ያለው ፍቅር ወሰንና ገደብ የሌለው ሀያል እንደሆነ አብጠርጥረው ስለሚያውቁ ነው። ቴዲ ራሱ ‹‹ለእኔ እዚህ ደረጃ መድረስ መሰረቱ የአገሬ ህዝብ ነው›› ሲል ዘወትር ሲናገር

ተስምቷል። በተለይም ለጎዳና ተዳዳሪ ልጆች ልዩ ፍቅር አለው።

ቴዲ አፍሮ ማንም ሰው ተቸግሮ ማየትን አይፈልግም። ልቡ የዋህ ነው። ስወገኑ ካለው ጥልቅ ፍቅር የተነሳ የተቸገረን ሰው አይቶ እንደ ማንም ሰው ከንፈሩን በመምጠጥ ማለፍን አይፈልግም። ያለውን በመስጠትና በማካፈል ወገናዊ ፍቅሩን ይገልፃል። ከሃብታሞች ጋር ሳይሆን ከዝቅተኛው ማህበረሰብ ጋር መሆንን ይመርጣል። ያለውን ተካፍሎ በመብላት ይደሰታል። "የሰው ልጅ ክቡር ስለሆነ ያለው ለሌለው በመስጠት ወገናዊ ፍቅሩን መግለፅ አለበት" የሚለው ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ወደፊት ለጎዳና ልጆች የስራ ዕድል የሚፈጥሩ ተቋማት የመክፈት ወይም ሌሎች ብዙ የበጎ አድራጎት ሥራዎች የመስራት ሀሳብ እንዳለው አበክሮ ይናገር ነበር። ለዚህም ነው ከአርቲስትነቱ ባሻገር ብዙ የደግነት መንገዶችን አጥብቆ ስመያዝ የበቃው። የቴዲን ገራገርነት ከእሱ ሳይሆን ውስታ ከዋለላቸው ወገኖች ለምቶ ማረጋገጥ ይቻላል።

የሆኖ ሆኖ ወንጀሉ ተፈጸመ ከተባለ አንድ ዓመት ከለድስት ወር ቆይታ በኋላ ክሱ ተንቀሳቅሷል ተብሎ ተወራና ወረቀትና ሞኝ የያዘውን አይለቅም እንዲሉ ተወዳጁ ድምጻዊው ቴዲ አፍሮ እሮብ ሚያዚያ 8 ቀን 2000 ዓ.ም ቃሊቲ ወዳለው እስር ቤት ተወስዶ በዚያ ሆኖ ጉዳዩን እንዲከታተል ተደረገ። ቴዲ ታስረ የሚለው ዜና በሚዲያ ሲነገር አድናቂዎቹ በከፍተኛ ሀዘን ተመቱ። እንባቸውን እየረጩ፣ "ቴዲ ይፈታ" በማለት በጩኸት ማስተጋባት ጀመሩ። ‹‹የድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ጉዳይ የእኛም ጉዳይ ነው›› በማለት ከየአቅጣጫው ምሬታቸውን ገለፁ። ይህ አሳዛኝ ክስተት በዓለም አቀፍ ሚዲያዎች ሳይቀር ከፍተኛ ሽፋን ተስጥቶት በአሜሪካ የሚገኙ የስራ ባልደረቦቹ፣ አድናቂዎቹና የሀገሩ ልጆች "ቴዲ ይፈታ" በሚል መሪ ቃል አሜሪካ በሚገኘው የኢትዮጵያ ኢምባሲ በር ላይ የተቃውሞ ድምፃቸውን አሰሙ።

የድምጻዊው ቴዲ አፍሮ ጠያቂ መላው የኢትዮጵያ ህዝብ ነው ቢባል ይሻላል። በየቀኑ እሱን ለመጠየቅ ስማፅናናትና አይዞህ ከጎንህ

ነን ብለው ያላቸውን ፍቅር ለመግለፅ ከመዲናችን አዲስ አበባ ውጪ የብዙ ክፍለ አገራት ህዝብ ቴዲ ወዳለበት እስር ቤት ይጎርፍ ጀመር። ቴዲም ቢሆን "እውነት አትሞትም! ከውሸተኞች ጋር ህብረት የላትም! ተስፋዬ እግዚአብሔር ነው። አይዟችሁ!" በማለት አድናቂዎቹን አጽናንቷል።

በቀጠሮው ቀን የፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ቅጥር ግቢ በአድናቂዎቹ ጢም ብሎ መፈናፈኛ ታጣ። አድናቂዎቹ የቴዲ ምስል ያለበትን እና ‹‹ጊዜ ለኩሉ›› የሚል ፅሁፍ የስፈረበትን በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ያሸበረቀውን ቲ ሸርት ለብሰው ታዩ።

ሁሉም አድናቂዎቹ ‹‹ቴዲ ንጹህ ስለሆነ ይፈታ፣ ቴዲ ሰው ገድሎ ያመለጠ ወንጀለኛ አይደለም፣ የሰውን ነፍስ አላጠፋም፣›› እያሉ የውስጣቸውን ስሜት በእንባ፣ በቀጨትና በጩኸት ሲገልፁ ተስተውለዋል። ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ተሳፍሮ ከመጣበት መኪና ወርዶ ወደ ችሎቱ ሲያመራ እንደማዕበል ከእራቱም አቅጣጫዎች የጎረፈው ህዝብ በለቅሶና በጩኸት ተቃውሞውን ገልጿል። ቴዲ ከህዝቡ በግምት ከ5 እስከ 10 ሜትር ቢርቅም እጁን በማውለብለብና እንባቱን ዝቅ በማድረግ በአክብሮት አጸፋዊ ሰላምታ ሲያቀርብ ተስተውሏል።

ይህን መሰል ክፉ ነገር ደርሶበት የማያውቀው ቴዲ አፍሮ እስር ቤትን ለመልመድ አስቸጋሪ ቢሆንበትም ባለው የውስጥ ጥንካሬ ስጊዜው እንደጊዜው ሆኗል። ቴዲን እስር ቤት እየሄደ የሚጠይቀው ሰው ቁጥር እጅግ በጣም በርካታ ነው። ከሃገር ቤት አልፎ ከባህር ማዶ እየመጡ "አይዞህ ሁሉም ነገር ሰበሳ ነው። ቸር ወሬ ያሰማን" የሚሉት የውጪ ዜጎች ወይም ፈረንጆች እንኳን ብዙ ናቸው። የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች ምንም እንኳን ልባቸው በሃዘን ቢመታም ቴዲ በተጠረጠረበት ወንጀል ነፃ እንደሚወጣ እምነታቸው የፀና ነበር። በተለይ ከምንም በላይ የሆነው የንጹህን አምላክ ኃያሉ እግዚአብሔር፣ የቴዲንና የአድናቂዎቹን ኃይለኛ ተስፋ ስለሆነ፣ ቴዲን ካለበት አስቸጋሪና ውጣ ውረድ ከበዛበት ካልታሰበ የችግር አዘቅት ነፃ እንደሚያወጣው ጥርጥር አልነበረውም። ቴዲም ቢሆን

በተደጋጋሚ ‹‹የእኔን ነፃነት የፈጠረኝ ስለሚያውቀው ተስፋዬን አውን ያደርግልኛል›› ሲል ተደምጧል።

ከሳሽ ዐቃቢ ሕግ በቴዲ አፍሮ ላይ ያቀረበው የክስ ዝርዝር

- ከሳሽ፡- የፌዴራል ከፍተኛ ዐ/ህግ
- ተከሳሽ፡- ቴዎድሮስ ካሳሁን ግርማሞ
- ዕድሜ፡- 30
- ስራ፡- ሙዚቀኛ
- አድራሻ፡- አ/አ አዲስ ከተማ ክ/ከ ቀበሌ 27 የቤት ቁ 238

1ኛ ክስ

ወንጀል

በ1996 ዓ.ም የወጣውን የወንጀል ህግ አንቀጽ 543/3 እና የትራንስፖርት ማሻሻያ ደንብ ቁጥር 279/1956 5/4 ላይ የተመለከተውን በመተላለፍ

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ ተሽከርካሪ ለማሽከርከር የሚያስችል ሊኖረው እንደሚገባ የሚያዘውን ግልፅ የሆነ ደንብ በመተላለፍ መንጃ ፍቃድ ሳይኖረው ጥቅምት 23 ቀን 1994 ዓ.ም ከሌሊቱ 7:00 ሠዓት ከ10 ደቂቃ ሲሆን የሰሌዳ ቁጥሩ ኮድ 2/59869 አ.አ የሆነ ቢ.ኤም. ደብሊው አውቶሞቢል እያሽከረከረ ሲጓዝ በአራዳ ክፍለ ከተማ ቦሌ 19 ልዩ ቦታው ፌት በር ከተባለ አካባቢ ሲደርስ መንገድን ከቀኝ ወደ

ግራ በማቋረጥ ላይ የነበረው ሚኾ ደጉ ይበልጣል የተባለውን ግለሰብ ቅድሚያ በመከልከል ገጭቶ በመግደሉ በፈጸመው በቸልተኝነት ሰው መግደል ወንጀል ተከሷል።

2ኛ ክስ

ወንጀሉ

በ1996 ዓ.ም የወጣውን የወንጀል ህግ አንቀጽ 575/2 ሀ የተመለከተውን በመተላለፍ

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ በላይ በአንደኛው ክስ በተጠቀሰው ጊዜና ቦታ የሰሌዳ ቁጥር ኮድ 2/59869 አ/አ የሆነ ቢ.ኤም ደብሊው አውቶሞቢሉን እያሽከረከረ ሲጓዝ ሚኾ ደጉ ይበልጣል ይባል የነበረው ከገጨው በኋላ ተገጪው ህይወቱ ከባድ አደጋ ላይ መሆኑን እያወቀ እርዳታ ሳያደርግለት ጥሎ በመሸሹ በፈጸመው በአደጋ ላይ የሚገኝን ሠው ያለመርዳት ወንጀል ተከሷል።

ማስረጃ

1. ኮ/ል ---------- አድራሻ ---------- ክ/ከ/----------
   ቀበሌ----------የቤት ቁጥር----------
2. ኮ/ል ---------- አድራሻ ---------- ክ/ከ/----------
   ቀበሌ----------የቤት ቁጥር----------
3. ኮ/ል ---------- አድራሻ ---------- ክ/ከ/----------
   ቀበሌ----------የቤት ቁጥር----------
4. ኮ/ል ---------- አድራሻ ---------- ክ/ከ/----------
   ቀበሌ----------የቤት ቁጥር----------

ሰ. የጽሁፍ ማስረጃ

1. ሚች ላይ የደረሰውን አደጋ የሚያሳይ ፎቶ ግራፍ አንድ ገጽ።
2. ሚች የተገጨበት ቢ.ኤም ደብሊው የሠ.ቁ.2.59869 አ/አ አውቶሞቢልን የሚያሳይ ፎቶግራፍ አንድ ገጽ።
3. ከዳግማዊ ምኒልክ የተሰጠ የአስክሬን ምርመራ ውጤት አንድ ገጽ።
4. አደጋው የደረሰበትን ቦታ የሚያሳይ የትራፊክ የፕላን ሁለት ገጽ።
5. የአውቶሞቢሉ የቴክኒክ ምርመራ ውጤት አንድ ገጽ።

መግለጫ

ይህ ክስ በወ/ክስ በወ/መሀ/ሥ/ሥ/ቁ 119 መሠረት ተሻሽሎ የቀረበ ክስ ነው።

* * *

በቴዲ ጉዳይ ላይ ከሳሽ አቃቢ ህግ ጉዳዩን ያውቁልኛል ያላቸውን ምስክሮች ግንቦት 13 ቀን 2000 ዓ.ም በዋለው ችሎት ላይ የምስክርነት ቃላቸውን አሰማ። ክቡር ፍርድ ቤቱም ሆነ የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ጠበቃ አቶ ሚሲዮን የተለያዩ መስቀለኛ ጥያቄዎችን አቀረቡ። ቴዲም ቢሆን የህግ የበላይነትን የሚቀበል ማንም ሰው ከህግ በታች መሆኑን የሚያምን መሆኑን ከገለጸ በኋላ ለክቡር ፍ/ቤቱ ለው አለመግደሉ፣ አበክሮ በአንደበቱና በጠበቃው አማካኝነት ገልጿል። ‹‹ልብ በሉ! እኔ ለውን ያህል ታላቅ ፍጡር አልገደልኩም! የለውንም ደም በከንቱ አላፈሰስኩም። ጨካኝም አይደለሁም! የሞተው ግለሰብ ተነስቶ መናገር ቢችል ማን ገጭቶ እንደገደለው ይናገር

ነበር። ሁሉም ፈይል ከእግዚአብሔር በታች ነው። ሀያሉ እግዚአብሔር ብቻ ነው! እኔ ለው አለመግደሌን የገጨው ሚችና እግዚአብሔር ምስክሬ ናቸው!›› ብሏል።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ከታሰረ በኋላ በተለይ ወጣት ሴትና ወንዶች የአርቲስቱን ምስል የያዘ ቲ ሸርት መልበስ የዘወትር ተግባር አደረጉት። አርባ ብር ሊሸጥ የነበረው ቲ ሸርት በአንድ ጊዜ ሁለት መቶ ብር ለመሸጥም በቅቷል። እንኳንስ የመግዛት አቅም ያላቸው ግለሰቦች አቅም የሌላቸው የጎዳና ልጆችም ሳይቀሩ ለብለውት ታይተዋል። ይሄ ደግሞ የሚያመለክተው ቴዲ ለዚህ ህዝብ መሰረታዊ ጥያቄ መሆኑ ነው።

ቴዲ እስር ቤት እያለ ከተናፈሱ ወሬዎች መሀል ‹‹በአአምሮ ጭንቀት ታሞ በህክምና ላይ ነው›› የሚል ነበር። ቴዲ እጅግ በጣም ጠንካራ፣ ሞራሉ የማይላሽቅ፣ ለብዙዎች የሚገርም አርቲስት ነው። ይህ ወሬ ካለምንም መረጃ ሆነ ብሎ የተወራ ተራ ወሬ መሆኑን ለቴዲ ቅርበት ያላቸው ጓደኞቹና ቤተሰቦቹ በወቅቱ ለአድናቂዎቹ ገልጸውላቸዋል።

አዎን፣ ዝነኛው ድምፃዊው ቴዲ አፍሮ ከታሰረበት ሚያዚያ 8 ቀን 2000 ዓ.ም ጀምሮ ፍርድ ቤቱ በሚለጠው ጊዜ ቀጠሮዎች በሙሉ እየተመላለሰ በተከሰሰበት ወንጀል ሲከራከር የተወሰኑ ቀናት አዝኖ ቢታይም አንድም ቀን ያ ወኔው፣ ያ ልበ ሙሉነቱ፣ ያ ፈገግታውና ሳቂታነቱ ከገጽታው አልተለየውም።

ቴዲ ብዙ ጊዜ በራሱ አንደበት ለክቡር ፍ/ቤቱ አቤቱታ አላሰማም። በአንዳንድ አጋጣሚዎች ለመናገር ከተገደደባቸው ቀናቶች ግን መስከረም 29 ቀን 2001 ዓ.ም ላይ ‹‹በወንጀል የተከሰሰኩበት በሌለሁበት ነው። ሚች የሞተው በ22/2/1999 ዓ/ም እንደሆነ የህክምና ማስረጃው ይናገራል። እኔ ደግሞ ከካናዳ ሀገሬ የገባሁት በ23/2/1999 ዓ.ም እንደሆነ የፓስፖርቴ ቪዛ ያስረዳል። ስለሆነም ለው አልገደልኩም። ስለዚህ ክቡር የሆነው ፍርድ ቤት ጉዳዬን

በጥልቀት ይመርምርልኝ›› ሲል ፍርድ ቤቱን ተማጽኗል።

የዚህ የቀን ጉዳይ ስህተት የተፈጠረው በሆስፒታል ውስጥ በነበሩት የህክምና ባለሙያ ናቸው ሲል ፍርድ ቤቱ አብራርቶአል። የቴዲ አድናቂዎች በተከሰሰበት በመኪና ሰው መግደል ወንጀል በነፃ እንዲለናበት ሁሉም በየሐይማኖቱ ተቋማት ሳያሰልስ የጸምና የፀሎት ፕሮግራሞችን አድርገውለታል።

ቴዲ አፍሮም ‹‹በጣም የማዝነው በእኔ መታሰር ሳይሆን በአድናቂዎቼ መንገላታት ነው›› ሲል ተናግሯል። የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች ሲቸገር የሚቸገሩ፣ ሲያዝን የሚያዝኑ፣ ሲያነባ አብረው የሚያነቡ ጊዜ የማይለውጣቸው ናቸው።

ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ጉዳዩን እስር ቤት ሆኖ በሚከታተልበት ጊዜ ሞራሉ ሳይነካ፣ መንፈሱ ሳይረበሽ፣ በጠንካራ ሞራል ተገንብቶ እሱን ለመጠየቅ የሚመጡ ዘመድ አዝማድና ባልደረቦቹ በአጠቃላይ አድናቂዎቹን ሲያፅናና ታይቷል። ቴዲ በአሰበት ቦታ ሁሉ የፈጣሪው ጥበቃ አይለየውም።

በአመርቂ የጥበብ ስራው ክብር የተቸረውና በቅርቡ ከገዘነኝነት ድልድይ በመሻገር የልዕልና ክብር የተጎናጸፈው የዚህ ታላቅ ሰው እያንዳንዱ እንቅስቃሴ ላይ የእግዚአብሔር እጅ አሰበት። ስለሆነም የሚወደው አምላኩ ለክፉ ነገር አሳልፎ አይሰጠውም። ወጣቱ ድምፃዊ ቴዲ አፍሮ በእስር ቤት ቆይታው ‹‹አስቸጋሪ ነገሮች ይበልጥ ያጠነክሩኛል። በእግዚአብሔር ላይ ሁሌም ተስፋ አደርጋለሁ። ስለዚህ ፍርሃትና ሽብር ከእኔ ዘንድ የሉም። እግዚአብሔርን ተስፋ የሚያደርግ ደግሞ አያፍርም›› ብሏል።

* * *

ግንቦት 27 ቀን 2000 ዓ.ም ከሳሽ አቃቢ ህግ ባቀረበው የፅሁፍ ማስረጃ ላይ፣ ሟች የተገጨበትን ቢ ኤም ደብሊው መኪና የሚያሳይ ፎቶ ግራፍ እንዲሁም የምኒሊክ ሆስፒታል የሟችን

አስከሬንና ሟች ለውነቱ ውስጥ ደም መፍሰሱን የሚያሳዩ የፎቶ ግራፍ መረጃዎች አቅርቧል። በቀረቡት መረጃዎች ላይ የቴዲ ጠበቃ አቶ ሚሊዮን አለሳ ለፍርድ ቤቱ በሰጡት አስተያየት የመኪናው ፎቶ ግራፍ አደጋው ደረሰ በተባለበት ሰዓት ስለድርጊቱ የሚያስረዳው ምንም ጭብጥ እንደሌለ፣ የምኒሊክ ሆስፒታል የአስከሬን ምርመራ ውጤትም የመረመሩት ዶ/ር ስምና ፊርማ ብሎም ቲተር የሌለው መሆኑን፣ ሟች የቅጥቀጣ ድርጊት የደረሰበት እንጂ የመኪና አደጋ ለመድረሱ የሚያስረዳ አለመሆኑን ገልፀው ብዙ አይነት ቅጥቀጣ ስላለ ይህ ማስረጃ ክሱን የማስረዳት ብቃት የሰውምና የተከበረው ፍርድ ቤት ይህንን ከግንዛቤ በማስገባት ደንበኛዬን በነፃ ያሰናብትልኝ ሲሉ ተማፅነዋል። በዚህ ዕለት አቶ ሚሊዮን ባሳዩት የጥብቅና ክርክር ብቃት ተከሳሽ ቴዲ አፍሮ ከፊቱ ገፅታ የደስታ መንፈስ ይነበብበት ነበር።

የተከበሩ ዳኛ የግራና ቀኝ ክርክሩን ካዳመጡ በኋላ ለለኔ 27 ቀን 2000 ዓ.ም ቴዲን ለብይን ቀጠሩት። በዚህ ቅፅበት የቴዲ እናት እንባቸው ፈለለ። ‹‹ልጄ ሆዬ! ምን ልሁንልህ?›› እያሉ በአሳዛኝ ድምፅ ያለማቋረጥ ሲያለቅሱ በድንገት ቴዲ አያቸው። እሱም የእናቱ ማዘንና የአድናቂዎቹ መጉላላት ስላሳዘነው እንደ እናቱ እንባውን አፈለሰ። ጉዳዩን ሲከታተሉ የመጡ አድናቂዎቹ፣ ጋዜጠኞችና አንዳንድ ቤተሰቦቹ ሳይቀሩ ሁሉም እንባ እየተራጨ ፍቅራቸውን ገለፁ።

ቴዲ እንደቀልድ ወደ እስር ቤት ቢገባም ከእስር ቤት ቶሎ ይለቀቃል የሚል እምነት የሁሉም ነበር። ይሁንና ዛሬ ነገ ይፈታል ሲባል ወራቶችን በእስር ቤት አስቆጥሮ ነበር። ሐምሌ 7 ቀን 2000 ዓ.ም የ32ተኛ የልደት በዓሉን በእስር ላይ ሆኖ ሰማክበር ተገዷል።

* * *

ህዳር 26 ቀን 2001 ዓ.ም በዋለው ችሎት ደግሞ ክቡር ፍርድ ቤቱ የግራና የቀኙን ክርክር ከሰማ በኋላ በሁሉም የክስ

ወንጀሎች በስድስት ዓመት እስራትና በ18 ሺህ ብር የቅጣት ውሳኔ አስተላለፈበት።

በቴዲ ላይ የተወሰነውን የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰአድናቂዎቹ ከባድና መሪር ሀዘን ሆኖ ታይቷል። በወቅቱ በርካታ አድናቂዎቹ፣ የሀገር ውስጥና የውጭ ጋዜጠኞች በችሎቱ ተገኝተው ነበር። ይህ የቅጣት ውሳኔ በአፍሪካና በአውሮፓ የዜና ማዕከናትም ተዘግቦ ከመቶ በላይ በሆኑ የዜና አውታሮች ተሰራጭቶአል።

ከውሳኔው በኋላ በርካታ የቴዲ አፍሮ አድናቂዎች እሱ ወዳሰበት እስር ቤት በመሄድ ‹‹አይዞህ በርታ እግዚአብሔር ያስፈታህ›› በማለት ፍቅራቸውን ገልጸውለታል። ይህን ጊዜ ወጣቱን የሙዚቃ አብዮተኛ ቴዲ አፍሮን ሰመጠየቅ ከመቼውም ጊዜ በላይ እስር ቤቱ እንደ ማዕበል በሚነርፍ ሕዝብ ተጥሰቅልቆ ይታይ ነበር።

ከሁሉም በላይ ግን ሰባዕድ ወገኖች አግራሞትን የፈጠረ ምርኩዝ የተደገፉ አረጋውያን፣ ማየት የተሳናቸው፣ አካል ጉዳተኞች፣ የውጪ ዜጎች፣ ጨቅላ ሕፃናቶች ሳይቀሩ ወላጆቻቸውን አስከትሰው ቴዲን ሰመጠየቅና ሰእሱ ያላቸውን ሐይሰኛ ፍቅር ሰመግለጽ ስንቱን ኬላ ጥሰው ሐገርና ድንበር አቋርጠው በቃሊቲ ግቢ መገኘታቸው ነው። ቴዲ እርሱን ሊጠይቁት የመጡትን በሙሉ ከፊቱ ላይ ሁሌ የማይጠፋውን ፈገግታ እንደ አንፀባራቂ ዕንቅ እየተንቦለቦለ ፍቅርና ታላቅ ትህትና የተላበሰ ኢትዮጵያዊ ጨዋ ባህሪ እየሰገሳቸው በማረሚያ ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ የሚገኙትን የለስላሳ መጠጥ ዓይነቶችን እየጋበዛቸው የልቡን ይጫወት ነበር። አንዳንድ አስቂኝ ቀልዶችን ጣል እያደረገ ጠያቂዎቹን ያዝናናም ነበር።

* * *

ብዙም ሳይቆይ በከፍተኛው ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅር የተሰኘው ተከሳሽ ቴዲ አፍሮ የተጣሰበትን የቅጣት ውሳኔ በመቃወም ባቆማቸው ጠበቆቹ አማካኝነት ለኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ

ጠቅላይ ፍርድ ቤት ተፈጸሙብን ያሉትን የህግ ስህተቶች በሙሉ አንድ በአንድ በመዘርዘር የይግባኝ ጥያቄያቸውን አቀረቡ። ይግባኝ ሰሚውን ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኙን አጽድቆ መዝገቡን መርምሮ ሰተከሳሽ ውሳኔ ሰማሰማት ሰየካቲት 11/6/2001 ዓ.ም ጊዜ ቀጠሮ ሠጠ። ብዙዎች ቴዲ በይግባኙ መሰረት ይፈታል የሚል ትልቅ ተስፋ ነበራቸው።

ቀኑ ደረሰና ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት የወንጀሉን ዝርዝር በንባብ ካሰማ በኋላ ቴዲ አፍሮን ‹‹የወንጀሉን ድርጊት እንደፈጸምከው ተመስክሮብሃል። ነገር ግን ሚች የወንጀሉ ድርጊት እንዲፈጸም ትልቅ አስተዋጽኦ አበርክቷል። ምክንያቱም መህል አስፋልት ላይ ያለአግባብ በስካር መንፈስ ሲንቀሳቀስ ነበር›› በማሰት በከፍተኛ ፍርድ ቤት የተወሰነውን የስድስት ዓመት የእስራት ጊዜ ወደ ሁሰት ዓመት የእስራት ጊዜ፣ የገንዘብ ቅጣቱ ደግሞ ከብር አስራ ስምንት ሺህ ወደ አስራ አንድ ሺህ ብር ዝቅ እንዲል ውሳኔ ማስተላለፉን አሳወቀ። በዚህ ዕለት የችሎቱን ሂደት ሰመከታተል በ/ፍ/ቤቱ የተገኙ የቴዲ አድናቂዎች በእንባ ሲራጩ ተስተውሰዋል።

ነገር ግን አሁንም ቢሆን ከሳሽ ዐቃቢ ህግ በጠቅላይ ፍርድ ቤት ውሳኔ ቅር በመሰኘቱ ሰሰበር ሰሚው ክቡር ፍርድ ቤት የቅሬታ ነጥቦቹን በመዘርዘር ይግባኝ አሰ።

ይግባኝ ሰሚውም ሰበር ፍ/ቤት የሁሰቱን ተከራካሪ ወገኖች የይግባኝ ቅሬታ ሰመስማት ሰሚያዝያ 14, 2001 ዓ.ም ቀጠሮ ያዘ። በተያዘውም ቀነ ቀጠሮ መሰረት ችሎቱ በሦስት ዳኞች ተሰይሞ የቴዲ አፍሮ በርካታ አድናቂዎችና ጋዜጠኞች በተገኙበት ተጀመረ። የተከበረውም ይግባኝ ሰሚ ሰበር ፍ/ቤት የቅሬታን ሐሳብ ሰመስማት በመጀመሪያ ከሳሽ ሰሆነት ዐቃቢ ሕግ እድል ሰጠ። ዐቃቤ ህጉም ተፈጸመብኝ ያሉትን የህግ ስህተትና ጉድሰት አንድ በአንድ እየጠቀሱ ሰፍ/ቤቱ አቀረቡ።

የአቃቤ ህግ የቅሬታ ነጥብ የነበረው፣ «ከፍተኛ ፍ/ቤት

የተከሳሽን ጥፋተኝነት አረጋግጦ በስድስት ዓመትና በአስራ ስምንት ሺህ ብር እንዲቀጣ የወሰነውን የቅጣት ውሳኔ ተከሳሽ የቅጣት ማቅለያ ሐሳብ ባላቀረበበት - ያውም ጥፋተኛ አይደለሁም ብሎ ይግባኝ በጠየቀበት - ሁኔታ፣ ጠቅላይ ፍርድ ቤቱ በራሱ ጊዜ የራሱን ማቃለያ ሐሳብ አቅርቦ ቅጣቱን ሊያቀልለት አይገባም›› የሚል ነበር። በመቀጠልም «ፍርድ ቤቱ ቅጣቱን ማቅለል ቢፈልግ እንኳን ሁለቱን ተከራካሪዎች በሚጠቅም መልኩ መጀመሪያ ቅጣቱን አክብዶ ከዚያ ወደ ቅጣት ማቅለያ ውሳኔ ይሄዳል እንጂ ቅጣቱ ከመነሻው ዝቅ ተደርጎ መወሰን አልነበረበትም። ምክንያቱም ተከሳሽ ተደራራቢ ወንጀል ፈጽመው ሳለ ጠቅላይ ፍ/ቤቱ ቅጣቱ ከመነሻው ዝቅ አድርጎ ነው የወሰነው። ስለዚህ አሁን ይግባኝ ሰሚው ጠቅላይ ፍ/ቤት ቅጣቱን ያቀለለው ያለአግባብ ነው ተብሎ ከፍተኛው ፍ/ቤት የወሰነውን የመጀመሪያ ውሳኔ እንዲጸና እጠይቃለሁ›› በማለት ለሰበር ሰሚው ከቡር ፍ/ቤት ተቃውሞአቸውን አሰምቷል።

በመቀጠል ለሰበር ቅሬታ ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት አቤቱታቸውን ያሰሙት የተከሳሽ አርቲስት ቴዎድሮስ ካሳሁን ጠበቃ አቶ ሚሊዮን አሰፋ ነበሩ። «ሰፊዶራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ያቀረብናቸው አስራ ሦስት የይግባኝ ቅሬታ ነጥቦች በዝምታ በማለፍ አንቀጽ 26/6 የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ 181፣185 እና 195 ድንጋጌዎችን በግልጽ በሚቃረን መልኩ መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሞብናል። ዐቃቢ ህግ ባቀረበብን የሰውም ሆነ የሰነድ ማስረጃ ተከሳሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን እያሸከረከረ ሲገጭ አየሁ የሚል ምስክር ሳይቀርብብን አደጋውን ያደረሰው እርሱ ነው ብሎ መወሰን ከፍትህ ስርዓት ውጪ ከመሆኑም በላይ ወሳኝ ለብዓዊ መብት የጣሰ ውሳኔ ነው›› ካሉ በኋላ «ስለ አደጋው አፈጻጸም የዐቃቢ ሕግ ምስክር እንደኛው ሚች በወደቀበት መኪናው በእግሩ ላይ ሄደበት ሲል ሁለተኛው ምስክር ደግሞ ሚች ከጓደኛው ጋር እየተጓተቱ ወደቀና የመኪናው የፊት አካል መታው የሚል ነው። እናም የምስክሮቹ የምስክርነት ቃል እርስ በእርሱ የሚጋጭ ሆኖ ሳለ ተቀባይነት ማግኘቱ ትክክል አይደለም። ሚች የሞተበት ቀንና ደንበኛዬ ለስራ ከሄደበት ውጪ

ሃገር ተመልሶ ሐ.አ. የገባበት ቀን የተለያዩ በመሆናቸው ፍ/ቤቱ እነኚህ ጉዳዮች በጥልቀት አይቶልን በህጉ የተጠቀሱትን የማቅለያ ነጥቦች ተጠቅሞ ደንበኛዬን በነፃ እንዲያሰናብትልኝ፣ ይህ ካልሆነ እስካሁን የታሰረው እንደ በቂ ተቆጥሮ እንዲለቀቅልኝ እጠይቃለሁ›› በማለት ችሎቱን ጠየቁ።

ከሳሽ ዐቃቤ ሕግ ካቀረባቸው የቅሬታ ነጥቦች መካከል በሰበር ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት ተቀባይነት ያገኘለት ‹‹ተከሳሽ ተደራራቢ ወንጀል ፈጽመው እያለ ጠቅላይ ፍ/ቤት ቅጣቱን ከመነሻው ዝቅ በማድረግ እንዲፈጸም አድርጓል›› የሚለው የቅሬታ ነጥብ ነበር።

በሌላ በኩል የተከሳሽ ቴዲ አፍሮ ጠበቆች ለሰበር ሰሚው ክቡር ፍ/ቤት ካቀረቡዋቸው ወደ አስራ ሦስት ገደማ የቅሬታ ነጥቦች መሀል አንዱም እንኳን ተቀባይነት ሳያገኝ ቀርቶአል። ከነዚህ የቅሬታ ነጥቦች መካከል የምስክሮች ቃል እርስ በእርስ መጋጨት፣ ሚች የሞተበትና ተከሳሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከውጭ አገር ወደ ኢትዮጵያ የገባበት ቀን የተለያየ መሆን፣ የዳግማዊ ሚኒሊክ ሆስፒታል የህክምና ማስረጃ አለመጣጣም፣ ተከሳሽ ቴዎድሮስ ካሳሁን በመኪና ሰው ሲገጭ አይቼዋለሁ የሚል የዓይን ምስክር አለመኖር. . . የሚሉና ሌሎች አቤቱታዎች ይገኙባቸዋል።

ለሰበር ሰሚው ፍ/ቤት በዕለቱ የቴዲ አፍሮ ጠበቆች ያቀረቧቸውን የቅሬታ ነጥቦች «ማስረጃ ምዘናን በሚመለከል መልኩ የቀረቡ ናቸው» እንዲሁም «በቀን ልዩነቱ ላይ ሃለተኛ ሰነድ ማቅረብ እና ስህተት ያለበትን ሰነድ አስተካክሎ ማቅረብ ልዩነት አለው›› ብሎ መልስ ከሰጠ በኋላ «ለሰኔ 11 ቀን 2001 ዓ.ም ቀጠሮ ይዘናል። በዚያ ዕለት ይህ መዝገብ አምስት ዳኞች በተሰየሙበት ችሎት ስለሚታይ ከሳሽ ዐቃቢ ሕግም ሆነ የተከሳሽ ጠበቆች ያሏቸውን የመከራከሪያ ሐሳቦች በማቅረብ መከራከር ይችላሉ» በማለት አብራርቶ የዕለቱ ችሎት አብቅቷል።

የሌክንዶች ፍጥነት፣ የደቂቃዎች ሩጫ፣ የሰዓታት እንደ አውሎ ነፋስ መክነፍ - ቀናቶች በሳምንታት፣ ሳምንታት በወራት እየተተኩ መቼ ይሆን ቀኑ የሚደርሰው ብሎ በጉጉትና በተስፋ የናፈቀው የቴዲ አድናቂ የራቀው ቀን አይደርስ የለ ደርሶ ቀኑ ደረሰ።

የዚህ ታላቅ ድምጻዊ መታሰር ለቤተሰቡ፣ ለጓደኞቹና ለአድናቂዎቹ የፈጠረባቸው የሀዘንና የትካዜ ድባብ የከፋ ሀመም ከመሆኑም በላይ የአግር እሳት ሆኖ ሲለበልባቸው ታይቷል። በዚች አለም ላይ የሚወዱትን ለው እንደማጣትና የሚያደንቁትን ግለሰብ ክፉ ነገር እንደመስማት የሚያሳዝን፣ የሚረብሽ፣ የሚያናድድ፣ የሚለለቅስ፣ ነፍስን ለላም የሚነሳ ምን ነገር አለ? የወጣቱ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ አድናቂዎች እውነተኛ ከመሆናቸውም በላይ ለአርቲስቱ ያላቸው ፍቅርና ክብር ከማንም በላይ የላቀ ነው።

በዚህ ታላቅ የሀገሪቱ ድምጻዊ ላይ በከፍተኛው ፍ/ቤት የተላለፈውን የቅጣት ውሳኔ ማለትም ከስድስት ዓመት የእስራት ጊዜ ወደ ሁለት ዓመት የእስራት ጊዜ እና ከአስራ ስምንት ሺህ ብር ወደ አስራ አንድ ሺህ ብር ቅጣቱ መሻሻሉ አግባብ ነው ወይስ አግባብ አይደለም? የሚለውን ነጥብ መርምሮ ውሳኔ ለማስተላለፍ የተያዘው ይህ የዛሬው ቀጠሮ ቀን ተከሳሹ ቴዎድሮስ ካሳሁን ካለበት ማረሚያ ቤት ካለመቅረቡ የተነሳ ክቡር ይግባኝ ለሚው ፍ/ቤት ቀጠሮውን ወደ ለኔ 14, 2001 ዓ.ም አዛውሮታል።

በዚህም መሰረት ለኔ 14, 2001 ዓ.ም በዋለው ችሎት ከሳሽ ዐቃቢ ህጉ ተፈፅሟል ያሉትን የሕግ ስህተት ለይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት በዝርዝር አለምተዋል። በተመሳሳይ መልኩም የተከሳሽ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁንም ጠበቆች የቅሬታ ነጥቦቻቸውን አንድ በአንድ ለፍ/ቤቱ አብራርተዋል። ሰበር ለሚው ፍ/ቤት የግራና የቀኝ ክርክሩን ካደመጠ በኋላ ቅጣቱ መሻሻሉ አግባብ ነው ወይስ አግባብ አይደለም? በሚለው ላይ ውሳኔን ለመስጠት ለሰኔ 25/2001 ዓ.ም ቀጠሮ ሰጥቶ የአለቱ ችሎት ተነስቷል።

ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን ከችሎቱ በፖሊሶች ታጅቦ ሲወጣ የአለቱን ችሎታ ሲከታተሉ የመጡ አድናቂዎች ስሙን አወድሰው በመጥራት «.... ቴዲዬ.... እንወድሀለን። አይዞህ!! እግዚአብሔር ያውቃል» ሲሉ ፍቅራቸውን ገልጠውለታል።

አዎን የወጣቱ ድምፃዊ ቴዎድሮስ ካሣሁን መታሰር በቤተሰቦቹና በአድናቂዎቹ ላይ የፈጠረው ሀዘንና ትካዜ ስር የሰደደ ቢሆንም ሁሉም ያን የሚናፍቁትን፣ የሚወዱትን፣ የሚሳሱለትንና የሚንገበገቡለትን ቴዲ አፍሮን ከእስር እንደሚያስፈታው ተስፋቸውን የጣሉት በዚያ የተስፋ አባት በሆነው እግዚአብሔራቸው ላይ ነው።

በትልቅ ተስፋና ጉጉት ሲጠበቅ የነበረው ሰኔ 25/ 2001ዓ.ም መድረሱ አልቀረም ደረሰ። በዚህ እለት ይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት ውሳኔ ይሰጣል ተብሎ በመጠበቁ ምክኒያት የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ቤተሰቦች፣ አድናቂዎች፣ ጋዜጠኞችና የውጭ ዜጎች ችሎቱን አጣበውት ነበር።

ሆኖም ይግባኝ ለሚው ለበር ፍ/ቤት ‹‹መዝገቡ ተመርምሮ ስላላለቀ በዚህ ቀን መወሰን ያስቸግራል። በዚህ የተነሳ አንድ ቀጠሮ ያስፈልጋል›› በማለት ለሀምሌ 9/2001 ዓ.ም ቀነ ቀጠሮ ተያዘ። በበርካታ ህዝብ ዘንድ በተስፋና በጉጉት የተጠበቀው ለኔ 25/2001 ዓ.ም ሀምሌ 9/2001 ዓ.ምን የጭንቀት ቀን አርግዞ አለፈ። በዚህ ቀን ቴዲ አፍሮ ከችሎት ጠባቂዎቹ አማካኝነት ታጅቦ ሲወጣ አድናቂዎቹ በአንባ ጅረት ታጥበው ሲንሰቀሰቁ ተስተውሰዋል። ሀምሌ 9/2001 ዓ.ም ምን ይዞ ይመጣ ይሆን? ለብዙዎቹ የምጥ ቀን እንደሚሆን ቅንጣት ታክል ጥርጥር አልነበረውም። ከአያንዳንዱ የቴዲ አድናቂ ይወጣ የነበረው የጭንቀት እስትንፋስ ከጋለ ብረት ባልተናነሰ መልኩ ወላፉኑ ይጋረፍ ነበር።

* * *

ሀምሌ 9/2001 ዓ/ም ለውሳኔ በተያዘው ቀጠሮ መሠረት ዐቃቤ ህግ ያቀረባቸውን ሀሳቦች ሳይቀበል ቀርቶ «ተከሳሽን ከሁለት አመት የእስር ጊዜ በላይ የሚያስቀጣው ሆኖ አሳገኝነውም። በገንዘብ መቀጮው በኩል ግን ከመጀመሪያው ቅጣት ስምን እንደተቀነሰ መዝገቡ ላይ በዝርዝር ስላልተጠቀሰ በነበረበት በ18ሺህ ብር እንዲጸና ውሳኔው አስተላልፈናል» በማለት ውሳኔውን አሳወቀ። ይህ ውሳኔ በተሰማበት እስት ስድስት ኪሎ በሚገኘው ሰበር ፍ/ቤት ተገኝተው የነበሩ የድምፃዊ ቴዲ አፍሮ ቤተሰቦች እንዲሁም በርካታ አድናቂዎቹና ጋዜጠኞች በተሰጠው ውሳኔ ፈንጥዘው ችሎቱን በእልልታ አናወጡት። ከፍ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ውጭም አድናቂዎቹ የቴዲ ምስል ያለበትን ቲሸርት በማውለብለብ ጭፈራውን አቀለጡት። ስሙንም አብዝተው እያነሱ አወደሱት። «ዛሬ የኛ ቀን ነው። እግዚአብሔር ፈረደልን» ሲሉም ተደምጠዋል። በቴዲ አፍሮ መታሰር ተፈጥሮ የነበረው ሀዘን፣ ትካዜና ብስጭት በአንዴ እንደ ጉም የተነነ መስሎ ታየ። የቤተሰቦቹና የአድናቂዎቹ የደስታ ዕንባ ገደብ አጥቶ እንደ ሰማይ ዝናብ ተንጀረጀረ።

ወጣቱ የጥበብ ከያኒና ምርጥ የዜማና የግጥም ደራሲ እንዲሁም ድምፀ መረዋው መልከ መልካሙ ድምጻዊው ቴዎድሮስ ካሣሁን በይግባኝ ሰሚው ሰበር ፍ/ቤት የተላለፈበትን የሁለት ዓመት የእስራት ቅጣት ውሳኔ ነሐሴ 7/2001 ዓ.ም ከምሽቱ 12:00 ሰዓት ገደማ አጠናቆ በመጨረሱ ከእስር ቤት የወጣበት ልዩ የደስታና የፈንጠዝያ ቀን ሆነች።

ቴዲ ከሚያዝያ 8/2001 ዓ.ም እስከ ነሐሴ 7 ቀን 2001 ዓ.ም በጥቅሉ የአንድ አመት ከአራት ወራት ጊዜ እስር ላይ ሆኖ አሳልፏል። በዚህ የእስር ቆይታው ከህግ ታራሚዎችና ከማረሚያ ቤቱ የጥበቃ ኃላፊዎች ጋር መልካምና የጠበቀ ግንኙነት የነበረው ቴዲ አፍሮ በተፈጥሮ ከተቸረው በርካታ ነገሮች አንዱና ዋናው መልካም ስብዕናው በእስር ሳይም እያለ በይፋ ታይቶለት ተወዳጅነትን አትርፎለታል።

በርካታ ‹‹እሱ በተፈታና እኔ በታሰርኩለት›› በማለት እንባቸውን እያፈሰሱ እራሳቸውን ለመስዋዕትነት እስከማዘጋጀት የደረሱና ‹‹ቴዲ እኮ የፍቅር ተምሳሌት፣ የሰላም አርማ ነው›› ብለው ያሚያሞካሹት እነዚህ አድናቂዎቹ ከመፈታቱ ሁለት ቀናት አስቀድመው ነበር የቃሊቲን ማረሚያ ቤት ደጅ መጥናት የጀመሩት። በተፈታበትም ሐሙስ ቀን እርስ በእርስ ተቃቅፈው በመሳሳም የደስታን እንባ እያነቡ ፈጣሪያቸውን ሲያመሰግኑና ሲጨፍሩ ነበር። የታላቁ ድምጻዊ ቴዲ አፍሮ የመፈታት ብስራተ ዜና ከሀገሩ መገናኛ ብዙኃን አልፎ በርካታ የአለም የዜና አውታሮች ዘግበውለታል። ኢትዮጵያዊ የኮከቦች ሁሉ ኮከብ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሣሁን ከእስር ተፈታ በማለት አሞካሽተው ስለጀግንነቱም መስክረውለታል።

በቴዲ መታሰር ያጋጠመ ታላቅ ክፍተት!!

በያዘው የሙዚቃ ስራ ላይ ማንም ሊነቅለው የማይችል ታላቅ የጥበብ ስራ የሰራ፣ ጊዜና ወቅት ጠብቀው ለህዝብ ጆሮ በሚያደርሳቸው ጣፋጭና መሳጭ የሙዚቃ ስራዎቹ ከታሪክም የዘለለ ዘመን ተሻጋሪ ዘለአለማዊ ታሪክ የሰራ ወጣቱ ድምጻዊ ቴዎድሮስ ካሳሁን አሁን የሀገራችን የዘፋኞች ቁንጮ ሆኖ የወጣ ምርጥ ከያኒ ነው። የጥቂቶች ብቻ ሳይሆን የሚሊዮኖች ምርጫም ሆኗል።

ቴዲ አፍሮ የሀሳብ ባለፀጋ፣ የዜማ ባለሀብት፣ የግጥሞም አምራች፣ የመልካም ባህሪ ተምሳሌት፣ አስተዋይ፣ ተጫዋችና ጥንቁቅ ከመሆኑም በላይ በፍቅርና በመግባባት፣ በመደጋገፍና በመቻቻል የሚያምን ድንቅ አርቲስት ነው። ብዙዎች የፈጠራ ስራዎቹን እያዳመጡ ደስታን ሲሸምቱ ቆይተዋል። እሱም አቡጊዳን ለህዝብ ጆሮ ካደረሰበት 1993 ዓ.ም አንስቶ በተሸከርካሪ ለው ገድሉ በማምለጥ ወንጀል ተከሶ ሚያዚያ 8, 2000 ዓ.ም ለእስር እስከተዳረገበት ቀንና ሰዓት ድረስ ከሀገሩ ምድር ኢትዮጵያ አልፎ እስከ ባህር ማዶ ሀገራት ድረስ በመዟዟር ታከተኝ ሳይል የሙዚቃ

ስራዎችን በፍቅር ሲያቀርብ ቆይቷል።

ያች የብዙዎችን እንባ ያፈሰሰች የቀን ጎዶሎ ስንቶችን ለሀዘንና ትካዜ ዳርጋለች? ያች ክፉ ቀን ሚያዚያ 8, 2000 ዓ.ም ቴዲን ለእስር ዳረገች። ወጣቱ ከያኔ ቴዎድሮስ ካሳሁን ሲታሰር ሙዚቃም አብራ የታሰረች መሰለች። የዘፈን መድረኮችን ፅልመት ጋረዳቸው። የሙዚቃ አፍቃሪያን በሙሉ ዘፈንን ለመስማት ጆሮቻችንን አንለጥም አሉ። ለምን ከተባለ ከቴዲ አፍሮ ሌላ በዘፈን የልባችንን ማን ያውቅልናል? የሚገርም አዲስ ፈጠራስ ከማን እናገኛለን? ያለን አማራጭ የቴዲን የራሱን ዘፈኖች ደግመን ደጋግመን እየለማን ለቸሩ ፈጣሪያችንን ቴዲ እንዲፈታለን ዘወትር የልመና ፀሎት እናቀርባለን ሲሉ ተደምጠዋል።

ኦርግጥ ነው ቴዲ ለእስር ከተዳረገበት ጊዜ አንስቶ ቀድሞ የነበረው የዘፈን የደራ እንቅስቃሴ በአንዴ ነበር የተገታው። ይህ ደግሞ የሚያመለክተው ለሙዚቃው ኢንዱስትሪ አንዱና ዋናው አንቀሳቃሽ ሞተር ቴዲ እንደሆነ ነው። ቴዲ ከታሰረ በኋላ የሙዚቃው እንቅስቃሴ በከፊል ሳይሆን ሙሉ ለሙሉ ሞቶ ነበር ብሎ በድፍረት መናገር ይቻላል። ምክንያቱም ቴዲ አፍሮ ለዚህ ትውልድ የሚስማማ ከያኔ ከመሆኑም በላይ በሚያቀነቅናቸው ዘፈኞች አፍቃሪውን ህዝብ ከማስደሰት አልፎ የአገርን ክብርና ኩራት የሚቀስቅስ አርቲስት በመሆኑ ነው።

በዚህ የተነሳ በቴዲ መታሰር ምክንያት ሙዚቃን ያያችሁ? የት ገባች እባካችሁ? እየተባሉ የሙዚቃ አፍቃሪና አድማጮች በትካዜ ያወጉ ነበር። ነገሩ በእንዲህ ሁኔታ እያለ ወጣቱ ድምፃዊም የህይወት ፈተናን፣ የእስራትን ጉዳት እየተጋፈጠ ባለበት ጊዜ የቴዲ ሁለት ነጠላ ስራዎች ህዝቡ ዘንድ ደረሱ። "አይን አፋር ነኝ" የሚልና ያለምንም አጃቢ ሙዚቃ በደረቅ ድምፅ የተቀረፀ "ላምባዲና" የተሠኙ ሁለት ዘፈኖች ሀያ አራት ለአት ባልሞላ ጊዜ ውስጥ በመላው ሀገሪቱ ተዳረሱ። በየመኖሪያ ቤቱ፣ በየመዝናኛው ስፍራው፣ በየታክሲዎች ውስጥ የቴዲ ድምፅ ከፍ ብሎ ተሰማ። "አይን አፋር ነኝ" የሚለው

ነጠላ ዜማ የቴዲ አፍሮን ታላቅ ከያኒነት እንደገና ያስመሰከረ ምርጥ ሥራ ከመሆኑም ባሻገር በወቅቱ ሞቶ የነበረውን የሙዚቃ እንቅስቃሴ እንዲነቃቃ አደረገ።

ይህ ስራ ከየትኛው የሙዚቃ እስቱዲዮ እንደተሰቀቀ ለጊዜው ባይታወቅም ህዝብ ግን በደስታ የፈነጠዘበት ዜማ ነበር። ይህን ያልተጠናቀቀ ጅምር ሥራ፣ ምናልባትም ያስባሰቤቱ ፍቃድ የተሰቀቀ ዜማ አጣጥሞ ያደመጠ ሁሉ የቴዲ ጭንቅላት የዜማ ምንጭ አፍላቂ እና ተፈጥሮ ፀጋዋን አብዝታ የቸረችው እንደሆነም በአግራሞት ከመመስከር ወደ ኋላ አይልም።

ሌላው "ላምባዲና" የተሰኘ በደረቅ ድምፅ የተቀረፀን ሥራ ያደመጡ በሙሉ "ቴዲን በዘፈን መግታት አይቻልም፣ ጥልቅ የሆነ የዜማ፣ የግጥምና የሃሳብ ተሰጥኦ ያለው ነው" ሲሉ አወድሰውታል።

እነኚህ ሁለት ነጠላ ዜማዎች ያለ ቴዲ ፍቃድ ለህዝብ ቢቸበቸቡም፣ ቴዲም ካለበት የህግ ጥላ ስር ሆኖ ቅር ቢሰኝም፣ ህዝብ በዘፈኖቹ እንደተደሰተባቸው ሲነገረው በፊጠራ ስራዎቹ ያለፍቃድ መሰቀቅ ብዙም አልከፋውም። ምክንያቱም ቴዲ የሰዎችን ደስተኛ መሆን ስለሚያስደስተው። ሰበርካታ ህዝብ ግን አግራሞትን የፈጠረው እኔ ጎበዝ ዘፈኝ ነኝ፣ ከማንም አላንስም ብለው ለሚፎክሩ አንዳንድ ዘፋኞች የሙዚቃ ስራዎቻቸውን ለህዝብ ቢያደርሱም ከህዝብ ያገኙት ምላሽ ከዘፈኝነት ይልቅ ሌላ ሙያን እንዲሰሩ የሚያሳስባቸው መሆኑ ነው።

አንድ ካሌት ስርቶ "ተጠንቅቄና ተጠብቤ የስራሁት ነው" እያለ በየሚዲያው ደስክሮ ሲያበቃ ግን ደግሞ ሥራዎቹ ተቀባይነት አጥተው ህዝብ ጆሮ የነሳው ማንም ዘፋኝ፣ የቴዲ ስራዎች ስምን ሊወደዱ ቻሉ? በማለት ራሱን መጠየቅ አለበት። ምክንያቱም ሙዚቃ የነፍስ ቋንቋ፣ የሥጋ እርካታ፣ የመንፈስ ምግብ፣ ደስታና ሀሴት ስለሆነች የሚጠበቧት ጥበበኞችን ትፈልጋለች። የጥበብ ከያኔ የመሆን ታላቅነትም ማንም በቀላሉ አይታደለውም። ነው። "ጥበብ ዝም ብላ

የምትቀዳ የወንዝ ውሃ አይደለችም።" በተፈጥሮ የምትሰገስ በግል ጥረት ተኮትኩታ የምታድግ ታላቅ በረከት እንጂ።

ቴዲ አፍሮን በብዙ ሚሊዮኖች የሚቆጠሩ የለው ልጆች ካለምንም ነገር ስሙን እያወደሱ ሊወዱት አልቻሉም። በየጊዜው እንደማዕበል የሚጎርፈው የአድናቂዎቹ ቁጥር የጨመረውና በከፍተኛ ሁኔታ የሰው ልጆችን ፍቅር ያገኘው በገንዘብ ገዝቶት ሳይሆን ከፈጣሪ በተሰጠው ክህሎቱ ነው። በሌላ አባባል ጥበብ ለቴዲ አፍሮ አድልታለት ሳይሆን ፈጣሪ ጥበበኛ አድርጎ ስለፈጠረውና ጥበብን እንዴት እንደሚጠቀምባት በሚገባ ያወቀ ምርጥ ከያኒ በመሆኑ ነው።

ቴዲ አፈጣጠሩ የሚገርም ሥራዎቹ ብዙዎቹን የሚማርኩ፣ የአልፎችን ልብ የሚኮርኩሩ፣ የሚሲኖችን ጆሮ የሚገዙ፣ የማይሰለቹ፣ ሁልጊዜ አዲስና ህያው ናቸው።

ቴዲ ዜማም ይሁን ግጥምን ለመቀመርና ለመድረስ አይጨነቅም። ምክንያቱም በውስጡ ያለና የታደለው ክህሎት ስለሆነ። ያለውን ነገር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጎለበተና እያሳደገ የፈጠራ ሙያውን ከፍ በማድረግ ላይ ያለ ታላቅ ጥበበኛ ነው። ጥበብ ለቴዲ ውድ ስጦታው ነች። የቴዲ የፈጠራ ሙያ አያልቅም። ሁልጊዜ እንደ ምንጭ ውሃ የሚፈልቅ ነው። ለራሱም ሆነ ለስራ ባልደራቦቹ የተጠቀመውና እያበረከተው ካለው ላይ ገና እጅግ በጣም ጥቂቱን የፈጠራ ስራውን ነው ማለት ይቻላል።

ቴዲ አፍሮ ምን ጊዜም ቢሆን ለሚወደው የሙዚቃ ህይወቱ ወደ ኋላ የማይል፣ በቁርጠኝነት የተነሳ የጥበበኛ ልጅ ጥበበኛ ለው ነው። አርቲስቱ የተፈጠረው ለጥበብ ስራ ነው። እንደሌላው አርቲስት በስሜት ተገፍቶ ሮጦና ተንደርድሮ ወደ ሙዚቃ አለም አልገባም።

ቴዲ ዘፈን የሚሰራው በደመ ነብስ ወይም በይሆናል ግምታዊ መንፈስ ሳይሆን ተፈጥሮ በለገሰችው እውነተኛ ጥበባዊነቱ ነው። ደግሞም የቱ ዜማ ከየቱ ግጥም ጋር አብሮ መቀናጀት እንዳለበት ጠንቅቆ የሚያውቅ ጥበበኛ ነው።

ቴዲ አፍሮ ባይኖር ኖሮ የሀገራችን የሙዚቃ እድገትና የሙዚቃ ሰዎች ንዋያዊ ጥቅም ሆነ መንፈሳዊ እርካታ እዚህ ይደርሳል ተብሎ አይታሰብም። እንዲያውም ሙዚቃ ድሮ እንደነበረው ጠመዝማዛና የፅልመት መጋረጃ የተነጠፈበት አሰልቺ የህይወት ጉዞ ይሆን ነበር።

በቴዲ አፍሮ የተከሰተውን ለውጥና እድገት ሳንዋሽ ከልብ በቀናነት እውነቱን ከተናገርን ቴዲ ዛሬም ነገም እስከ ወዲያኛውም ዘመን በሙዚቃው ኢንዱስትሪ ውስጥ የሰውጥ ሀዋርያ መሆኑን ነው። ስለሆነም ቴዲ አፍሮ ለሙዚቃው ኢንዱስትሪ የማይዋሽና ሊካድ የማይቻል ወሳኝ አርቲስት እንደሆነ ሊሰመርበት ይገባል!

ቴዲ አፍሮ የማን ነው?

በህበሻነት መኩራት ድንቅ ስጦታ ነው። ኢትዮጵያ አምላኪ ከሰገሳት ብርቅዬ የተፈጥሮ መስህቦችና ሀብቶች በላይ ህዝቦቿም ልዩ፣ ተፈላጊና ማራኪ ናቸው። እያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ዜጋ በየተሰማራበት ሙያ ራሱንና ወገኑን ለመጥቀም የሚሯሯጥ፣ ሀገሩን አሳድጐ ከባለጸጐች ሀገራት ተርታ እንድትሰለፍ በየፊናው ጐንበስ ቀና የሚል ጨዋ፣ ታታሪና ብርቱ ህዝብ ነው።

ከአምላክ ስጦታዎች ሁሉ የላቀ ድንቅ ስጦታ ጥበብ እንደመሆኑም መጠን ይህንን ውድ የጥበብ ስጦታ ከታደሉ ጥቂት ሀገራት ውስጥ ኢትዮጵያ ቀደምት ተጠቃሽ ናት። የሰው ልጅ መገኛ ከመሆኗም በላይ አባቶቻችን የዛሬ ሦስት ሺ ዓመት የተጠበቡት ጥበብና ያቆዩልን ቅርስ ለዝንተ ዓለም የሚያኮራና የሚያስከብረን ታላቅ ታሪክ ነው።

አሁንም ቢሆን ኢትዮጵያውያን አምላካቸው በቸራቸው ድንቅ የጥበብ ተክሀሎ አማካይነት ታሪክ በመስራት ላይ ይገኛሉ። ለወደፊቱም መስራታቸውን ይቀጥላሉ።

ዛሬ ላይ ሆነን - በተለይ ስለ ሙዚቃ ጥበብ ካነሳን - ከማንም በላይ ጐልቶና ደምቆ የሚታወሰን ወጣቱ የሙዚቃ ንጉሥ ቴዲ አፍሮ ነው። ብዙዎች በመልካም ባህሪውም ሆነ በሙዚቃ ፈጠራ ክህሎቱ ዘወትር የሚያደንቁት፣ ለሙዚቃ ዕድገት ፈር ቀዳጅ የሆነው ቴዎድሮስ ካሳሁን ለሀገሩ ኢትዮጵያ ያበረከተው መልካም ሥራና ያስመዘገበው ወደር-የለሽ ውጤት ዘወትር በብዙሃኑ ህዝብ በቁጥር አንድ የጥበብ ቁንጮ ላይ የሚያስቀምጠው ነው።

እቺ በየክፍለ ዘመኑ ጀግና መፍጠር የማይታክታት ታሪካዊት ሃገራችን ቴዲን አፍሮን የመሰለ ረቂቅ የክህሎት ባለቤትና የብዙዎች ሞዴል የሆነ ታላቅ ለው በመፍጠር በሙዚቃ ጥበብ አማካኝነት ለንደቅ ዓላማዋን ከፍ አድርጋ ለማውለብለብ በቅታለች። በተለይ በምስራቅ አፍሪካና በተለያዩ የዓለም ክፍላተ - ሀገራት ዘንድ በሙዚቃ ኢንዱስትሪ ዘርፍ ከፍተኛ የሙዚቃ ማዕበልን ያስነሳል ብለው ብዙዎቹ የሚናገሩለት ይህንን የመሰለ ብርቅ ለው የኢትዮጵያ ልጅ በመሆኑ ለሀገሩና ለወገኑ የኩራት ምንጭ ሆነዋል። "እንኳን ኢትዮጵያዊ ሆኖ ተፈጠረ!" በማለት ፈጣሪያቸውን ሌት ተቀን የሚያመሰግኑ ኢትዮጵያዊያን ቁጥር በአሁኑ ሰዓት ቀላል አይደለም። ይህም ቴዲ አፍሮ በአሁኑ ሰዓት የመላው ኢትዮጵያ የህዝብ ልጅ ለመሆን የበቃ ታላቅ ለው እንደሆነ ያስነገዝበናል።

ለዚህ ታላቅ ክብር የበቃው ደግሞ ለህዝቡ ካበረከተው ህያው ሥራ፣ ለወገኑና ለሀገሩ ካለው እውነተኛ ፍቅር፣ ከቅንነቱና ከበጐ አሳቢነቱ የተነሳ ነው።

በዚህ ሰዓት ስለቴዲ አፍሮ ከቤተሰቡ በላይ ስሙን በየቀኑ በማንሳት የሚያሞካሸውና "እሱን ጠብቅልን" የሚል አደራውን ለፈጣሪው አሳልፎ ሲሰጥ የሚሰማው እንዲሁም በደረሰበት ድንገተኛ

አሳዛኝ አጋጣሚን ከሌሊት ተግቶ በፀሎት ሲማፀን የነበረው ይህ ህዝብ ነው። ለምን ቢባል አርቲስቱ የህዝብ ልጅ ሆኗልና።

ማንም ሰው - ምቀኝነት የተጠናወተው ካልሆነ በስተቀር - ቴዲ አፍሮን ሙዚቃ ሥራዎቹና በኢትዮጵያዊ ጨዋ ባህሪይው በፍጹም በክፉ አያነሳውም። ለለው ልጅ አስፈላጊ ከሚባሉ ምግብ፣ መጠለያና ልብስ በተጨማሪ የቴዲ አፍሮ ህዝብ ልጆች የአርቲስቱን ህልውና፣ የዕለት ተዕለት ክዋኔና አኗኗሩን፣ ያለበትን ሁኔታ፣ ለላሙንና ጤንነቱን... በአጠቃላይ ስለ አርቲስቱ እያንዳንዷ እንቅስቃሴ ከተለ በየቀኑ አንዴም እንኳን ቢሆን መስማት ይመርጣሉ።

በዚህ የተነሳ ከልጅ እስከ አዋቂ፣ ከወጣቱ እስከ ሽማግሌው ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል ስለ አርቲስቱ ያለው ግንዛቤ ጥልቅ ነው። የሀገሩ ህዝብ በቀላሉ ይወደዋል ማለት ይቻላል። በጥበብ ሥራዎቹ የተከበረውና የተወደደው ይህ ብርቅዬ አርቲስትም ለዚህ ህዝብ ያለው ጥልቅ ፍቅር በቃላት ማስቀመጥ ይከብዳል።

ወገኑ ለሱውን ማየት እንደማይመኝ ሁሉ እሱም በሚወደው ህዝብ ላይ ምንም ዓይነት ክፉ ነገር መስማትን አይሻም። ለወገኑ ያለው ፅኑ ፍቅርና ልባዊ አክብሮት በአንደበቱ ተናግሮ የሚረካ አይደለም። ቴዲ አፍሮ በርካታ ህልሞች ቢኖሩትም የመጀመሪያውና ዋነኛው ህልሙ ግን የሚወደው ህዝብ ተቸግሮ አለማየትን ነው።

በአሁኑ ሰዓት የብዙዎች የመነጋገሪያ አጀንዳ የሆነው፣ ሁሉም በእኩል በፍቅር የሚወደው ይህ ኢትዮጵያዊው የክፍለ ዘመኑ ታሪካዊ ጀግና ወጣቱ የሙዚቃ አቀንቃኝ ቴዎድሮስ ካሳሁን፣ ይህን የለው ልጆች ፍቅር የተጐናጸፈው በገንዘብ ገዝቶት ሳይሆን ከፈጣሪ በተሰጠው ክህሎቱ ነው። ክዚህ ሌላ እውነትን የሚለክ የጥበብ አርበኛ፣ ላመነበት ነገር ወደኋላ የማይል ሀቀኛ እና በፈጣሪውም አምኖና ተማምኖ ለሥራው መቃናት ደፋ ቀና የሚል ብርቱ ለው ለለሆነ ነው። የህይወቱን አቅጣጫ በእውነት ላይ ተመስርቶ

የሚመራ፣ በፈጣሪው የሚተማመን፣ ብቃቱንና ሙያውን በንቃተ ህሊናው ያዳበረ፣ ለወገኖቹ ያሰበትን ኃላፊነት በሚገባ እየተወጣ ያለ ታላቅ ሰው በመሆኑ ነው የህዝቡ የኩራት መገለጫ ሰመሆን የበቃው።

ሞገስ ማለት በህዝብ ዘንድ ተፈላጊ ሆኖ መገኘትና በክብር ጐልቶ መታየት ነውና ጥበበኛው ቴዲ አፍሮም በፈጣሪም በህዝቡም ዘንድ ይህን ዓይነቱን የክብር ሞገስ የተቀዳጀ ነው። ይህ ከፈጣሪው የተቸረው ሞገስ ማንም ተነስቶ ሊነጥቀው አይችልም።

ምክንያቱም ቴዲ አፍሮ የሰው ልጆች በሙሉ በአድናቆት የሚገረሙበት፣ በሚሊዮኖች የሚከበር፣ በዕልፎች ዓይን በስስት የሚታይ፣ ሀገሩን ወዳድ፣ ወገኑን አክባሪ፣ አንድነትና ፍቅር ሰባኪ፣ ለብዙዎች አሳቢና ተቆርቋሪ፣ ፈሪሀ እግዚአብሔር ያደረበት፣ ሙያውን አክብሮ የሚያስከብር፣ ብርቱና ጠንካራ አርቲስት ነው። በሙያው ከራሱ ውስጥ ስሜትም አልፎ የሀገሩንና የወገኑን የልብ ትርታ ማዳመጥ ስለቻለ ነው የህዝብ ልጅ፣ የጀግኖች ጀግና ሰመሰኘት የበቃው።

ይሁንና አንዳንድ ማመዛዘንና አዙሮ ማየት የተሳናቸው ጥቂት ግለሰቦች ቴዲን የሚያክል ሀገር በቀል ታላቅ አርቲስት የግላቸው እንደሆነ አድርገው ማሰብ ከጀመሩ ውለው አድረዋል። ማንም ይሁን ማን ደግሞ ደጋግሞ ሊያስብበት የሚገባ አብይ ቁምነገር ግን ቴዲ አፍሮ የእያንዳንዱ ኢትዮጵያዊ ጉዳይ እንጂ የጥቂቶች ወይንም የተወሰኑ ግለሰቦች ብቻ አለመሆኑ ነው።

ቴዲ አፍሮ እንኳን የነዚያ የጥቂቶች የግላቸው ሊሆን ቀርቶ በዚች አሁን ባለንባት ሰዓት የቤተሰቦቹ ብቻ እንኳን አይደለም። በቃ አንዱ ምርጥ የህዝብ ልጅ ሆኗል! ህዝቡም ለዚህ ወጣት ኢትዮጵያዊ ጀግና ምን ጊዜም ደጀን ሆኖ ይቆምለታል!

የሀገር ቅርስ - የህዝብ ሀብት!

ቢወለድ ከራዬ - ሆነ ተዐምረኛ

ቴዲ የህዝብ ልጅ ልዩ መልዕክተኛ

እንደ ዐይኑ ብሌን ለህዝቡ የሚሳሳ

ሆነን አርአያ ዝንተ ዓለም የማይረሳ

ኢትዮጵያን አኩርቶ ሀዘኗን ሊያስረሳ

ለክብሯ ለዕድገቷ ባንዲራዋን ያነሳ

አይደለም ወይ እሱ - ዘመን የፈጠረው አንበሳ?

ቴዲ አፍሮ የማነው እስኪ ተጠየቁ?

የህዝብ አይደለም ወይ የሆነን ወርቅ ዕንቁ

ቴዲ አይደለም ወይ ታሪክ የሰራ በምድሩ

ከዳር እስከ ዳር የናኘ ዝና ክብሩ

በፈጣን የፈጠራ ሥራው በድንቅ ብቃቱ

በተሰጠው ፀጋ በጥልቅ ምናቡ

ፍጥረታትን ባስገረመው በእምቅ ክህሎቱ

በማይለለቸው ሰርክ አዲስ ሀያው ጥበቡ

ዝንተ ዓለም የሚታወስ

ቴዲ አይደለም ወይ የሀገር ክብር የወገን ቅርስ?

እንዲህ እያልኩ ስጠይቅ አድናቂዎቹ ለምተው

“ይሄ ቴዲ አፍሮ የሚባለው

ከፍ አድርጉ ባንዲራችን ያውለበለበው

ኮርቶ ሀገሩን ያኮራው

አዎን ቅርስ ነው የህዝብ ባለውለታ

ዘመን የማይሽረው የጥበብ አለኝታ”

አሉኝ።

እናም

ከማንም በላይ ታሪክ ሰሪነቱን መዝኜ

አገር ወዳድነቱን በተግባር አይቼ አምኜ

“ይህ አርቲስት የህዝብ ነው” አልኩኝ ህዝባዊነቱን ተማምኜ

ማጠቃለያ

ቴዲ ነገም ሌላ ድንቅ ታሪክ ያስመዘግባል

ቴዲ አፍሮ በሙዚቃ ሕይወት ላይ እያስመዘገበው ያለው ታሪክ በቀላሉ የሚታይና የሚገመት አይደለም። እስካሁን ለህዝብ ጆሮና ልብ ያደረሳቸው የሙዚቃ ስራዎቹ አንድም እንከን የማይወጣላቸው፣ እያደር የሚገለጡ ጥልቀትና ምጥቀት ያላቸው ሚስጥራዊ መልዕክቶችን የሚያስተላልፉና ጊዜ አይሽሬ ቁጥር አንድ ጥበባዊ ሥራዎች በመሆናቸው የባለሙያዎች ጥልቅ ጥናትና ምርምር ያሻቸዋል።

የቴዲ ዘፈኖች በዚህ ትውልድ ብቻ ሳይሆን በቀጣዩም ትውልድ የተሰሚነትና የተቀባይነታቸው መጠን ይበልጥ አስገራሚ ሊሆን እንደሚችል በርካቶች ከወዲሁ አስረግጠው በመናገር ላይ ይገኛሉ።

የጥበብን ፈጠራ ያወቀ፣ አዲስ ነገርን በመስራት የተካነ ኢትዮጵያዊው የሙዚቃ ንጉሥ ቴዲ አፍሮ ከዘፈን ባሻገር ገና ለሀገሩ የሚሰራው ታላቅ ታሪክ ሳይኖር አይቀርም። ምክኒያቱም ከዘመን ቀድሞ የተመነጠቀ አስገራሚ ጭንቅላት የታደለ፣ ሁልጊዜ አዲስ ነገርን የሚፈጥርና ሰመፍጠር የሚተጋ ብልሀተኛና የልዕልና ክብር የተቀዳጀ ምርጥ ከያኒ በመሆኑ ነው። በዚያ ላይ ገና ወጣት ነው። እናም “ከዘፈን ሌላ አንድ ያልታሰበ ድንቅ ሥራ ሰርቶ ህዝብን

እንደሚያስገርምና ለራሱና ለሀገሩ የሚጠቅም ዘመን ተሻጋሪ ታሪክ እንደሚያስመዘግብ በሙሉ ልብ ርግጠኞች ሆነን እንጠብቃለን" የሚሉ ወገኖች ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተበራከቱ መጥተዋል::

በተለይም በጥበብ ስራ ላይ ለሚለማራ ለአሁኑም ሆነ ለቀጣዩ ትውልድ የቴዲ ጠንካራነት፣ ትሁትነት፣ መልካምነትና ለሙያው ያለው ፍቅርና አክብሮት ትልቅ አርአያ ሆኖ የሚያነሳሳው እንደሚሆን ምንም ጥርጥር የለውም::

የክብር አክሊል

የአለም የስልጣኔ ምንጭ - የጥበብ ሃዋርያ
የሰው ልጅ መገኛ - የጥበበኞች ማፍለቂያ
የረዥም ዘመን ታሪክ ባለቤት - ቅድሲቷ ኢትዮጵያ
ዛሬም ጀግና ፈጠረች - ኮርቶ እሷን የሚያኮራ
የጥበበኞች ቁንጮ - የሊቆች ሁሉ አውራ::

እናም ይሄ ምርጥ ሰው - ይሄ የዘመኑ ጀግና
የታላቆች ታላቅ - ስመጥር ስመ ገናና
እንደጠቢቡ ቅዱስ ያሬድ ዛሬም በጥበብ ምንጭ አጠመቃት
ታላቅነቷን እየመለከረ - በዜማ ቅኔ ዳግም ከፍ አረጋት::

ምድርም ይህን አይታ
ዕልል አለች በደስታ
ልጇ ክብሬ ብላ እያወደሰችው
በክብር ለገነት ላይ አኖረችው::

እሱም ለጥበብ ትንሳኤ መፈጠሩን አውቆ
በቁርጠኝነት ተነስቷል መልካም ራዕይ ሰንቆ
ክብሯን ሊያድስ ከራሱ ጋር ለራሱ ቃል ገብቶ::

አንግዲህ በቃ - ቴዲና ኢትዮጵያ ዝምድናቸው ጠንክሯል

ማንም አይለያቸው - አንድ ሆነው ተጣምረዋል።

ስለዚህ

ይህ ድንቅ ሰው ሰወደፊቱም የረቀቀ ድንቅ ሥራ ለርቶ

በማያልቀው የጥበብ ምንጩ ይበልጥ ከፍ ብሎ ወጥቶ

ለትውልድ ይሻገራል ለዝንተ ዓለም የክብር አክሊል ደፍቶ።

ገና ወገን የሚያኮራ ተአምር ይፈጥራል

በደማቅ የተጻፈ ህያው ታሪክ ያስመዘግባል

የትንቢት ቃሉ ተፈፅሞ ፍጥረታቱ ሁሉ ጉድ ይላል

ዳግም የእኛን ክብር ዓለም አይቶ ይመሰክራል።

ህገሩን የሚወድ - ይወደዋልና ጌታ

በመጪውም ትውልድ ይሆናል የጥበብ የኔታ!

«ይህ ሁሉ በፍቅርና በቅንነት ሆነ»

ተፈፀመ